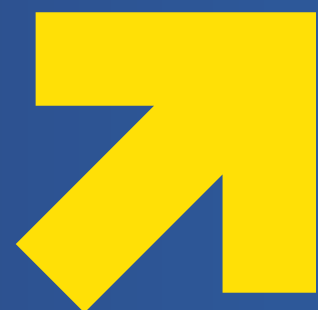

**Programul
de guvernare
al Partidului
Național
Liberal
pentru
perioada
2025
2028**

România
**sigură și
prosperă!**

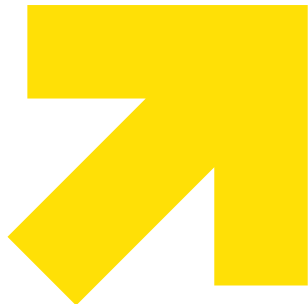
Introducere | pag. 15

1. Susținerea mediului economic pentru stabilitate fiscală și creștere economică | pag 27 - 44

pag 28	1. Cheia continuării investițiilor private în România: menținerea cotei unice de impozitare pentru următorii 10 ani.
pag 30	2. Menținerea plafonului de impozitare de 500.000 de Euro pentru microîntreprinderile eligibile pentru o cotă de impozit de 1%.
pag 31	3. Crearea unui cadru legal pentru distribuirea de dividende sub formă de acțiuni: o reformă fiscală pentru stimularea angajaților
pag 32	4. Consolidarea Pilonului 2 de Pensii: creșterea graduală a procentului de la 4,75% din contribuția socială pentru pensii (în prezent) la 6% în următorii 4 ani
pag 34	5. Soluții pentru diversificarea veniturilor la pensie și creștere economică: dezvoltarea Pilonului 3 și Pilonului 4 de Pensii
pag 36	6. Menținerea ritmului de investiții publice de peste 7% din PIB și continuarea prioritizării investițiilor în infrastructura fizică
pag 38	7. Crearea unor mecanisme moderne de finanțare a fondurilor de investiții pentru stimularea inovației în cadrul IMM-urilor și start-up-urilor.
pag 39	8. Reforma și depolitizarea Agenției pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice (AMEPIP)
pag 39	9. Întărirea disciplinei financiare, prin reformă instituțională și restructurarea cheltuielilor publice.
pag 40	10. Creșterea salariului mediu net de la 1.000 euro (5.000 lei) la 1.400 euro (7.000 lei) în următorii 4 ani
pag 41	11. Dezvoltarea pieței de capital pentru diversificarea surselor de finanțare: cheia competitivității companiilor românești
pag 42	12. Aplicarea principiilor de guvernanță corporativă în companiile de stat
pag 43	13. Limitarea abuzurilor fiscale: protejarea contribuabililor de abuzurile ANAF și stimularea conformării voluntare

2. Competitivitate crescută prin reînnoire industrială bazată pe valorificarea resurselor naturale și productivitate | pag 45 - 62

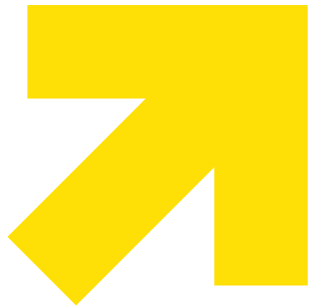
pag 47	1. Exploatarea gazelor naturale din Marea Neagră: sursa unei energii mai ieftine și sigure
pag 49	2. Construirea reactoarelor 3 și 4 de la Cernavodă
pag 50	3. Elaborarea de scheme de ajutor de stat pentru industria siderurgică și petrochimică și sprijin pentru micii industriași cu afaceri de până la 50 mil de Euro
pag 53	4. Investiții în infrastructură pentru transportul de energie
pag 54	5. Fond de ajutor de stat pentru acreditari/certificări internaționale
pag 56	6. Schema de ajutor de stat pentru prelucrarea primară a resurselor naturale în România
pag 57	7. Înființarea unui sistem de gestionare a datelor privind resursele naturale și stabilirea unui Registru Național al Resurselor Naturale.
pag 59	8. Stimularea atragerii investițiilor strategice în industria prelucrătoare
pag 60	9. Cercetare și Inovare: Pilonii Reînnoirii Industriale în România
pag 61	10. Dublarea gradului de folosire a materiilor prime și materialelor produse în România până în 2028

3. Noua siguranță și securitate națională: protejarea statului de drept și un serviciu judiciar în slujba cetățenilor și companiilor | pag 63 - 110

pag 64	1. Creșterea rolului și influenței României în UE, cu accent pe creșterea competitivității și convergenței, precum și pe consolidarea rezilienței
pag 66	2. România în Alianța Nord-Atlantică (NATO): apărarea colectivă în Flancul Estic și transformarea regiunii Mării Negre într-o zonă a păcii, securității și conectivității
pag 68	3. Dezvoltarea și aprofundarea Parteneriatului Strategic cu Statele Unite ale Americii
pag 70	4. Întărirea rezilienței interne prin finalizarea procesului de aderare la Organizația de Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)
pag 72	5. România lider în plan regional: sprijinirea parcursului european multi-dimensional pentru Ucraina, Moldova și Balcanii de Vest
pag 74	6. România în plan global: consolidarea prezenței globale a României: întărirea parteneriatelor strategice și relansarea dialogului diplomatic în regiuni geografice cu prezență limitată (Africa și America Latină)
pag 76	7. Consolidarea rezilienței organizațiilor internaționale din care România face parte: întărirea capacității de combatere a acțiunilor ostile de tip hibrid și a celor de dezinformare
pag 77	8. Consolidarea dimensiunii economice pentru crearea de noi oportunități de colaborare, de extindere a relațiilor comerciale și de stimulare a investițiilor
pag 78	9. Sprijinirea comunităților de români din afara țării: consolidarea rețelei consulare, modernizarea și digitalizarea acesteia
pag 80	10. Consolidarea Ministerului Afacerilor Externe pe toate palierele (resurse umane, buget, clădiri, digitalizare)
pag 81	11. Dezvoltarea unei culturi instituționale centrată pe inovație: Programul Armata României 2040 și a Planul Multianual de înzestrare a Armatei României
pag 83	12. Continuarea luptei anti-drog și ridicarea ei la nivel de efort național, combaterea crimei organizate și a clanurilor de interlopi
pag 84	13. Continuarea Planului Național de Combatere a Violenței Școlare, Prevenirea și Combaterea Traficului și Consumului de Droguri în Școli
pag 87	14. Siguranța frontierelor și combaterea migrației iregulare și a traficului de persoane
pag 90	15. Siguranța străzii, a școlii și a cartierelor. Polițiștii de proximitate
pag 92	16. Continuarea dezvoltării capacității de intervenție în situații de urgență, protecție civilă și intervenție la dezastre
pag 94	17. Redefinirea identității naționale prin proiecte culturale: proiecte strategice pentru o Românie unită și rezilientă
pag 98	18. Recuperarea prejudiciilor rezultate din infracțiuni prin întărirea rolului Agenției Naționale a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI).

pag 100	19. Continuarea investițiilor în sediile instanțelor pentru condiții de lucru optime
pag 101	20. Promovarea mijloacelor alternative de soluționare a litigiilor (mediere și arbitraj)
pag 102	21. Lupta anticorupție și sprijin pentru independența justiției: continuarea progreselor în cadrul Mecanismului Stat de drept al Comisiei Europene 42
pag 104	22. Necesitatea adaptării legislației aplicabile companiilor la noile realități economice și digitale
pag 106	23. Pregătirea sistemului integrat de urgență: “România pregătită”
pag 108	24. Dezvoltarea implicării naționale: “România solidară”
pag 109	25. Participarea activă în cadrul mecanismelor de cooperare internațională (NATO, UE, ONU): “România participativă”

4. România Verde: un viitor durabil prin împădurire, educație și inovație în protecția mediului | pag 111 - 128

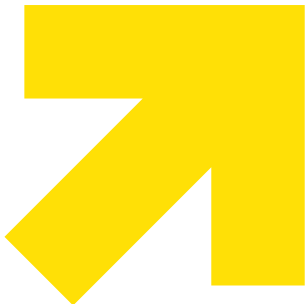
pag 114	1. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și creșterea rezilienței comunităților locale la efectele schimbărilor climatice
pag 116	2. Împădurirea și creșterea rezilienței la schimbările climatice
pag 118	3. România Curată: Succesul sistemului Garanție-Returnare în colectarea ambalajelor
pag 119	4. Soluții de finanțare verde pentru cetățeni, instituții publice și administrații locale
pag 120	5. Un Aer Mai Curat: Înnoirea Parcului Auto și Controlul Poluării Atmosferice
pag 122	6. Susținerea educației pentru mediu: Săptămâna Verde și Rangerii Juniori
pag 123	7. Protejarea și dezvoltarea sustenabilă a biodiversității și a Deltei Dunării
pag 126	8. Protecția mediului în contextul dezvoltării durabile

5. Pactul pentru satul românesc și agricultură | pag 129 - 152

pag 131	1. Dezvoltarea de rețele de utilități și transport destinate marilor zone agricole pentru exploatarea potențialului agricol și procesare
pag 133	2. Micro-industrializarea prioritară a zonelor rurale aflate de-a lungul coridoarelor mari de transport
pag 134	3. Creșterea incluziunii sociale și reducerea sărăciei în 2.000 de comunități rurale marginalizate
pag 134	4. Programul pentru Gestionarea Apei Potabile: toate gospodăriile cu acces la apă până în 2028
pag 138	5. Sprijinirea fermierilor: Programul de Irigații și Amenajări Hidrografice – 1 milion de hectare noi irigate în următorii 4 ani
pag 141	6. Creșterea competitivității la export: promovarea agriculturii ecologice și a practicilor durabile
pag 142	7. Măsuri pentru revitalizarea sectorului zootehnic și a industriei agroalimentare din România
pag 143	8. Creșterea capacității de producție și stocare a produselor agricole prin crearea unei Rețele Naționale de Depozite
pag 144	9. Promovarea agriculturii ecologice
pag 145	10. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din sectorul agricol
pag 146	11. Dezvoltarea Programului Național de Investiții „Anghel Saligny Plus” pentru continuarea modernizării satului românesc
pag 148	12. Consolidarea și extinderea activității Companiei Naționale de Investiții
pag 149	13. Renovarea energetică a gospodăriilor individuale pentru sprijinul persoanelor vulnerabile și acces la servicii medico-sociale
pag 150	14. Satul românesc modern: reabilitarea caselor tradiționale și dezvoltarea centrelor medico-sociale

6. Investiții în infrastructura: fundamentul creșterii economice durabile | pag 153 - 21

pag 155	1. 1200 km noi de autostradă și drum expres până în 2028 și toate județele cu autostradă/drum expres până în 2031
pag 157	2. Demararea și implementarea unui program național de conectare a reședințelor de județ și a marilor aglomerări industriale la autostrăzi/drum expres
pag 158	3. Dragarea și amenajarea Dunării cât și modernizarea principalelor porturilor dunărene până în 2028 pentru a transforma Dunărea în principalul canal verde european de transport fluvial
pag 160	4. Introducerea sistemului de tren metropolitan în toate marile aglomerări urbane din România
pag 162	5. Creșterea capacității de operare portuară din Constanța prin alocarea a 1 miliard de euro până 2028 și modernizarea coridoarelor de transport feroviar Constanța – Curtici și Constanța – Siret/Ungheni.
pag 163	6. Descentralizarea proiectelor de infrastructură de transport către autoritățile publice locale
pag 163	7. Un nou Terminal al aeroportul Henri Coandă Otopeni până în 2028
pag 164	8. Extinderea și modernizarea transportului public cu metroul
pag 164	9. Reconectarea Republicii Moldova: dublarea podurilor rutiere peste Prut
pag 165	10. Trenuri noi pentru toate reședințele de județ

7. Dezvoltare urbană și locuire pentru un viitor sustenabil: soluții pentru tineret | pag 167 - 184

pag 169	1. Demararea unui program național pentru dezvoltarea transportului local inter-modal de tip tramvai-tren sau autobuze electrice
pag 170	2. Finanțarea modernizării sistemelor centralizate de termoficare atât pe partea de producție de energie cât și de distribuție a agentului termic
pag 172	3. Program național de susținere a modernizării spațiilor verzi din mediul urban
pag 173	4. Dezvoltarea infrastructurii școlare preuniversitare în cartierele noi din mediul urban.
pag 174	5. Asigurarea unei locuințe sustenabile, decente și accesibile prin continuarea programelor Prima Casă/ Noua Casă
pag 175	6. Punerea în aplicare a Conceptului Baukultur – dezvoltare urbană cu grijă față de patrimoniu
pag 175	7. Proiectul „Biblioteca de la Metrou”
pag 176	8. Tineretul României: legislație modernizată, oportunități pentru tineri
pag 177	9. Soluții pentru tineret: incluziune, sprijin și oportunități de dezvoltare
pag 180	10. Dezvoltarea sportului românesc: infrastructură modernă pentru performanță și sănătate
pag 182	11. Programe naționale de dezvoltare a locuințelor pentru tineri: locuințe de serviciu și sociale
pag 183	12. Reabilitarea și modernizarea centrelor istorice ale localităților urbane

8. Creșterea calității serviciilor publice de educație | pag 185 - 198

pag 186	1. Drumul către o carieră de succes: până în 2028, învățământul dual vocațional pentru tineri și adulți va avea cel puțin 100.000 de elevi care se specializează în domenii practice, relevante pentru dezvoltarea economiei
pag 187	2. Salarii competitive pentru profesori: continuarea creșterii salariale în sectorul educațional, astfel încât să ajungă la nivelul salarial din sănătate, până în 2028
pag 189	3. Sprijinirea unui program național pentru integrarea tehnologiilor de vârf, precum Inteligența Artificială, Data Science, Robotică și Automatizări, în procesul educațional
pag 191	4. Generalizarea programului „Masă sănătoasă” în toate școlile din România și operaționalizarea rețelei de școli verzi cu prioritate în mediul rural
pag 192	5. Dublarea anuală a bugetului pentru cercetare și inovare până când acesta va atinge 1% din PIB și alocarea a 15% din bugetul general consolidat pentru educație
pag 193	6. Oportunități educaționale pentru tinerii și cadrele didactice români din diaspora și pentru românii de pretutindeni
pag 194	7. Reducerea decalajelor educaționale și îmbunătățirea rezultatelor la examenele naționale și testările PISA
pag 195	8. Digitalizarea sistemului educațional (preuniversitar și superior)
pag 196	9. Program național pentru creșterea competitivității universităților românești
pag 197	10. Universitățile: pilon al inovării și parteneriatelor public-private

9. Modernizarea și digitalizarea sănătății – investiții în infrastructură și acces sporit la servicii medicale | pag 199 - 212

pag 200	1. Finalizarea modernizării a 50 de spitale mari prin PNRR și POS
pag 201	2. Prioritizarea bugetului național către medicină primară și de ambulator pentru a îmbunătăți accesul la servicii medicale de baza
pag 202	3. Implementarea și extinderea programelor de prevenție primară și secundară precum și programelor de screening pentru cele mai frecvente boli, precum și acces sporit la tratament prin asigurarea predictibilității actualizării listei de medicamente rambursate
pag 204	4. Implementarea integrală a Programului Național de Combatere a Cancerului
pag 206	5. Reforma spitalelor: profesionalizarea și creșterea atribuțiilor și responsabilităților managerilor de spitale
pag 208	7. Îmbunătățirea cadrului instituțional pentru sprijin financiar acordat spitalelor cu scopul de a oferi tratamente de calitate
pag 209	8. Introducerea unui Program Național de Anestezie și Terapie Intensivă pentru pacienții adulți și pediatrici pentru a compensa deficitul de alocare de fonduri în sistem DRG (și pentru a preveni apariția de situații gen Spital Sf Pantelimon)
pag 209	9. Crearea unui sistem de raportare și control: Implementarea unui sistem de monitorizare a fondurilor alocate CNAS, și a utilizării acestora în spitale un mecanism de verificare a decontării și acordării concediilor medicale pentru a asigura transparența și responsabilitatea.
pag 210	10. Investiții în infrastructură și tehnologie: Sprijinirea spitalelor în achiziționarea echipamentelor moderne și în îmbunătățirea facilităților pentru a oferi pacienților condiții de îngrijire corespunzătoare.
pag 211	11. Programe de educație și prevenție: Implementarea unor campanii de educare a populației privind sănătatea preventivă, îmbunătățind astfel conștientizarea și prevenirea afecțiunilor grave.
pag 211	12. Program național pentru dezvoltarea centrelor medicale în localitățile urbane lipse de asistență medicală specializată.

10. Modernizarea administrației publice | pag 213 - 228

pag 214	1. Digitalizarea și simplificarea tuturor proceselor administrative în relație cu persoanele fizice și juridice
pag 216	2. Reducerea documentației pentru autorizațiile de construcții
pag 218	3. Valorificarea proprietății publice și private prin înființarea Registrului Național al Proprietăților Publice și Private
pag 219	4. Dezvoltarea infrastructurii digitale și extinderea rețelelor de comunicații
pag 220	5. Accelerarea transformării digitale a IMM-urilor din România
pag 222	6. Continuarea procesului de descentralizare administrativă
pag 223	7. Asigurarea surselor de finanțare pentru administrația publică locală
pag 224	8. Realizarea cadastrului sistematic
pag 225	9. Patrimoniul public local și continuarea programului de cadastru
pag 226	10. Administrație publică locală. Reforma administrativ-teritorială

Viziune pentru București - Marile proiecte publice
pentru următorii 10 ani | pag 229 - 238

pag 232	1. Vom muta sediul Guvernului lângă „Casa Științei”
pag 234	2. Clădirile administrative se transformă în hub-uri educaționale și culturale
pag 235	3. Extinderea Parcului Izvor și crearea Parcului Arsenalului
pag 235	4. Un spațiu pentru cetățeni în inima orașului
pag 236	5. Un Parlament deschis cetățenilor
pag 236	6. Transformare semnificativă în peisajul urban al Bucureștiului
pag 236	7. City București – viitorul economic al Bucureștiului

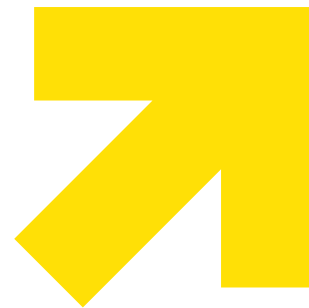
INTRODUCERE

Într-un context geopolitic dificil, economia României a demonstrat reziliență în fața șocurilor economice provocate de pandemie, de conflictul cauzat de Rusia în Ucraina și de majorările ulterioare ale prețurilor la energie și alimente. Creșterea economică a fost relativ solidă, datorită în mare măsură autosuficienței energetice ridicate a României și relațiilor comerciale și financiare limitate cu Rusia și Ucraina. Pentru 2024, se estimează o redresare economică modestă, iar creșterea va reveni la ritmul său potențial pe termen mediu, deși există încă riscuri substanțiale. O escaladare a războiului din Ucraina, posibile provocări în activitatea economică la nivel european sau o încetinire bruscă a economiei globale ar putea submina creșterea și fluxurile de capital către piețele emergente.

În acest context, programul de guvernare PNL propune un model economic și social complex, bazat pe stabilitate fiscală, investiții strategice, modernizare digitală și tranziția la economie verde și circulară. Până acum, guvernarea liberală a demonstrat că poate adopta politici publice care produc convergență către niveluri de venit mai ridicate, comparabile cu cele din alte state din Europa Centrală și de Est, precum și cu cele din statele membre ale Zonei Euro. PIB-ul pe cap de locuitor (în termeni de paritate a puterii de cumpărare standard) a trecut de 79% (2023) din media Uniunii Europene, în creștere de la 40% față de momentul aderării României la UE în 2007.

Există un spațiu semnificativ pentru a sprijini creșterea veniturilor reale și pentru a accelera convergența economică cu statele din Europa de Vest. Acest lucru necesită investiții atât în infrastructura fizică, cât și în capitalul uman, alocarea eficientă a resurselor, progresul continuu al tehnologiilor și reformarea instituțiilor statului. Programul de guvernare PNL se bazează pe 10 piloni transversali, fundamentați pe cooperare inter-ministerială și digitalizare, pentru a asigura stabilitate economică, modernizare și creșterea calității vieții:

- Susținerea mediului economic pentru stabilitate fiscală și creștere economică
- Competitivitate crescută prin reînnoire industrială bazată pe productivitate și valorificarea resurselor naturale
- Noua siguranță și securitate națională
- Pactul pentru satul românesc și agricultură
- Investiții în infrastructură: fundamentul creșterii economice durabile
- Dezvoltare urbană și locuire pentru un viitor sustenabil: soluții pentru tineret
- Creșterea calității serviciilor publice de educație
- Modernizarea și digitalizarea sănătății – investiții în infrastructură și acces sporit la servicii medicale
- Statul de drept și sistemul judiciar în serviciul cetățenilor și al companiilor
- Modernizarea administrației publice

Exploatarea și administrarea resurselor naturale este esențială pentru dezvoltarea unei strategii de competitivitate pe termen lung. În plan intern, programul de guvernare pune accent pe dezvoltarea sectorului energetic, în special prin exploatarea gazelor naturale din Marea Neagră și extinderea capacităților nucleare la Cernavodă, pentru a asigura independența energetică. Programul prevede sprijin pentru industriile strategice, precum cea siderurgică și petrochimică, prin scheme de ajutor de stat destinate modernizării acestora, alături de investiții în infrastructura de transport a energiei și promovarea unui management sustenabil al resurselor naturale. Programul se concentrează pe măsuri care susțin stabilitatea fiscală și stimulează creșterea economică. Menținerea cotei unice de impozitare este considerată esențială pentru atragerea și păstrarea investițiilor private, care contribuie la dezvoltarea economică și crearea de locuri de muncă. Totodată, se propune consolidarea Pilonului 2 de pensii prin

creșterea graduală a contribuțiilor, oferind o soluție pentru îmbătrânirea populației și reducerea presiunii pe sistemul public de pensii. Măsurile includ dezvoltarea Pilonului 3 și a Pilonului 4 ca opțiuni suplimentare de economisire pentru pensie, sprijinind astfel diversificarea veniturilor la pensionare și întărind piețele de capital. În privința investițiilor publice, se subliniază necesitatea menținerii acestora la un nivel de peste 6,5% din PIB pentru a susține infrastructura și a încuraja creșterea economică. Ajutoarele de stat sunt propuse pentru stimularea reînnoirii industriale, cu granturi și facilități fiscale destinate sectoarelor strategice și întreprinderilor mici și mijlocii. În plus, întărirea disciplinei financiare și optimizarea cheltuielilor publice sunt esențiale pentru a asigura o administrare eficientă a resurselor și pentru a sprijini dezvoltarea economică sustenabilă. Aceste măsuri ajută la reducerea risipei, permit alocarea fondurilor către proiecte prioritare și contribuie la menținerea stabilității financiare pe termen lung.

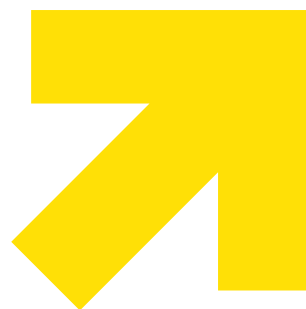
În plan extern, programul PNL se axează pe consolidarea poziției strategice a României în NATO și UE și de asemenea, a parteneriatului cu SUA. Viziunea PNL are la bază, de asemenea, aderarea la OCDE și presupune alinierea la standarde internaționale în politici publice, guvernanta și digitalizare. Totodată, planul promovează o cultură instituțională bazată pe inovație, cu un accent pe dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de apărare și protejarea infrastructurii critice, asigurând o securitate sporită și o adaptare la noile provocări de securitate. Aceste inițiative contribuie la consolidarea rolului României ca pilon de stabilitate în regiunea Europei de Sud-Est. Atât în plan intern, cât și în plan extern, programul PNL se concentrează pe consolidarea competitivității și stabilității economice, printr-o utilizare eficientă a resurselor naturale și investiții strategice.

Viziunea programului de guvernare PNL are la bază direcții de dezvoltare concrete, directe și strategice pentru a maximiza contribuția factorilor de producție la creșterea PIB:

- **Sprijin pentru mediul economic pentru stabilitate și creștere:** Menținerea cotei unice de impozitare pentru a susține investițiile private, un motor crucial pentru creșterea economică. România a înregistrat o creștere economică constantă în ultimii ani, susținută de investiții private care au contribuit la dezvoltare și la crearea de locuri de muncă.
- **Program Național de Transport Inter-modal:** Investiții în transporturi locale de tip tramvai-tren și autobuze electrice pentru a reduce emisiile de carbon și a decongestiona traficul.
- **Distribuirea de dividende sub formă de acțiuni:** PNL propune reforme fiscale pentru stimularea angajaților, permițând companiilor să distribuie acțiuni ca dividende, încurajând astfel implicarea lor în dezvoltarea companiei.
- **Modernizarea sistemelor de termoficare:** Proiecte pentru extinderea și eficientizarea sistemelor centralizate de termoficare, inclusiv utilizarea energiei geotermale în București.
- **Creșterea salariului mediu net:** PNL are ca obiectiv o creștere a salariului mediu net de la 1.000 la 1.400 euro în următorii 4 ani, bazându-se pe investiții și un mediu economic favorabil susținut de politicile fiscale.
- **Program de modernizare a spațiilor verzi urbane:** Crearea de parcuri și păduri urbane pentru a îmbunătăți calitatea aerului și a sprijini biodiversitatea.
- **Consolidarea Pilonului 2 de Pensii:** Propunere pentru creșterea graduală a contribuției la Pilonul 2 de la 4.75% la 6%, pentru a sprijini piețele de capital și a asigura o mai bună securitate financiară pentru pensionari, în contextul îmbătrânirii populației.
- **Infrastructură școlară în cartierele noi:** Dezvoltatorii de ansambluri rezidențiale mari sunt încurajați să includă spații educaționale pentru a preveni supraaglomerarea școlilor.
- **Investiții publice în infrastructură:** PNL propune menținerea investițiilor publice la peste 6.5% din PIB, orientate către dezvoltarea infrastructurii fizice, printr-un plan de reînnoire industrială și sprijin pentru industrii-cheie ale economiei.
- **Inițiative pentru tineret:** Modernizarea legislației pentru tineret, crearea de centre de consiliere și facilități de locuințe pentru tineri.
- **Infrastructură sportivă:** Investiții în terenuri de sport, bazine de înot, și centre de pregătire pentru a sprijini sporturile de performanță și a promova un stil de viață activ.
- **Reforma Agenției de Monitorizare și Evaluare a Întreprinderilor Publice (AMEPIP):** PNL își propune depolitizarea și modernizarea AMEPIP, conform angajamentelor României față de PNRR și politicilor de guvernanta corporativă.

Direcțiile de dezvoltare propuse se aliniază cu obiectivul european de tranziție către un model economic durabil și incluziv, axat pe patru dimensiuni esențiale: sustenabilitatea mediului, productivitatea, echitatea și stabilitatea macroeconomică. Reformele și investițiile care susțin tranziția verde pot contribui la atingerea obiectivului european de neutralitate climatică până în 2050, precum și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2030. Investițiile în transportul public și infrastructură pot sprijini tranziția către o mobilitate inteligentă și sustenabilă.

PERSPECTIVE MACROECONOMICE ȘI SCENARIUL DE DEZVOLTARE

Apariția pandemiei, urmată de manifestarea crizelor suprapuse, determinate de contextul geopolitic dificil ca urmare a declanșării conflictului între Rusia și Ucraina, de majorările succesive ale prețurilor la energie și produse agroalimentare, precum și de alterarea lanțurilor globale de aprovizionare, au reprezentat adevărate provocări, care au condus la încetinirea procesului de redresare economică.

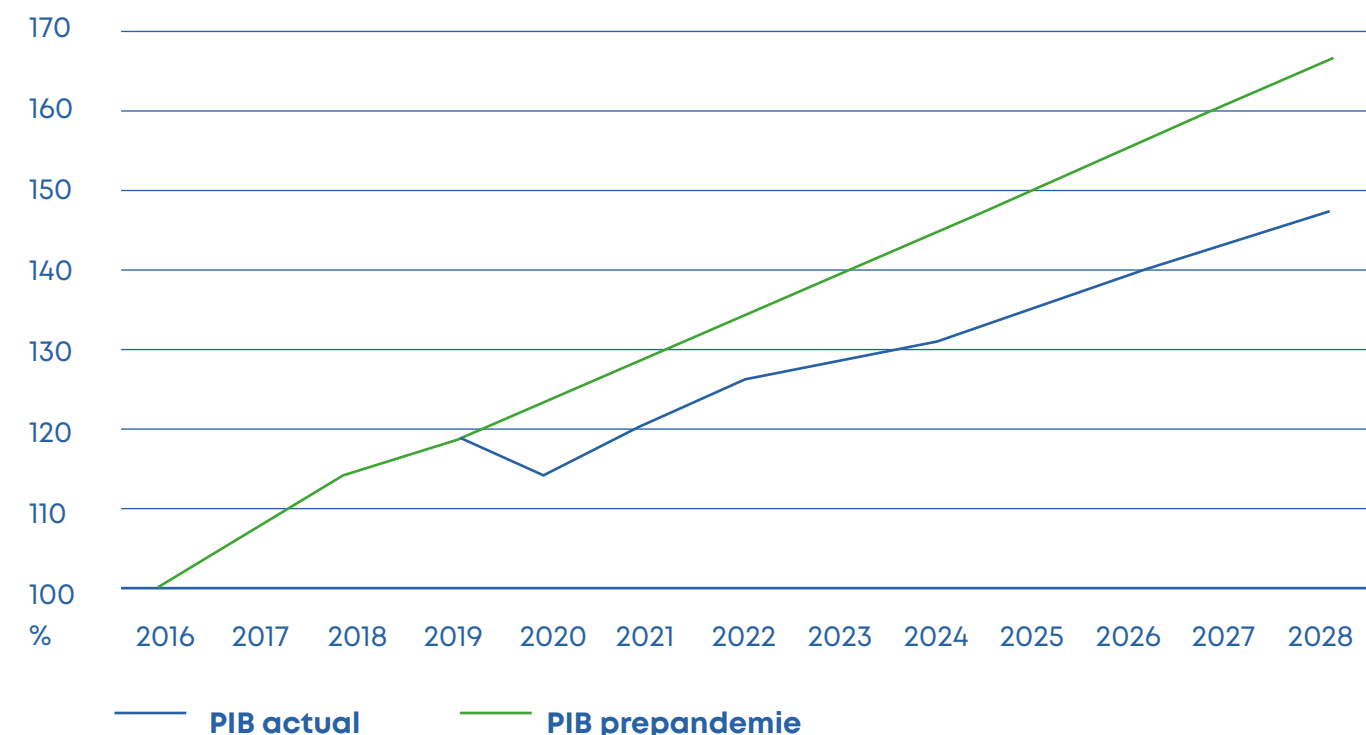
Efectele acestor șocuri perturbatoare asupra traiectoriei PIB au fost consistente, impactul nefavorabil urmând a fi recuperat în timp. Astfel după, o revenire consistentă cu o dinamică a economiei de 5,7% și 4,1% în guvernele PNL 2021-2022, au urmat doi ani cu creșteri modeste de circa 2%, economia confruntându-se cu pierderi de competitivitate pe latura ofertei, deși au existat stimuli pe latura cererii prin majorările salariale. Majorările de venituri salariale s-au regăsit în susținerea consumului privat, îndeosebi în anul 2024, iar împreună cu investițiile finanțate din fondurile externe și realizate cu produsele din import, au determinat o accelerare a dezechilibrului contului curent. Consumul și investițiile cu creșteri de peste 5% în anul 2024 nu s-au regăsit în avantajul producției interne, ci în creșterea importurilor și pierderea de competitivitate.

Ca urmare, scenariul de dezvoltare avut în vedere este unul conservator, în care economia românească va intra pe un trend de creștere susținută, dar în care s-au menținut ipotezele manifestării incertitudinilor privind continuarea războiului din Ucraina și a conflictului din Orientul Mijlociu. În același timp, perspectivele economice sunt supuse provocărilor tranziției energetice cât și a celor pro-

venite din procesul de consolidare fiscală, în contextul implementării noului cadru de guvernare fiscală al UE.

PNL vine în acest sens cu o viziune realistă, de revenire a creșterii economice peste 3%, pornind de la 2% în prezent, în condițiile menținerii contextului extern dificil și a necesității corectării dezechilibrelor de cont curent și bugetar, a reducerii relative a datoriei publice, concomitent cu majorările salariale și ale pensiilor ca elemente obligatorii pentru îmbunătățirea nivelului de trai, fapt care este posibil prin limitarea consumului guvernamental și a eficientizării cheltuielilor publice. Totodată, trebuie menționat că previziunile nu iau în calcul la acest moment efectele pozitive ale aderării României la spațiul Schengen, impactul fiind semnificativ la nivelul serviciilor, în special al transporturilor, dar și asupra investițiilor străine. O primă evaluare conduce la ideea posibilității majorării creșterii economice cu circa 1 punct procentual, peste nivelul de 4%.

PIB-ul real (2016=100)*

*Traectoria PIB pre-pandemie se bazează pe o extrapolare liniară a tendinței de creștere înainte de momentul manifestării crizelor și reprezintă scenariul de dezvoltare care ar fi avut loc dacă nu se materializau riscurile menționate.

Scenariul PNL pentru perioada 2025 - 2028 se bazează pe aportul important al cererii și al investițiilor în condițiile unei temperaturi a contribuției negative a exportului net. Totodată, se așteaptă o intensificare a activității în unele domenii din sectorul serviciilor, precum și îmbunătățirea colectării impozitelor nete pe produse și reducerea fraudei TVA.

Estimările privind evoluția economiei naționale prevăd dinamici medii anuale de creștere a produsului intern brut de 3,0%. Abordarea mai prudentă a avut în vedere o revenire mai lentă a economiilor europene, în special a Germaniei, dar și de continuare a reformelor structurale și de consolidare bugetară. De asemenea, previziunile au luat în considerare o redresare graduală a sectorului industrial, în condițiile persistenței

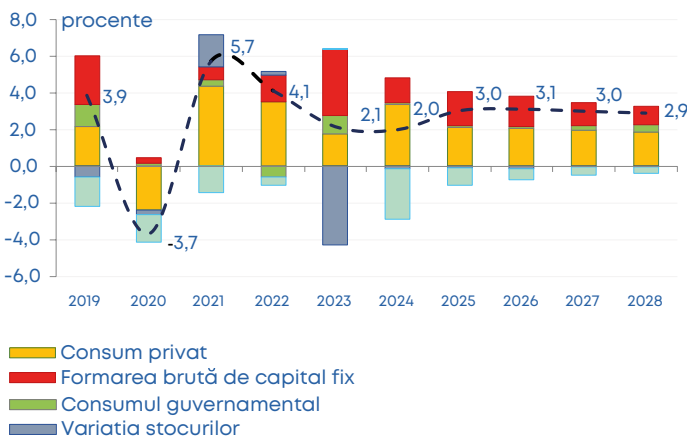
unui mediu economic extern încă nefavorabil pentru acest domeniu în prima parte a intervalului de prognoză și dezvoltarea unui program de reînnoire industrială cu efecte favorabile în timp. Construcțiile, sprijinite de finanțările externe și interne ale proiectelor investiționale din cadrul bugetar pe termen mediu, vor continua să reprezinte activitatea cea mai dinamică din economie, cu o evoluție medie anuală superioară celei a produsului intern brut. Concomitent, sectorul serviciilor se va situa pe un trend ascendent, ca și sectorul industrial, stimulat de competitivitatea în creștere a produselor autohtone pe piața externă.

Scenariul propus

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	pret.crt. mld. lei						
PRODUSUL INTERN BRUT	1401,3	1605,6	1760,5	1920,6	2079,1	2243,7	2416,5
Creștere reală, %	4,1	2,1	2,0	3,0	3,1	3,0	2,9
Utilizare	Modificări procentuale						
Consum privat	884,9	2,8	5,4	3,4	3,3	3,2	3,1
Consum guvernamental	230,9	6,0	0,8	0,6	0,7	1,4	2,3
Formare brută de capital fix	346,5	14,4	5,1	6,7	6,0	4,5	3,5
Export net (contribuție)	-93,6	0,1	-2,7	-0,9	-0,6	-0,5	-0,3
Export de bunuri și servicii	606,4	-1,4	-1,8	3,2	3,8	3,6	3,4
Import de bunuri și servicii	700,0	-1,4	4,6	4,9	4,7	4,3	3,8

Pe partea cererii se are în vedere o îmbunătățire a echilibrelor externe, astfel încât contribuția negativă a exportului net se va situa pe un trend descendent, reducându-se gradual de la -2,7 puncte procentuale în 2024, la -0,3 puncte procentuale la orizontul anului 2028. În același timp, preocuparea se îndreaptă spre creșterea competitivității produselor românești pe piețele externe și a cotelor de piață a exporturilor, atât prin majorarea competitivității prin costuri, creșterile salariale fiind corelate cu productivitatea, dar și prin îmbunătățirea infrastructurii, a creșterii capacității de inovare și reducerea birocrăției cu care mediul de afaceri se confruntă.

Evoluția PIB și contribuția componentelor la creșterea economică

Deși consumul privat va susține în continuare avansul economic cu ritmuri marginal superioare comparativ cu cel al produsului intern brut, modelul economic este unul bazat de investiții având o creștere dublă comparativ cu PIB în 2025-2026.

Consolidarea fiscală va impune în perspectivă o evoluție moderată a consumului guvernamental, rata medie anuală pentru acesta estimându-se la 1,3%. În schimb, economia va fi susținută în continuare de aportul investițiilor realizate prin PNRR și fonduri structurale, estimându-se un ritm mediu anual al formării brute de capital de 5,1%, ceea ce va conduce la o rată de investiții la finalul orizontului de prognoză de 28,6%. În aceste condiții, este posibilă reducerea deficitului de cont curent începând din anul 2025, concomitent cu reducerea deficitului bugetar și consolidarea echilibrelor macroeconomice pe termen lung.

O altă investiție majoră în guvernare este cea în capitalul uman. Evoluțiile pozitive pe piața forței de muncă vor fi susținute de creșterea economică bazată pe fundamente solide. Dinamica pieței forței de muncă va fi una pozitivă, rata șomajului BIM reducându-se sub valoarea înregistrată în 2024, până la 4,9% în 2028. Aceasta înseamnă o creștere a ratei de activitate, în special în rândul tinerilor, femeilor, dar și al persoanelor vârstnice.

Numărul mediu al salariaților (medie anuală conform Anchetei structurale S3) se așteaptă să crească cu circa 400 mii de persoane, cumulat în perioada 2025-2028, până la 5.820 mii persoane în anul 2028. În acest sens, politicile active în domeniul ocupării vor juca un rol important, în special în ceea ce privește furnizarea de servicii personalizate grupurilor vulnerabile, cum ar fi persoanele cu un nivel scăzut de calificare, lucrătorii în vârstă și persoanele cu dizabilități.

Scenariul macroeconomic - indicatori sociali

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2028/ 2024
Numărul mediu de salariați, mii pers.	5.3649	5.420	5.524	5.632	5.730	5.820	+400 mii
- %	3,0	1,0	1,9	2,0	1,7	1,6	
Rata șomajului BIM, %	5,6	5,3	5,2	5,1	5,0	4,9	
Câștigul salarial mediu brut, lei	7.042	8.072	8.647	9.426	10.265	11.140	+3.068 lei
- %	15,0	14,6	7,1	9,0	8,9	8,5	+38,0
Câștigul salarial mediu net, lei	4.412	5.066	5.429	5.920	6.448	7.000	+1.934 lei
- %	16,1	14,8	7,2	9,0	8,9	8,6	+38,2
Puterea de cumpărare, modificare reală %	5,1	8,9	2,9	5,5	5,7	5,4	+21,1
Rata inflației (medie anuală)	10,4	5,5	4,2	3,3	3,0	3,0	
Rata salariului brut real	4,1	8,7	2,8	5,6	5,7	5,4	

Totodată, serviciile publice de ocupare a forței de muncă vor fi adaptate în mod eficient la nevoile individuale, fiind necesară o concordanță între cererea și oferta de competențe. Partenerii sociali vor fi implicați activ în reformele privind provocările de pe piața forței de muncă și în elaborarea politicilor din domeniu.

Îmbunătățirea nivelului de trai va fi asigurată de majorarea veniturilor salariale nominale nete cu un ritm mediu anual de circa 8,4% în perioada 2025-2028, ceea ce înseamnă că salariul mediu net pe economie va ajunge în 2028 la circa 7.000 lei, în concordanță cu o creștere a câștigului salarial mediu brut la 11.140 lei. În același timp, politicile economice de dezvoltare aplicate vor asigura o inflație în scădere temperată spre 3% la finalul anului 2028, apropiată de ținta BNR, ceea ce va duce la evitarea erodării puterii de cumpărare prin majorări de prețuri.

Începând cu anul 2025 va fi introdus salariul minimeuropean, acestuia urmându-se a fi majorat anual în funcție de puterea de cumpărare, nivelul general al salariilor și distribuția acestora, rata de creștere a salariilor și productivitatea muncii la nivel național. Modelul creșterii economice va asigura totodată majorarea sustenabilă a punctului de pensie în fiecare an, conform legislației în vigoare. Dinamica economică accelerată ca urmare al efectului multiplicator al investițiilor publice și private va genera venituri salariale și, în consecință, va lărgi corespunzător bazele de impozitare ale impozitului pe venit și contribuțiilor sociale. Pe de altă parte, digitalizarea și îmbunătățirea gradului de colectare vor contribui în plus

În ceea ce privește țara noastră, s-au făcut pași importanți în procesul de ajungere din urmă a țărilor dezvoltate. Dacă la data semnării Tratatului de aderare la Uniunea Europeană în anul 1995 ne situam la 31% din media comunitară din punct de vedere al PIB/locuitor în PCS, s-a ajuns la momentul aderării la circa 40%, pentru ca în anul 2008 să depășim jumătate din media UE (52%). Odată cu aderarea la spațiul UE procesul de catching up s-a accelerat. Astfel cu un PIB/locuitor de 29.970 PCS, ne situăm astăzi la 79,3% din media UE, cu 39 puncte procentuale mai mult decât la momentul aderării.

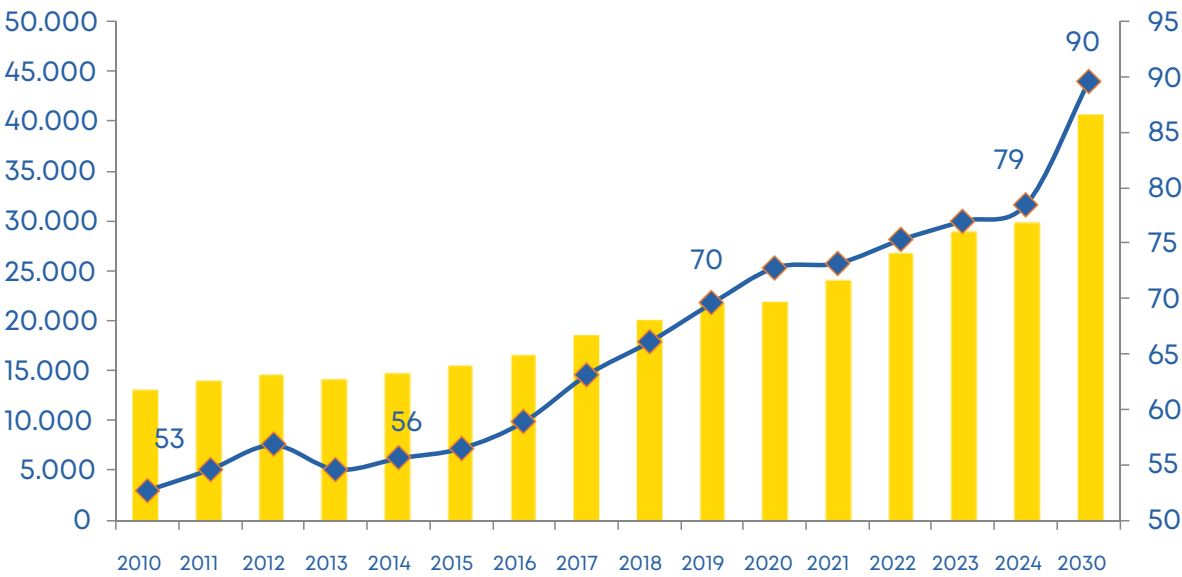
la încasarea acestor venituri bugetare cu o dinamică peste dinamica PIB-ului nominal, cu implicații directe asupra reducerii deficitului bugetar. O altă componentă a creșterii economice, consumul privat, va conduce la încasări suplimentare de venituri din TVA și accize, cu o reducere corespunzătoare a ponderii economiei ascunse, fenomen care are un efect mai puternic în momentul accelerării creșterii economice. Consolidarea fiscală va fi posibilă în aceste condiții iar deficitul bugetului general consolidat (cash) se va reduce ca pondere în PIB conform Planului Național Bugetar - Structural.

Astfel, nu prin majorarea taxelor, ci prin competitivitate și îmbunătățirea colectării, prin extinderea bazelor de impozitare, se vor putea obține rezultate pozitive în colectarea veniturilor bugetare. Cota unică va fi menținută, fapt pentru care vor avea de câștigat cel puțin 3 milioane de salariați cu câștigul brut peste 5.000 lei.

Unul dintre pilonii fundamentali ai Uniunii Europene vizează convergența performanțelor economice între statele sale membre. Termenul de convergență este folosit pentru a caracteriza tendințele de apropiere a nivelurilor de dezvoltare a economiilor reale sau procesul ajungerii din urmă a țărilor avansate de către statele cu un nivel mai scăzut de dezvoltare. Spre deosebire de criteriile de convergență nominală, care sunt stabilite de Tratatul de la Maastricht, convergența reală se cuantifică (în mod convențional) prin gradul de dezvoltare economică, iar acesta este reprezentat de PIB/locuitor la paritatea de cumpărare standard (PCS).

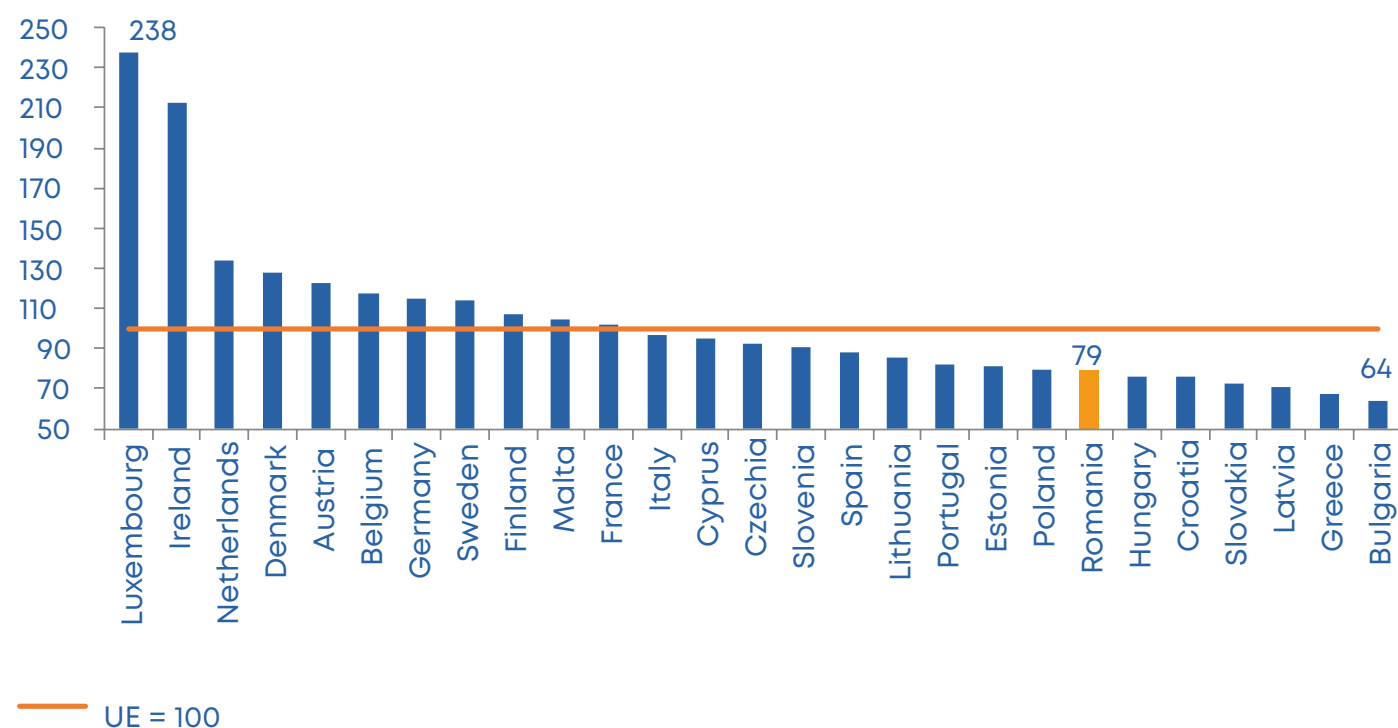

■ PIB/locuitor în PCS
—◆— % din media UE - 27 (axa dr) —▲—

Prin progresul făcut de țara noastră, în procesul de reducere a decalajelor, este de remarcat și faptul că dacă până în anul 2005 ne situam pe ultimul loc, începând cu 2006 am devansat Bulgaria și din 2018 am trecut înaintea Croației. Progresul a continuat cu depășirea Greciei și Letoniei în anul 2019, pentru ca începând cu 2021 să întrecem Slovacia, iar din 2023 și Ungaria. Conform celor mai recente date publicate de Eurostat, la nivelul anului 2023, PIB/locuitor în PCS a avut cea mai mare valoare în Luxemburg, depășind cu 138% media UE, iar la polul opus s-a situat Bulgaria cu doar 64% din media UE.

PIB/locuitor in PCS

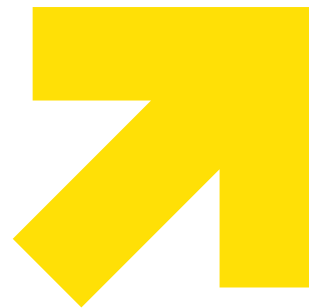

În prezent țara noastră se clasează, într-un top al statelor membre, pe poziția 21 înaintea Ungariei (76%) și după Polonia cu 80%. Poziționarea României pe o treaptă superioară este rezultatul procesului de recuperare rapidă a economiei în perioada 2021-2022. Procesul de reducere a decalajelor față de țările membre UE va continua și în perioada următoare, o atenție deosebită fiind acordată diminuării diferențelor de dezvoltare dintre regiunile României, jalon care poate fi atins printr-o alocare judicioasă a resurselor financiare alocate prin PNRR și Cadrul Financiar Multianual 2021-2027 și care vor asigura o creștere economică durabilă și sustenabilă. **În aceste condiții, estimăm că România în guvernarea PNL poate ajunge la 90% din media europeană a PIB-ului pe locuitor în PCS.**

1

Susținerea
mediului economic
pentru **stabilitate
fiscală și creștere
economică**

1. CHEIA CONTINUĂRII INVESTIȚIILOR PRIVATE ÎN ROMÂNIA: **MENTȚINEREA COTEI UNICE DE IMPOZITARE PENTRU URMĂTORII 10 ANI.**

Schimbările în politicile fiscale de impozitare trebuie să ia în considerare atât ciclurile prin care trece o economie, cât și ritmul creșterii economice reflectat în PIB. Guvernul trebuie să se asigure totodată că politicile de impozitare nu descurajează investițiile private într-o economie, iar cota unică de impozitare este necesară, cel puțin pe termen mediu, pentru încurajarea mediului de afaceri care susține creșterea PIB-ului. Investițiile private sunt motorul principal al creșterii economice, contribuind la crearea de locuri de muncă, inovație și dezvoltare: fără menținerea cotei unice de impozitare, mediul de afaceri și investitorii ar putea fi descurajați să injecteze capital în economie, ceea ce ar putea duce la o stagnare economică.

În timp ce statele din Vestul Europei, precum Germania, Franța sau Olanda, au ajuns deja la un nivel de investiții satisfăcător care să permită populației un nivel de bunăstare ridicat, România nu se află încă la același nivel de dezvoltare economică și investiții ca statele din Vestul Europei care au avut decenii de stabilitate politică și economică pentru a-și construi infrastructuri robuste și investiții constante. Aceste țări beneficiază de un climat de afaceri matur, în care impozitarea progresivă nu descurajează semnificativ investițiile private, datorită forței lor economice și a piețelor interne mari și stabile. România nu a ajuns la acest nivel de dezvoltare chiar dacă înregistrează creșteri economice constante în ultimele decenii.

În ultimii 4 ani, în timpul guvernărilor liberale, România a înregistrat cele mai semnificative creșteri economice post-pandemie – 5,7%

în anul 2021 și 4,1% în anul 2022, menținând România în topul statelor membre la nivelul UE privind creșterea economică. O caracteristică importantă a guvernării liberale și a aportului liberal în politicile guvernamentale din ultimii 5 ani a fost reprezentată de o creștere continuă a nivelului investițiilor la nivel național. Ponderea investițiilor naționale la sfârșitul anului 2019 era de 23% din PIB din care 3,5% investiții publice și 19,5% investiții private, însumând un total de 244 mld lei ca valoare nominală. În anul 2023 acestea aproape ca s-au dublat crescând cu 3,9% ca pondere în PIB, la 26,9%, din care 5,3% investițiile publice și 21,6% investiții private, atingând un total de 431 mld lei ca valoare nominală. În ceea ce privește soldul numerar al investițiilor publice finanțate, acestea au depășit pentru prima dată valoare de 100,7 mld lei în anul 2023, Partidul Național Liberal fiind cel care a solicitat la momentul elaborării bugetului general consolidate, un nivel de minim 6,3% din PIB dedicat investițiilor publice pentru anul 2023

Într-un context economic în care România are nevoie de infrastructură, menținerea ritmului de investiții, în special a celor private, este esențială pentru continuarea creșterii economice. Cota unică de impozitare joacă un rol crucial pentru stabilitate și predictibilitate fiscală, două elemente extrem de importante pentru investitori, atât interni, cât și externi. Creșterea economică constantă din ultimii ani în România a fost susținută într-o mare măsură de creșterea nivelului investițiilor private, acestea contribuind semnificativ la dezvoltarea infrastructurii, crearea de noi industrii și sporirea competitivității pe piața globală. Faptul că în 2023 investițiile private au ajuns la 21,6% din PIB demonstrează că, sub un regim fiscal stabil și favorabil, România poate atrage capital și poate susține o creștere economică robustă.

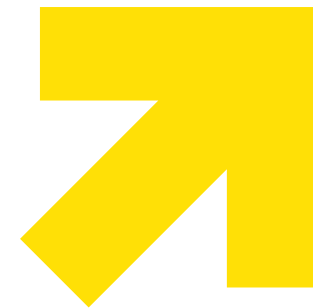

2. MENȚINEREA PLAFONULUI DE IMPOZITARE DE 500.000 DE EURO PENTRU MICROÎNTRERINDERILE ELIGIBILE PENTRU O COTĂ DE IMPOZIT DE 1%.

Scăderea plafonului de impozitare va produce o potențială destabilizare a mediului de afaceri, afectând în special microîntreprinderile care reprezintă un segment vital al economiei naționale. În România, conform datelor de la MFE, există aproximativ 343.000 de microîntreprinderi care ar fi afectate de scăderea acestui plafon, însumând o cifră de afaceri de aproximativ 149 miliarde de RON. Ecosistemul microîntreprinderilor din România este o componentă vitală a economiei naționale, contribuind semnificativ la crearea de locuri de muncă și la dezvoltarea locală.

3. CREAREA UNUI CADRU LEGAL PENTRU DISTRIBUIREA DE DIVIDENDE SUB FORMĂ DE ACȚIUNI: O REFORMĂ FISCALĂ PENTRU STIMULAREA ANGAJAȚILOR

Reformarea politicii fiscale în privința impozitului pe dividende cu obiectivul de a permite angajatorilor să distribuie o parte din dividende sub formă de acțiuni către angajați va stimula în mod direct dezvoltarea companiilor prin motivarea angajaților. Efectele pozitive vor fi vizibile la nivelul economiei naționale și pentru bugetul general consolidat. Mai multe țări au implementat măsuri care permit angajatorilor să distribuie acțiuni către angajați în loc de dividende tradiționale, stimulând astfel implicarea lor în dezvoltarea companiei:

- **Marea Britanie** - A implementat programe de acțiuni pentru angajați care sunt favorizate fiscal, cum ar fi Share Incentive Plans (SIPs) și Enterprise Management Incentives (EMIs), oferind angajaților posibilitatea de a achiziționa acțiuni la un preț redus sau de a le primi ca parte din pachetul salarial.
- **Franța** - Oferă scheme de participare la capital, cum ar fi Plans d'Épargne en Actions (PEAs), care permit angajaților să dețină acțiuni la compania lor într-un cadru fiscal avantajos.
- **Estonia și Letonia** - Aceste țări au adoptat un model fiscal de cash-flow, în care dividendele sunt impozitate doar la distribuția lor. Acest model flexibilizează alocarea profiturilor și stimulentele către angajați, inclusiv distribuția de acțiuni.

Implementarea unui cadru legal pentru distribuția dividendelor sub formă de acțiuni ar stimula retenția angajaților. Companiile ar putea beneficia de o flexibilitate mai mare în gestionarea profiturilor.

4. CONSOLIDAREA PILONULUI 2 DE PENSII: CREȘTEREA GRADUALĂ A PROCENTULUI DE LA 4,75% DIN CONTRIBUȚIA SOCIALĂ PENTRU PENSII (ÎN PREZENT) LA 6% ÎN URMĂTORII 4 ANI

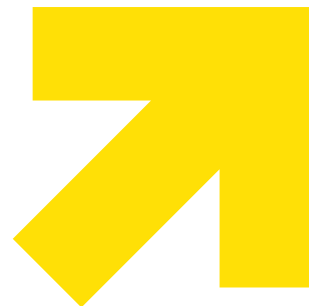
Consolidarea Pilonului 2 de Pensii este esențială pentru România datorită necesității dezvoltării și stabilizării piețelor de capital și îmbunătățirea nivelului de trai pentru seniori în contextul îmbătrânirii populației active. În primul rând, pe termen mediu și lung, populația României îmbătrânește și numărul de contribuitori activi scade, iar pensiile de stat (Pilonul 1) vor deveni insuficiente pentru asigurarea unui trai decent. Conform estimărilor Comisiei Europene, rata de dependență a persoanelor în vârstă, care reprezintă ponderea persoanelor în vârstă (de 65 de ani și peste) în raport cu populația activă (cu vârste între 20 și 64 de ani), este proiectată să crească de la 33,5% în 2022 la 55,8% în 2070, cu un vârf în 2056, ca rezultat al cohortelor generaționale din perioada comunistă, inclusiv generația "decreștelor", care vor ajunge la vârsta de pensionare în următorul deceniu. Acest lucru înseamnă că populația activă va trebui să susțină un număr tot mai mare de persoane aflate la vârsta de pensionare și în mod natural va pune presiune asupra întregului sistem de pensii. Această cohortă va începe treptat să intre în sistemul de pensii în jurul anului 2030. Este foarte important pentru aceste cohorte ca contribuția din Pilonul 2 să crească gradual pentru a permite diversificarea surselor de venit la pensie. Prin Pilonul 2, contribuțiile sunt investite în fonduri administrate privat, ceea ce permite acumularea de capital prin randamente investiționale. Astfel, participanții la acest sistem beneficiază nu doar de contribuțiile proprii, ci și de câștigurile din investiții.

În al doilea rând, consolidarea Pilonului 2 de Pensii reprezintă un punct cheie în dezvoltarea piețelor de capital. Pentru majoritatea statelor dezvoltate din Uniunea Europeană, ponderea activelor financiare în PIB este de peste 300% (conform datelor Eurostat), în timp ce în statele din Centrul și Estul Europei, inclusiv România, aceasta este de sub 100%. Mai mult decât atât, gradul de intermediere financiară este unul dintre cele mai scăzute din Europa. Raportat la alte state din UE, sistemul financiar românesc este subdezvoltat întrucât în Polonia, următoarea țară de la coada clasamentului, activele instituțiilor financiare în PIB sunt cu 45 de puncte procentuale mai mari decât în România. În Bulgaria, țară la care România își raportează frecvent indicatorii, activele instituțiilor financiare în PIB sunt cu 65 de puncte procentuale mai mari. Aceste diferențe subliniază, în cazul României, lipsa de integrare financiară în cadrul UE. Prin majorarea contribuțiilor la Pilonul 2, fondurile de pensii administrate privat vor primi mai multe resurse financiare care trebuie investite pe piață.

Acest lucru înseamnă o injecție de capital suplimentar pe piețele financiare, în special pe piața de capital locală, dar și pe piețele internaționale, în funcție de strategiile de investiții ale acestor fonduri. Fondurile de pensii tind să investească în active sigure și stabile, cum ar fi acțiuni și obligațiuni, stimulând astfel dezvoltarea acestor piețe. Mai mult decât atât, PNL susține reintroducerea în Codul Fiscal a prevederii referitoare la scutirea de la plata impozitului pe dividende în cazul sumelor acordate cu acest titlu de către persoanele juridice române.

Această scutire fiscală va permite fondurilor de pensii administrate privat, fondurilor de pensii facultative și organismelor de plasament colectiv să fie exceptate de la plata impozitului pe dividendele primite de la persoanele juridice române. Astfel, se vor acumula mai multe resurse întrucât vor reuși să re-investească pe piețele de capital și vor genera randamente mai mari pentru participanți.

5. SOLUȚII PENTRU DIVERSIFICAREA VENITURILOR LA PENSIE ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ: **DEZVOLTAREA PILONULUI 3 ȘI PILONULUI 4 DE PENSII**

Având în vedere schimbările la nivel demografic care vor afecta sustenabilitatea sistemului de pensii și bunăstarea pe termen lung, dar și necesitatea dezvoltării unui sistem financiar robust, sprijinul pentru Pilonul 3 și Pilonul 4 de pensii este necesar pentru diversificarea surselor de venit la pensie și reducerea presiunii asupra Pilonului 1 (pensia publică). Pe măsură ce populația îmbătrânește și numărul de contribuitori activi scade, acești piloni oferă soluții private și ocupaționale care permit angajaților să economisească suplimentar, asigurând o pensie mai consistentă. De asemenea, sprijinul pentru aceste piloni contribuie la dezvoltarea piețelor financiare prin investițiile generate de fondurile de pensii, ceea ce întărește stabilitatea și creșterea economică pe termen lung.

Continuarea și sprijinul pentru Pilonul 3, bazat pe contribuții individuale voluntare, va furniza o sursă suplimentară de venit pentru viitorii pensionari, reducând dependența exclusivă de sistemul public de pensii (Pilonul 1) și de pensiile private obligatorii (Pilonul 2). Acesta va încuraja economisirea pe termen lung și va oferi o mai mare flexibilitate pentru angajați în planificarea financiară a pensionării. De asemenea, creșterea participării la Pilonul 3 va stimula acumularea de capital în piețele financiare, ceea ce va susține investițiile pe termen lung, contribuind la stabilitatea economică. În august 2023, Pilonul 3 avea aproximativ 680.000 de contribuabili, iar activele nete administrate erau de 865 milioane euro, conform datelor de la Comisia Europeană (DG ECFIN), demonstrând un potențial considerabil pentru extinderea acestui sistem.

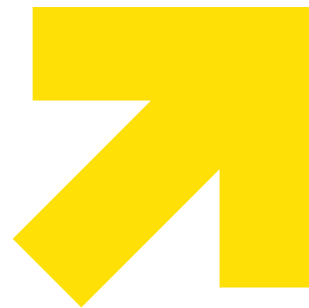
Mai mult decât atât, sprijinul pentru Pilonul 4, pilonul pensiilor ocupaționale, este esențial atât pentru bunăstarea pe termen lung a angajaților, prin acumularea de economii suplimentare pentru pensie, cât și pentru retenția talentelor în companii, oferind un avantaj competitiv pe o piață a muncii tot mai volatilă. Pilonul 4 permite angajatorilor să rețină salariații prin garantarea acumulării sumelor pentru pensie după o perioadă de maximum trei ani, cu condiția menținerii raportului contractual, iar fondul de pensii ocupaționale poate fi personalizat împreună cu administratorul, consolidând astfel reputația companiei ca angajator de succes care atrage și păstrează talentele.

6. MENȚINEREA RITMULUI DE INVESTIȚII PUBLICE DE PESTE 7% DIN PIB ȘI CONTINUAREA PRIORITIZĂRII INVESTIȚIILOR ÎN INFRASTRUCTURA FIZICĂ

Politica fiscală a României trebuie să rămână orientată spre interesele mediului de afaceri, pentru a continua stimularea productivității, inovării și competitivității generale a economiei românești. Guvernarea liberală a crescut investițiile publice de la un nivel de 43 mld lei/an la sfârșitul anului 2019, la un nivel de peste 130 miliarde lei în anul 2024, acestea devenind un motor al creșterii economice pentru România, lucru bazat în principal pe implementarea proiectelor de infrastructură și absorbție a fondurilor europene. Planul de reînnoire industrială promovat de PNL prin acordarea de ajutoare de stat în sectoare cheie ale economiei naționale, reprezintă o prioritate, în domeniul alocărilor bugetare anuale.

PNL își propune acordarea de ajutoare de stat în valoare de 3 miliarde euro pentru stimularea unor investiții private de 10 mld de euro în cadrul programului de reînnoire industrială „România produce”:

- Investiții strategice în economia națională
- Sprijin pentru industria prelucrătoare și valorificarea resurselor naturale naționale
- Dezvoltarea micilor industriași și a capitalului românesc autohton
- Decarbonizarea sectorului industrial metalurgic și chimic românesc, în vederea menținerii competitivității
- Granturi și facilități fiscale pentru românii din diaspora care investesc în unități de producție în România
- Finanțarea educației profesionale și învățământului dual, precum și sprijinul financiar prin măsuri de ocupare activă, în rândul tinerilor și populației peste 50 de ani

7. CREAREA UNOR MECANISME MODERNE DE FINANȚARE A FONDURILOR DE INVESTIȚII PENTRU **STIMULAREA INOVAȚIEI ÎN CADRUL IMM-URILOR ȘI START-UP-URILOR.**

Odată cu operaționalizarea Băncii de Investiții și Dezvoltare, se creează un fond public-privat pentru finanțarea ecosistemului antreprenorial din România (startup-uri și IMM-uri) ar putea fi constituit printr-o combinație de capital public și capital privat, unde sectorul public contribuie prin finanțare inițială, iar sectorul privat completează fondurile, beneficiind de garanții sau co-investiții publice. De exemplu, sectorul public ar putea acoperi 60-70% din capitalul total, în timp ce sectorul privat ar putea acoperi 30-40%. Fondul ar putea funcționa ca un fond de capital de risc, gestionat de un consorțiu format din actori publici și privați. O structură de fond de fonduri ar putea fi implementată, unde fondul principal investește în alte fonduri de venture capital care finanțează startup-urile. Administrarea și alocarea resurselor startup-urilor în funcție de etapele de dezvoltare (pre-seed, seed, serie A) trebuie să fie realizată prin intermediul actorilor privați pentru a reduce povara birocratică.

8. REFORMA ȘI DEPOLITIZAREA AGENȚIEI PENTRU MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PERFORMANȚELOR ÎNTREPRINDERILOR PUBLICE (**AMEPIP**)

Inițial o responsabilitate asumată prin PNRR, operaționalizarea AMEPIP este esențială pentru a elabora politica de proprietate a statului și pentru a asigura buna implementare a acțiunilor și politicilor de guvernare corporativă la nivelul autorităților publice tutelare. Operaționalizarea este motivată de a menține dorința de a menține relațiile de credibilitate între Guvern și instituțiile europene.

9. ÎNTĂRIREA DISCIPLINEI FINANCIARE, PRIN REFORMĂ INSTITUȚIONALĂ ȘI RESTRUCTURAREA CHELTUIELILOR PUBLICE.

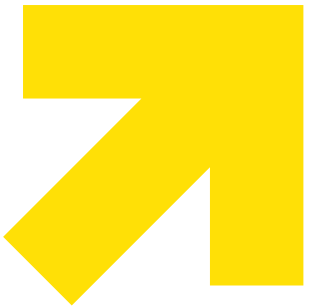
Întărirea disciplinei financiare se va realiza prin reforme instituționale și restructurarea cheltuielilor publice, având în vedere eficiența administrativă. Un model eficient de reorganizare a structurilor de finanțe publice, bazat pe regionalizarea instituțională, va fi extins la cât mai multe instituții ale statului român. Acest demers va contribui la o gestiune mai eficientă a cheltuielilor publice și la optimizarea resurselor, asigurând o administrație publică mai performantă. Spre exemplu, Spania a adoptat un model de descentralizare regională, care a redistribuit puterile financiare către comunitățile autonome. Aceasta a contribuit la o mai bună gestionare a resurselor și la creșterea eficienței administrative în regiunile țării.

10. CREȘTEREA SALARIULUI MEDIU NET DE LA 1.000 EURO (5.000 LEI) LA 1.400 EURO (7.000 LEI) ÎN URMĂTORII 4 ANI

Conform datelor de la Comisia Națională de Prognoză care presupun creșterea investițiilor publice și private (care ajung până la 26,9% din PIB) obținute din fondurile europene disponibile, inclusiv PNRR, dar și investiții private alimentate de măsuri fiscale favorabile mediului economic, creșterea salariului mediu net de la 1.000 de euro la 1.400 de euro este posibilă. Mai mult decât atât, inflația și creșterea economică prognozată cuprinsă între 2,8% și 3,7% anual, susține un mediu favorabil pentru creșterea salariilor.

11. DEZVOLTAREA PIEȚEI DE CAPITAL PENTRU DIVERSIFICAREA SURSELOR DE FINANȚARE: CHEIA COMPETITIVITĂȚII COMPANIILOR ROMÂNEȘTI

Accesul la finanțare nu trebuie să se limiteze doar la creditele bancare, ci trebuie completat de o piață de capital robustă. Crearea și dezvoltarea unei piețe de creștere pentru IMM-uri pe Bursa de Valori București (BVB), continuarea ajutoarelor din fonduri europene pentru listarea companiilor și dezvoltarea industriei fondurilor de investiții printr-o legislație adecvată sunt esențiale pentru o economie modernă.

Listarea pe o bursă de valori aduce beneficii importante companiilor, precum vizibilitate, credibilitate și aplicarea principiilor de guvernare corporativă. Firmele listate atrag încrederea investitorilor și partenerilor de afaceri, datorită cerințelor de transparență și raportare impuse de piețele de capital.

Dezvoltarea pieței de capital non-bancare și implicarea fondurilor de pensii în finanțarea economiei, prin vehicule de investiții specializate, constituie un alt pilon important.

Aceste măsuri trebuie să respecte cele mai bune practici din Uniunea Europeană, cu asigurarea protecției participanților la fonduri printr-o supraveghere strictă a pieței. România are deja o strategie de dezvoltare

a pieței de capital, aliniată cu procesul de aderare la OECD. Este necesară prioritatea pentru dezvoltarea pieței derivatelor, listarea de companii, creșterea industriei fondurilor de investiții și adaptarea legislației pentru a sprijini această evoluție. Educația financiară și creșterea vizibilității pieței de capital sunt de asemenea aspecte esențiale pentru o economie competitivă și modernă.

12. APLICAREA PRINCIPIILOR DE GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ ÎN COMPANIILE DE STAT

Aplicarea principiilor de guvernare corporativă în companiile de stat reprezintă o prioritate majoră în procesul de aderare la OCDE.

Guvernarea în aceste companii trebuie să fie transparentă și depolitizată, iar procesul de recrutare a conducerii trebuie să fie deschis și bazat pe merit, având ca obiectiv creșterea profesionalizării și autonomiei consiliilor de administrație, conform standardelor OCDE.

Listarea la bursă a unor pachete minoritare de acțiuni în companiile de stat deținute majoritar devine esențială, atât pentru îmbunătățirea guvernării și transparenței acestor companii, cât și pentru respectarea obiectivelor din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), care include listarea a trei companii de stat, o măsură care nu mai trebuie amânată. Această acțiune este, de asemenea, aliniată cu strategia pieței de capital pentru 2023-2026.

Principiile de guvernare corporativă sunt cruciale nu doar pentru companiile de stat, ci și pentru cele private. Acestea oferă un set de bune practici, iar odată cu listarea la bursă, companiile aderă la standardele stabilite prin Codul de Guvernare Corporativă al Bursei de Valori București (BVB), contribuind astfel la creșterea transparenței și încrederii investitorilor.

13. LIMITAREA ABUZURILOR FISCALE: PROTEJAREA CONTRIBUABILILOR DE ABUZURILE ANAF ȘI STIMULAREA CONFORMĂRII VOLUNTARE

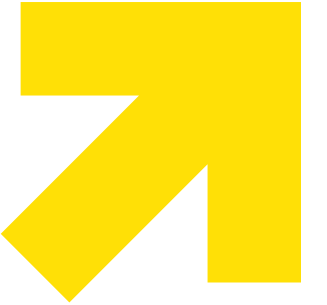

Pentru a crea un mediu fiscal mai echitabil și a reduce riscul de abuzuri în controalele efectuate de ANAF, PNL propune următoarele măsuri:

- Transparentizarea procedurilor de administrare și control fiscal: ANAF ar trebui să asigure claritate și accesibilitate în ceea ce privește procedurile de control aplicate contribuabililor.
- Limitarea controalelor fiscale repetate în perioada de prescripție (5 ani): Contribuabilii cu un comportament fiscal corect ar trebui să fie supuși unui număr limitat de controale, iar resursele ANAF ar trebui direcționate spre contribuabilii identificați ca având un risc crescut de evaziune fiscală, prin analiza de risc.
- Adoptarea unor criterii obiective și transparente de selecție a contribuabililor pentru control: ANAF ar trebui să utilizeze indicatori de risc clar definiți pentru a selecta contribuabilii supuși controalelor, iar publicarea acestor criterii ar contribui la reducerea percepției de abuz și ar stimula conformarea voluntară.
- Publicarea rapoartelor de control și a rezultatelor: ANAF ar trebui să publice periodic rapoarte privind controalele efectuate, inclusiv numărul de verificări și motivele pentru selecția contribuabililor, pentru a asigura transparența și responsabilitatea instituției.

2

Competitivitate crescută prin reînnoire industrială bazată pe valorificarea resurselor naturale și productivitate.

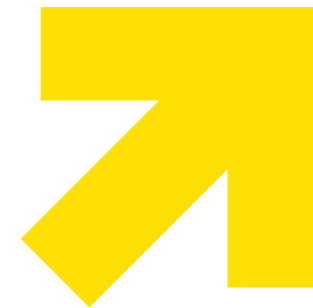

1. EXPLOATAREA GAZELOR NATURALE DIN MAREA NEAGRĂ: SURSA UNEI ENERGII MAI IEFTINE ȘI SIGURE

Înainte de a declanșa conflictul armat în Ucraina, Rusia a inițiat o ofensivă de șicanare geopolitică împotriva Europei, utilizând gazul natural ca principal instrument de influență. În contextul escaladării acestui conflict și având în vedere dependența de Rusia ca principal furnizor de gaze naturale, Europa a experimentat o criză energetică fără precedent, caracterizată de prețuri record la gaze (peste 300 euro/MWh). În această conjunctură geopolitică, guvernarea PNL a intensificat demersurile privind valorificarea resurselor strategice de gaze naturale din România, concretizându-se astfel programul de exploatare a gazelor naturale din Marea Neagră.

La 15 iunie 2022, primele gaze naturale extrase din perimetrele Ana și Doina (Proiectul Dezvoltare Gaze Naturale Midia – MGD – de joasă adâncime) au fost livrate în Sistemul Național de Transport, marcând primul proiect de dezvoltare a gazelor naturale din platoul continental românesc al Mării Negre construit în ultimii 30 de ani. În anul 2023, circa 10% din producția națională de gaze, adică aproximativ 1,1 miliarde de metri cubi, a provenit din exploatrările din Marea Neagră. Redevențele plătite către statul român de către compania majoritară BSOG au însumat 343 milioane lei, iar întreaga cantitate de gaz extras a fost integrată în sistemul național. Astfel, România a făcut un pas semnificativ spre obținerea independenței energetice în sectorul gazelor naturale.

În paralel cu accelerarea proiectului MGD, guvernarea PNL a facilitat discuțiile între Romgaz și OMV Petrom pentru avansarea proiectului Neptun Deep, considerat unul dintre cele mai importante proiecte energetice pentru România. În trimestrul al treilea al anului 2022, Romgaz a achiziționat participația deținută de ExxonMobil, iar în iunie 2023, Romgaz și OMV Petrom au anunțat decizia finală de investiție, aprobând planul de dezvoltare a zăcămintelor comerciale Domino și Pelican Sud. În prezent, proiectul este în desfășurare conform graficului stabilit, cu toate contractele majore de execuție semnate; primele foraje sunt programate să înceapă în 2024, iar până în 2027, România este prevăzută să devină cel mai mare producător de gaze naturale din Europa.

2. CONSTRUIREA REACTOARELOR 3 ȘI 4 DE LA CERNAVODĂ

Proiectul Neptun Deep a primit avizul final de la Agenția pentru Protecția Mediului Constanța, confirmând că acesta nu prezintă un impact negativ asupra mediului. România deține o experiență de peste 40 de ani în exploatarea perimetrelor de gaze naturale din Marea Neagră, fără a fi raportate incidente majore, ceea ce subliniază capacitatea de gestionare responsabilă a acestor resurse. Volumul estimat al resurselor naturale este de aproximativ 100 miliarde metri cubi de gaze, cantitate suficientă pentru a satisface necesarul anual de circa 4,3 milioane de gospodării timp de aproape 30 de ani. Cele două companii implicate vor investi aproximativ 4 miliarde de euro, contribuind astfel la securitatea pe termen lung a aprovizionării energetice a României.

Resursele de gaze naturale din Marea Neagră vor permite:

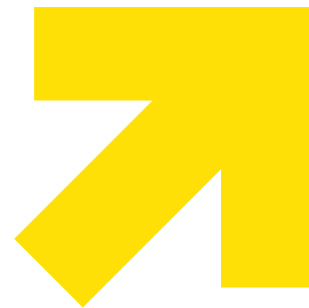
- Asigurarea gazelor naturale pentru localitățile în care se dezvoltă noi rețele de distribuție prin programul Anghel Saligny Plus, permițând accesul la confort termic și la standarde de normalitate. În acest context, gazul natural devine un element esențial al tranziției energetice.
- Reducerea volatilității prețurilor la gaze naturale prin obținerea independenței față de importuri, fapt ce va conduce la prețuri corecte pentru consumatori, conform principiilor economice fundamentale ale cererii și ofertei.
- Revitalizarea sectoarelor economice de importanță majoră, precum industria farmaceutică și industria îngrășămintelor, oferind fermierilor acces la îngrășămintele la prețuri competitive, produse local din resursele de gaz românesc.
- Eficientizarea CET-urilor din marile orașe, modernizate prin finanțări din PNRR și Fondul pentru Modernizare. Aceste CET-uri, mai puțin poluante și cu o eficiență productivă crescută, vor utiliza gazele românești din Marea Neagră, ceea ce va însemna costuri mai reduse pentru încălzire și apă caldă menajeră.
- Contribuția de aproximativ 20 miliarde euro la bugetul de stat (prin redevențe, dividende, TVA), cu un impact economic estimat în PIB de circa 40 miliarde euro.

În urma unor ani de dezbateri privind dezvoltarea Unităților 3 și 4 de la Centrala Nucleară Cernavodă, guvernarea liberală a consolidat ferm acest proiect strategic pentru România, orientându-l spre finalizare. Au avut loc consultări substanțiale cu Ministerul Energiei, conducerea Nuclearelectrica, precum și cu parteneri strategici din SUA, Canada și Italia. Aceste eforturi au culminat cu elaborarea unui plan coerent și cu notificarea transmisă Comisiei Europene în iunie 2023. La 1 iulie 2024, SN Nuclearelectrica a primit avizul pozitiv conform prevederilor articolului 41 din Tratatul Euratom, confirmând progresul realizat de România în direcția asigurării independenței energetice. Proiectul prevede că noile reactoare vor deveni operaționale în intervalul 2031-2032.

Datorită eforturilor diplomatice susținute, România a reușit să includă energia nucleară în categoria surselor de energie cu emisii zero, demonstrând astfel angajamentul său față de o tranziție energetică sustenabilă la nivel european. Țara noastră dispune de toate capacitățile necesare pentru a deveni un lider mondial în sectorul nuclear civil, beneficiind de un ciclu integrat complet (de la materie primă și producția de apă grea până la operarea reactoarelor cu o performanță dovedită de peste două decenii), de cercetare de avangardă (proiectul ALFRED, reactor de generație IV, unic la nivel mondial), de resursă umană calificată și de o tradiție de excelență recunoscută pe plan internațional.

Ca rezultat al eforturilor din perioada 2021-2023, în septembrie 2023, Exim SUA a aprobat o finanțare de 57 de milioane de dolari pentru studiile de inginerie și fezabilitate necesare construcției Unităților 3 și 4. În plus, în cadrul unei vizite oficiale la Ottawa, desfășurată între 19 și 20 septembrie 2023, s-a asigurat o finanțare de 3 miliarde de dolari canadieni pentru aceste unități. Colaborarea româno-canadiană în domeniul nuclear, care datează din anii '70, reflectă o continuitate și o viziune comună care apropie România de realizarea unuia dintre cele mai importante proiecte energetice ale sale.

3. ELABORAREA DE SCHEME DE AJUTOR DE STAT PENTRU INDUSTRIA SIDERURGICĂ ȘI PETROCHIMICĂ ȘI SPRIJIN PENTRU MICII INDUSTRIAȘI CU AFACERI DE PÂNĂ LA 50 MIL DE EURO

Industria siderurgică și cea petrochimică joacă un rol central în economia României, având o contribuție semnificativă la crearea de locuri de muncă și generând un impact economic major. Cu toate acestea, aceste sectoare se confruntă cu provocări legate de costurile ridicate ale materiilor prime și ale energiei, cerințele tot mai stricte în ceea ce privește standardele de mediu și concurența internațională.

Pentru a sprijini aceste industrii, schemele de ajutor de stat ar putea include stimulente financiare pentru modernizarea tehnologiilor de producție și îmbunătățirea eficienței energetice. De asemenea, ar putea fi acordate subvenții pentru implementarea de soluții tehnologice sustenabile, care

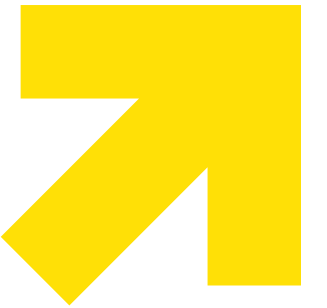
reduc impactul asupra mediului prin respectarea standardelor de emisii impuse de reglementările europene. Prin susținerea investițiilor în inovație și tehnologie avansată, România poate deveni un competitor mai puternic în aceste sectoare și își poate asigura poziția pe piețele internaționale.

Micii industriași, cu afaceri de până la 50 de milioane de euro, reprezintă o componentă importantă a economiei românești, contribuind la diversificarea și creșterea capacității de producție industrială. Aceștia se confruntă adesea cu dificultăți în accesarea capitalului necesar pentru investiții în modernizare și extindere, fiind deseori mai vulnerabili în fața fluctuațiilor economice.

Elaborarea de scheme de ajutor de stat pentru industria siderurgică și petrochimică, precum și sprijinul acordat micilor industriași cu afaceri de până la 50 de milioane de euro, reprezintă măsuri esențiale pentru revitalizarea și dezvoltarea industriei românești. Aceste inițiative vizează sprijinirea sectoarelor industriale strategice, contribuind la modernizarea capacităților de producție, creșterea competitivității și asigurarea sustenabilității pe termen lung.

Pentru a stimula dezvoltarea acestor afaceri, schemele de sprijin ar putea include garanții de stat pentru accesul la finanțare și granturi pentru proiecte de investiții. Aceste fonduri ar putea fi utilizate pentru modernizarea echipamentelor, adoptarea unor soluții tehnologice avansate și formarea angajaților, asigurând astfel o productivitate sporită și un avantaj competitiv. Totodată, micii industriași ar putea beneficia de asistență tehnică pentru implementarea de practici durabile și inovative, care să le permită să își reducă amprenta de carbon și să respecte reglementările de mediu în continuă schimbare.

4. INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURĂ PENTRU TRANSPORTUL DE ENERGIE

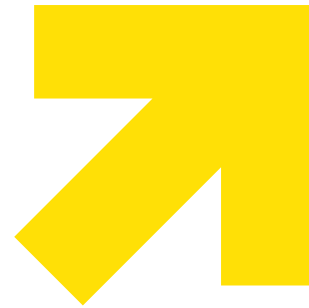
România are potențialul de a deveni un hub energetic regional, având o poziție strategică ce îi permite să devină un nod energetic crucial. PNL a accelerat proiecte și investiții strategice pentru consolidarea sectorului energetic, iar aceste proiecte sunt în prezent continuate într-un ritm alert de guvernarea liberală a sectorului energetic. Printre acestea se numără exploatarea gazelor naturale din perimetrele terestre și marine, dezvoltarea capacităților de energie solară și eoliană, atât pe uscat, cât și offshore, și extinderea programului nuclear. În plus, prin proiectul Coridorului Verde, ce facilitează transportul energiei verzi din zona Mării Caspice către Europa, România va fi transformată într-o poartă de acces pentru energia regenerabilă destinată Europei, asigurând astfel acces la energie accesibilă pentru milioane de consumatori.

Totuși, pentru ca aceste resurse energetice să fie valorificate pe deplin, este esențial să se mențină ritmul investițiilor în infrastructura energetică. Pentru a facilita tranziția energetică și pentru a asigura securitatea energetică, au fost demarate proiecte de modernizare și extindere a rețelelor de distribuție și transport. În România, o infrastructură energetică modernă este vitală pentru distribuirea eficientă a energiei regenerabile, atât pe plan național, cât și regional. Astfel, investițiile în rețele inteligente, interconectarea cu rețelele de energie ale țărilor vecine din Uniunea Europeană și integrarea soluțiilor digitale – cum ar fi monitorizarea în timp real a consumului – sunt esențiale pentru creșterea rezilienței și competitivității. Până în prezent, la ministerul energiei, sub conducerea liberală, s-au semnat contracte de peste 3 miliarde de euro pentru modernizarea și dezvoltarea

infrastructurii energetice, acoperind atât distribuția, cât și transportul de energie electrică și gaze naturale. O infrastructură eficientă de transport și distribuție a energiei electrice aduce beneficii directe pentru consumatorii români, atât în sectorul casnic, cât și în cel non-casnic. Printre aceste beneficii se numără reducerea avariilor, care previne deteriorarea echipamentelor electronice și electrocasnice din gospodării, și scăderea costurilor de operare, ceea ce se reflectă în tarife mai mici la facturile de energie. Guvernarea liberală a sprijinit activ prosumatorii prin promovarea ordonanței de urgență prin care a fost eliminată „taxa pe soare” pentru aceștia. Investițiile accelerate în rețelele de distribuție facilitează conectarea mai multor prosumatori la rețea și asigură funcționarea optimă a sistemelor fotovoltaice.

Pentru a sprijini tranziția spre energie regenerabilă, au fost alocate fonduri suplimentare, inclusiv 2 miliarde de lei pentru o nouă ediție a programului Casa Verde Fotovoltaice și 450 de milioane de lei pentru programul Electric-Up, destinat IMM-urilor și operatorilor economici din HoReCa. Aceste inițiative urmăresc să susțină trecerea acestor sectoare către auto-producție de energie, contribuind astfel la sustenabilitatea energetică națională și la reducerea emisiilor de carbon.

5. FOND DE AJUTOR DE STAT PENTRU ACREDITARI/CERTIFICĂRI INTERNAȚIONALE

Operaționalizarea unui fond de ajutor de stat destinat susținerii acreditărilor și certificărilor internaționale ar aduce beneficii semnificative pentru o varietate de domenii din România, cu impact deosebit în educație, dar și în industrii esențiale precum sănătatea, agricultura, industria manufacturieră și tehnologia informației. Prin sprijinirea acestor acreditări și certificări, fondul ar contribui la creșterea calității și competitivității economiei românești pe plan internațional, aliniind sectoarele economice la standarde globale și facilitând accesul la piețe și finanțări internaționale.

Procesul de aplicare ar implica evaluarea proiectelor de către o comisie de experți în domeniile respective, asigurându-se astfel că fondurile sunt direcționate către inițiative de impact. Monitorizarea continuă a proiectelor va contribui la transparență și va asigura că resursele sunt utilizate eficient. În plus, fondul ar putea stabili parteneriate cu agenții internaționale de acreditare și certificare, precum ISO, pentru a asigura accesul la standarde recunoscute global și pentru a beneficia de expertiză în evaluare și implementare.

Fondul ar sprijini universitățile în obținerea de acreditări internaționale precum AACSB (Association to Advance Collegiate Schools of Business) pentru programele de afaceri și ABET (Accreditation Board for Engineering and Technology) pentru programele de inginerie. Aceste certificări recunoscute pe plan global ar permite instituțiilor de învățământ superior să atragă studenți internaționali, să acceseze finanțări pentru cercetare și

să stabilească parteneriate cu universități și organizații din străinătate. Certificările internaționale contribuie la consolidarea reputației academice, susțin schimburile educaționale și permit adaptarea curriculei la standardele globale, crescând astfel competitivitatea universităților românești.

În **sectorul sănătății**, fondul ar putea susține spitalele și centrele medicale în obținerea acreditărilor precum JCI (Joint Commission International), care certifică standardele internaționale de siguranță și calitate a îngrijirii pacienților. Această certificare asigură pacienților încredere în serviciile medicale și sprijină parteneriatele internaționale, oferind acces la finanțări și programe de schimb. JCI asigură conformitatea cu standardele de top în îngrijirea medicală, permițând astfel instituțiilor de sănătate din România să adopte practici moderne și să beneficieze de o rețea internațională de resurse și expertiză.

Pentru **sectorul agricol**, certificările internaționale precum GlobalG.A.P. (Good Agricultural Practices) ar sprijini fermierii români să își certifice produsele la standarde recunoscute global, facilitând astfel accesul pe piețele internaționale. Obținerea certificării GlobalG.A.P. demonstrează conformitatea cu standardele de siguranță alimentară, sustenabilitate și bunăstarea animalelor, permițând producătorilor agricoli să valorifice mai bine produsele lor și să contribuie la o economie agricolă sustenabilă, aliniată cerințelor piețelor externe.

În **sectorul manufacturier**, fondul ar putea facilita obținerea certificărilor ISO 9001 pentru managementul calității și ISO 14001 pentru managementul mediului. Aceste certificări sunt esențiale pentru întreprinderile care doresc să concureze pe piețele internaționale și să își îmbunătățească eficiența operațională. Obținerea certificărilor ISO 9001 și ISO 14001 le permite companiilor să adopte standarde riguroase de control al calității, să optimizeze procesele interne și să asigure conformitatea cu reglementările internaționale de mediu, deschizându-le astfel noi oportunități de afaceri pe piețele globale.

În **domeniul IT**, fondul ar putea sprijini companiile să obțină certificări precum ISO/IEC 27001 pentru securitatea informațiilor, ceea ce ar spori capacitatea companiilor românești de a atrage clienți internaționali care necesită niveluri ridicate de protecție a datelor. Obținerea certificării ISO/IEC 27001 asigură conformitatea cu standardele globale de securitate cibernetică, ceea ce permite firmelor să ofere garanții de siguranță pentru datele gestionate. Această certificare contribuie la creșterea încrederii din partea clienților și partenerilor, facilitând accesul pe piețele internaționale.

6. SCHEMA DE AJUTOR DE STAT PENTRU PRELUCRAREA PRIMARĂ A RESURSELOR NATURALE ÎN ROMANIA

Schema de ajutor de stat pentru prelucrarea primară a resurselor naturale în România vizează sprijinirea industriilor care utilizează resurse rare, cum ar fi grafenul, cuprul, zirconiu și metalele critice, esențiale pentru dezvoltarea tehnologiilor noi.

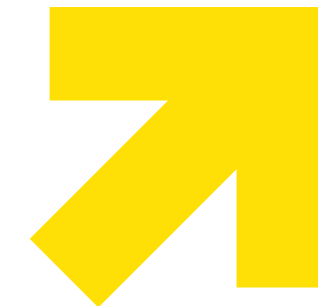
Această inițiativă are ca scop nu doar stimularea economiei locale, ci și asigurarea unei gestionări sustenabile a acestor resurse valoroase. Prin acordarea de subvenții, dar și facilități fiscale, PNL își propune să încurajeze investițiile în infrastructuri moderne și tehnologii inovatoare, contribuind astfel la creșterea competitivității sectoarelor cheie. Schema de ajutor ar trebui să promoveze cercetarea și dezvoltarea în domeniul materialelor avansate, facilitând tranziția către o economie verde și digitală. Astfel, România își propune să devină un jucător important pe piața internațională a resurselor rare, în timp ce asigură protecția mediului și a resurselor pentru generațiile viitoare.

7. ÎNFIINȚAREA UNUI SISTEM DE GESTIONARE A DATELOR PRIVIND RESURSELE NATURALE ȘI STABILIREA UNUI REGISTRU NAȚIONAL AL RESURSELOR NATURALE.

PNL își propune stabilirea unui sistem robust de colectare și gestionare a datelor referitoare la resursele naturale bazat pe colaborare inter-ministerială și orientat de către institutele de cercetare aferente diferitelor domenii.

Sistemul informatic bazat pe date informaționale geografice va putea monitoriza starea și tendințele resurselor. Registrul Național ar trebui să includă informații detaliate despre distribuția, cantitatea și calitatea resurselor, precum și date istorice pentru a analiza tendințele în utilizare și conservare. Implementarea acestui sistem ar permite o mai bună coordonare între autoritățile locale și naționale, facilitând accesul la informații actualizate și precise, esențiale pentru o gestionare eficientă și sustenabilă a resurselor. De asemenea, ar putea sprijini dezvoltarea unor politici bazate pe dovezi și ar încuraja transparența în procesul decizional.

8. STIMULAREA ATRAGERII INVESTIȚIILOR STRATEGICE ÎN **INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE**

PNL susține măsuri pentru stimularea investițiilor cu impact semnificativ în domeniul producției industriale din România. Prin „Schema privind Stimularea Investițiilor în Industria Prelucrătoare pentru Valorificarea Resurselor Minerale Metalifere” și “Schema de Ajutor de Stat pentru Întreprinderi Mari în Vederea Decarbonizării Proceselor de Producție Industrială” se încurajează dezvoltarea economică durabilă, crearea de locuri de muncă și reducerea disparităților regionale.

Investițiile vor depăși valoarea de 150 milioane de euro și vor genera un minimum 250 de locuri de muncă, fiind implementate în regiuni mai puțin dezvoltate din punct de vedere economic. Facilitățile suplimentare susținute de PNL cum ar fi scutirile de taxe locale, concesionarea terenurilor publice și accesul la rețelele de transport, oferă un mediu favorabil pentru atragerea investitorilor străini. Măsurile vizează sectoare strategice precum industria alimentară, chimică, farmaceutică, metalurgică. Pentru sprijinirea valorificării resurselor minerale metalifere se vor realiza investiții în producția de metale feroase, tuburi, profile metalice și alte produse esențiale pentru industria metalurgică. În

plus, schemele de ajutor de stat contribuie și la reducerea amprente de carbon a industriei grele din România. Investițiile în electrificarea proceselor de producție sau utilizarea hidrogenului din surse regenerabile vor contribui la tranziția către o economie mai verde și mai durabilă. Aceste investiții sunt esențiale pentru alinierea României la obiectivele europene privind schimbările climatice și decarbonizarea economiei. Implementarea acestor tehnologii inovatoare va crește competitivitatea companiilor românești pe piața globală, reducând în același timp emisiile de gaze cu efect de seră și consumul de energie.

9. CERCETARE ȘI INOVARE: PILONII REÎNNOIRII INDUSTRIALE ÎN ROMÂNIA

Programul de guvernare al PNL pentru sectorul cercetării se axează pe dezvoltarea unui sistem național de cercetare robust și competitiv, capabil să sprijine creșterea economică, inovarea și competitivitatea României.

În 2024, sistemul beneficiază de cel mai mare buget din istorie, iar obiectivul pe termen mediu este de a aloca cercetării 1% din PIB, ceea ce ar putea atrage finanțări private de încă 1%. Astfel, România poate să își crească semnificativ investițiile în acest sector strategic. Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă (SNCISI) 2022-2027 și Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare (PNCDI) 2022-2027 constituie pilonii centrali ai acestui program, asigurând un cadru strategic coerent pentru inovare și specializare inteligentă.

PNL pune accent pe o reformă profundă a Institutelor Naționale de Cercetare-Dezvoltare (INCD), care vor beneficia de noi standarde de governanță corporativă, menite să crească eficiența, transparența și responsabilitatea în utilizarea resurselor

PNL recunoaște importanța colaborării între universități, institute de cercetare și sectorul privat. În acest sens, programul de guvernare încurajează dezvoltarea de parteneriate strategice pentru a facilita transferul de cunoștințe și pentru a susține inovarea în domenii cu potențial ridicat de creștere, precum inteligența artificială, securitatea cibernetică, blockchain, IoT, dar și domenii tradiționale, cum ar fi medicina veterinară, științele agricole, dreptul și ingineria.

Pentru a sprijini activitățile de cercetare și dezvoltare în zonele de înaltă specializare, guvernul va investi în crearea și dezvoltarea parcurilor tehnologice și industriale, care vor deveni centre de atracție pentru talentele locale și internaționale. Totodată, stimulentele fiscale și schemele de ajutor de stat pentru companiile care activează în

domeniul cercetării vor contribui la reducerea exodului de creiere și la încurajarea inovării pe termen lung.

Guvernul va susține creșterea participării României în consorțiile europene de cercetare, cu scopul de a integra mai bine cercetarea românească în rețelele internaționale. Atragerea fondurilor europene prin programele precum Horizon Europe și alte inițiative similare este esențială pentru dezvoltarea cercetării

Totodată, PNL își propune să lanseze competiții de proiecte de cercetare în cadrul PNCDI, punând un accent deosebit pe cercetarea aplicativă și tehnologică. Majorarea bugetului Subprogramului de Sisteme Autonome din cadrul PNCDI IV cu 75% reprezintă un pas important pentru asigurarea securității și apărării naționale, în contextul actual al conflictelor internaționale și al amenințărilor de securitate.

10. DUBLAREA GRADULUI DE FOLOSIRE A MATERII PRIME ȘI MATERIALE PRODUSE ÎN ROMÂNIA PÂNĂ ÎN 2028

Dublarea producției naționale de materii prime și materiale de construcții utilizate în realizarea infrastructurii de transport până în 2028 reprezintă un obiectiv pe care PNL îl va realiza atât prin stimularea producției interne, cât și prin diversificarea soluțiilor tehnice pentru proiectele de infrastructură, astfel încât să fie favorizate capacitățile de producție naționale.

3

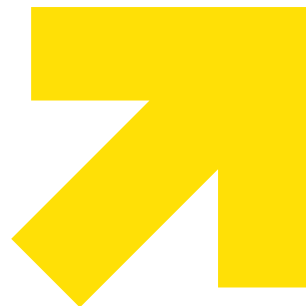
Noua siguranță și securitate națională:

protejarea statului
de drept și un
serviciu judiciar în
slujba cetățenilor
și companiilor

1. CREȘTEREA ROLULUI ȘI INFLUENȚEI ROMÂNIEI ÎN UE, CU ACCENT PE CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ȘI CONVERGENȚEI, PRECUM ȘI PE CONSOLIDAREA REZILIENȚEI

Crizele de securitate suprapuse - războiul din Ucraina, declanșat de Federația Rusă și conflictul din Orientul Mijlociu, a căror complexitate reverberează multidimensional, impun o mai bună calibrare a priorităților strategice de acțiune la nivel european, cu beneficii în plan global.

Acest lucru se întâmplă deja, la nivelul Uniunii Europene prin adoptarea noii Agende Strategice 2024-2029, ale cărei priorități potențează rolul global al Uniunii și au fost configurate în consonanță cu interesele strategice și obiectivele de politică externă ale României privind consolidarea unei Europe coezive, puternice, sigure și competitive.

Competitivitatea, convergența și reziliența reprezintă investiții solide în viitorul Uniunii și implicit al României, care este în fapt prefigurat de necesitatea stimulării potențialului de inovare, consolidarea politicilor industriale și programarea unui plan comun de decarbonizare, sporirea securității și reducerea dependențelor tradiționale.

Toate demersurile promovate la nivel european de diplomația română converg în direcția asigurării adaptării Uniunii la provocările viitorului, respectiv profilarea unei competitivități și reziliențe sporite ale tuturor statelor membre UE în fața provocărilor.

Obiectivul principal urmărit de România - o Uniune bazată pe unitate, coeziune și solidaritate, creștere pe termen mediu și lung în întreg teritoriul UE - poate fi aplicat doar prin promovarea de soluții și abordări la nivel

european care aduc în prim plan obiectivul creșterii coeziunii economice, a convergenței transpuse în reducerea disparităților și a resurselor de finanțare adecvată care să contribuie la bunăstarea cetățenilor Uniunii. Vom continua în același spirit dinamic să reducem dependențele noastre strategice ca Uniune și să consolidăm profilul la nivel global al Uniunii. În acest sens, amintim de rolul major pe care România îl are în facilitarea exportului de cereale ucrainene prin Coridoarele de Solidaritate care reprezintă un aport tangibil la protejarea și promovarea securității alimentare globale.

De asemenea, avem o contribuție solidă la protejarea frontierelor externe ale Uniunii, iar prin proiectele fanion de cooperare cu statele vecine, realizate în cooperare cu Comisia Europeană, am determinat vizibil scăderea intrărilor și a migrației ilegale.

Aderarea deplină la spațiul Schengen și cu frontierele terestre constituie un următor pas firesc de recunoaștere a contribuției noastre la securitatea Uniunii.

2. ROMÂNIA ÎN ALIANȚA NORD-ATLANTICĂ (NATO): APĂRAREA COLECTIVĂ ÎN FLANCUL ESTIC ȘI TRANSFORMAREA REGIUNII MĂRII NEGRE ÎNTR-O ZONĂ A PĂCI, SECURITĂȚII ȘI CONECTIVITĂȚI

Războiul de agresiune dus de Federația Rusă împotriva Ucrainei a creat cel mai complicat moment pentru securitatea euro-atlantică din ultimele trei decenii și supun unui test fără precedent solidaritatea aliată și rolul SUA.

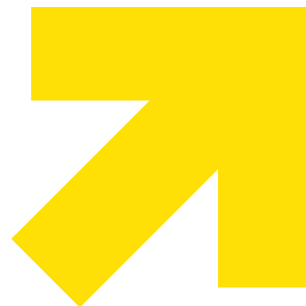
Acest război aflat la granița României afectează în mod direct securitatea țării noastre, exemple recente concrete fiind atacurile Rusiei cu drone asupra porturilor ucrainene dunărene și a incidentelor de pe teritoriul României, precum și a situației foarte tensionate din regiunea Mării Negre. În acest context, Flancul Estic al NATO are nevoie de o abordare coerentă, de o prezență sporită a trupelor aliate și de executabilitatea Planurilor Regionale de Apărare. Obiectivul major al României este implementarea deplină a viziunii pe termen lung a posturii aliate, în special pe Flancul Estic, prin asigurarea unei Apărări

Înaintate, cu prezență aliată permanentă și consolidată.

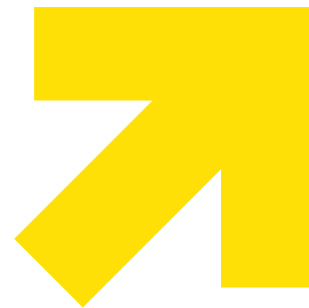
Totodată, Marea Neagră este puternic afectată de război, din punct de vedere al securității, siguranței și libertății de navigație, iar pentru România miza includerii acestei regiuni pe agenda constantă a Alianței nu a fost niciodată mai mare.

Pe fondul acțiunilor hibride intensificate ale Rusiei, împotriva statelor europene pentru a le slăbi susținerea acordată Ucrainei, dar și în state vulnerabile precum R. Moldova și Georgia, pentru a le îndepărta de integrarea europeană, este foarte importantă continuarea unui sprijin cât mai substanțial al NATO pentru Ucraina și R. Moldova, precum și implicarea concretă a NATO în combaterea amenințărilor hibride la adresa Chișinăului.

Temele prioritare pentru România sunt creșterea posturii NATO de descurajare și apărare, consolidarea sprijinului politic și practic pentru Ucraina și partenerii vulnerabili (R. Moldova și Georgia), politica NATO a ușilor deschise și consolidarea politicii de parteneriate a NATO.

3. DEZVOLTAREA ȘI APROFUNDAREA PARTENERIATULUI STRATEGIC CU STATELE UNITE ALE AMERICII

Cu deosebire în actualul context de securitate, consolidarea Parteneriatului Strategic cu SUA reprezintă una din prioritățile majore de politică externă ale României, cu accent pe consolidarea dimensiunii de securitate, economice și creșterea securității energetice.

SUA are un rol esențial în asigurarea securității țării noastre, atât prin cooperarea în cadrul NATO, cât și prin cooperarea în plan bilateral. Prezența crescută a militarilor americani în România contribuie la creșterea capacității de reacție și descurajare, precum și la consolidarea interoperabilității între Forțele Aeriene Române și cele ale SUA.

Un alt aspect deosebit de important în cadrul Parteneriatului Strategic, care a cunoscut o evoluție pozitivă semnificativă și care va continua să stea în centrul eforturilor România-SUA – este întărirea cooperării RO-SUA în plan regional, pentru consolidarea rezilienței, securității și conectivității în regiunea Mării Negre. În context, sunt importante identificarea și valorizarea de domenii suplimentare de interes comun, inclusiv cu privire la proiectele prioritare de interconectare promovate de România în

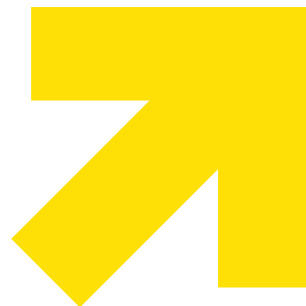
cadru Inițiativei celor Trei Mări, cu accent pe proiectele Rail2Sea și Via Carpathia.

Un element prioritar care va trebui extins îl reprezintă stimularea dimensiunii economice și de investiții a acestui parteneriat. De asemenea, domeniul securității energetice este unul dintre pilonii Parteneriatului Strategic. România și SUA rămân profund angajate în dezvoltarea proiectelor Proiectului Cernavodă și al Centralei SMR de la Doicești.

Continuăm eforturile pentru includerea României în programul Visa Waiver până la atingerea acestui obiectiv. Dezvoltarea cooperării pe linie de educație, inovare, cultură, cercetare trebuie să rămână de asemenea o prioritate.

4. ÎNTĂRIREA REZILIENȚEI INTERNE PRIN FINALIZAREA PROCESULUI DE ADERARE LA ORGANIZAȚIA DE COOPERARE ȘI DEZVOLTARE ECONOMICĂ (OCDE)

OCDE este cea mai importantă organizație de dezvoltare economică la nivel internațional, axată pe promovarea comerțului și investițiilor în plan global. Activitatea organizației constă în elaborarea de standarde și de bune practici în materie de politici publice. Abordarea este integrată și vizează o gamă largă de domenii: de la guvernanță publică și corporativă, politici de mediu, impozitare, până la conduita responsabilă în afaceri, digitalizare, tehnologii emergente.

Aderarea României la OCDE contribuie la creșterea rezilienței economice și sociale a țării noastre.

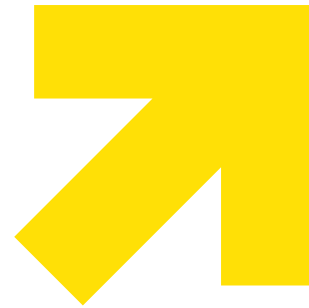
Principalele beneficii ale aderării României la OCDE constau în creșterea atractivității României ca destinație pentru investițiile străine, o dată cu alinarea la cele mai avansate standarde promovate de organizație, precum și maximizarea rolului României de participant activ la crearea de politici publice globale și promovarea cu impact sporit a obiectivelor României în plan internațional.

Un avantaj intrinsec este faptul că procesul de aderare în sine oferă oportunitate de modernizare a politicilor publice ale României, prin adoptarea standardelor și bunelor practici ale Organizației în toate sectoarele de activitate ale OCDE. În prezent, procesul de aderare la OCDE completează și susține obiectivele asumate de România prin Planul Național de Redresare și Reziliență, ceea ce subliniază relevanța obiectivului aderării la OCDE.

RO și-a asumat aderarea la organizație ca obiectiv strategic de politică externă. După depunerea candidaturii în 2004, negocierile de aderare au fost deschise în 2022, o dată cu Foia de parcurs, care stipulează necesitatea prealabilă de avize formale din partea a 26 de comitete sectoriale ale OCDE. Ritmul procesului de aderare este bun. Până în prezent au fost obținute 5 avize formale, fiind preconizată obținerea altora în perioada imediat următoare. Obiectivul urmărit de România și împărtășit de către conducerea OCDE, cu condiția menținerii ritmului susținut, este aderarea efectivă în anul 2026.

OCDE

5. ROMÂNIA LIDER ÎN PLAN REGIONAL: SPRIJINIREA PARCURSULUI EUROPEAN MULTI-DIMENSIONAL PENTRU UCRAINA, MOLDOVA ȘI BALCANII DE VEST

Vecinătatea Estică și partenerii din Balcanii de Vest reprezintă pentru diplomația română reperele esențiale ale acțiunii de sprijin consecvent, neîntrerupt și dinamic pe care România o promovează la nivel UE și NATO.

Susținerea parcursului european al R.Moldova, Ucrainei și al statelor din regiunea Balcanilor de Vest, prin oferirea de asistență consolidată și expertiză concretă constituie un demers logic al diplomației române orientat spre asigurarea securității și stabilității pe termen lung în regiunea Mării Negre și dincolo de aceasta.

În fața acțiunilor destabilizatoare ale Rusiei îndreptate spre deturnarea parcursului european al R.Moldova și a proliferării narativelor de dezinformare, inclusiv în regiunea Balcanilor de Vest, România

acționează cu tenacitate oferind sprijin multidimensional și investind resurse practice în asigurarea unui viitor european predictibil pentru R.Moldova și Ucraina.

Consolidarea rezilienței, inclusiv energetice și întărirea capacității de a face față atacurilor hibride, promovarea de sancțiuni pentru regimul de combatere a destabilizării R.Moldova, asistența macro-financiară sunt doar câteva din acțiunile cu rezonanță amplificată pe care diplomația română le promovează activ și la firul ierbii.

Abordarea din optică regională a consecințelor pluridimensionale ale conflictului din Ucraina stă la baza înțelegerii aprofundate pe care România o împărtășește la fiecare acțiune de politică externă.

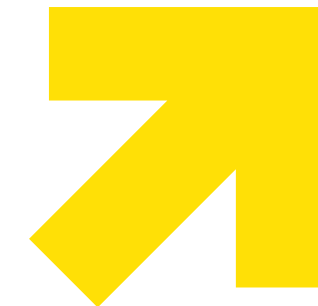

Îmbunătățirea conectivității transfrontaliere la nivelul cooperării trilaterale RO-R.Moldova-Ucraina, prin investiții solide în proiecte de infrastructură cu finanțare europeană sau internațională, constituie un reper central al demersurilor diplomatice române. De altfel, un alt proiect-fanion pe care România l-a lansat în cooperare cu Turcia și Bulgaria vizează deminarea în Marea Neagră, ceea ce dovedește rolul de contributor activ al RO la menținerea stabilității și securității în regiune.

În același context, un dialog consolidat cu partenerii din Balcanii de Vest este esențial având în vedere proximitatea geografică

și interesul RO pentru o vecinătate sigură și stabilă. Punctual, ne referim la: i) valorificarea potențialului relațiilor bilaterale și al cooperării regionale, inclusiv din perspectiva conectivității, cu beneficii la nivelul cetățeanului; ii) susținerea partenerilor, tehnic și politic, în perspectiva aderării la UE pentru reziliența democratică și prosperitatea regiunii și, ca obiectiv conex, consolidarea profilului RO ca factor de promovare a valorilor UE în regiune; iii) importanța contribuției RO la consolidarea securității regiunii, având în vedere interferențele externe și mizele geopolitice; iv) cooperarea, după caz, pentru asigurarea protecției drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale.

6. ROMÂNIA ÎN PLAN GLOBAL: CONSOLIDAREA PREZENȚEI GLOBALE A ROMÂNIEI: ÎNTĂRIREA PARTENERIATELOR STRATEGICE ȘI RELANSAREA DIALOGULUI DIPLOMATIC ÎN REGIUNI GEOGRAFICE CU PREZENȚĂ LIMITATĂ (AFRICA ȘI AMERICA LATINĂ)

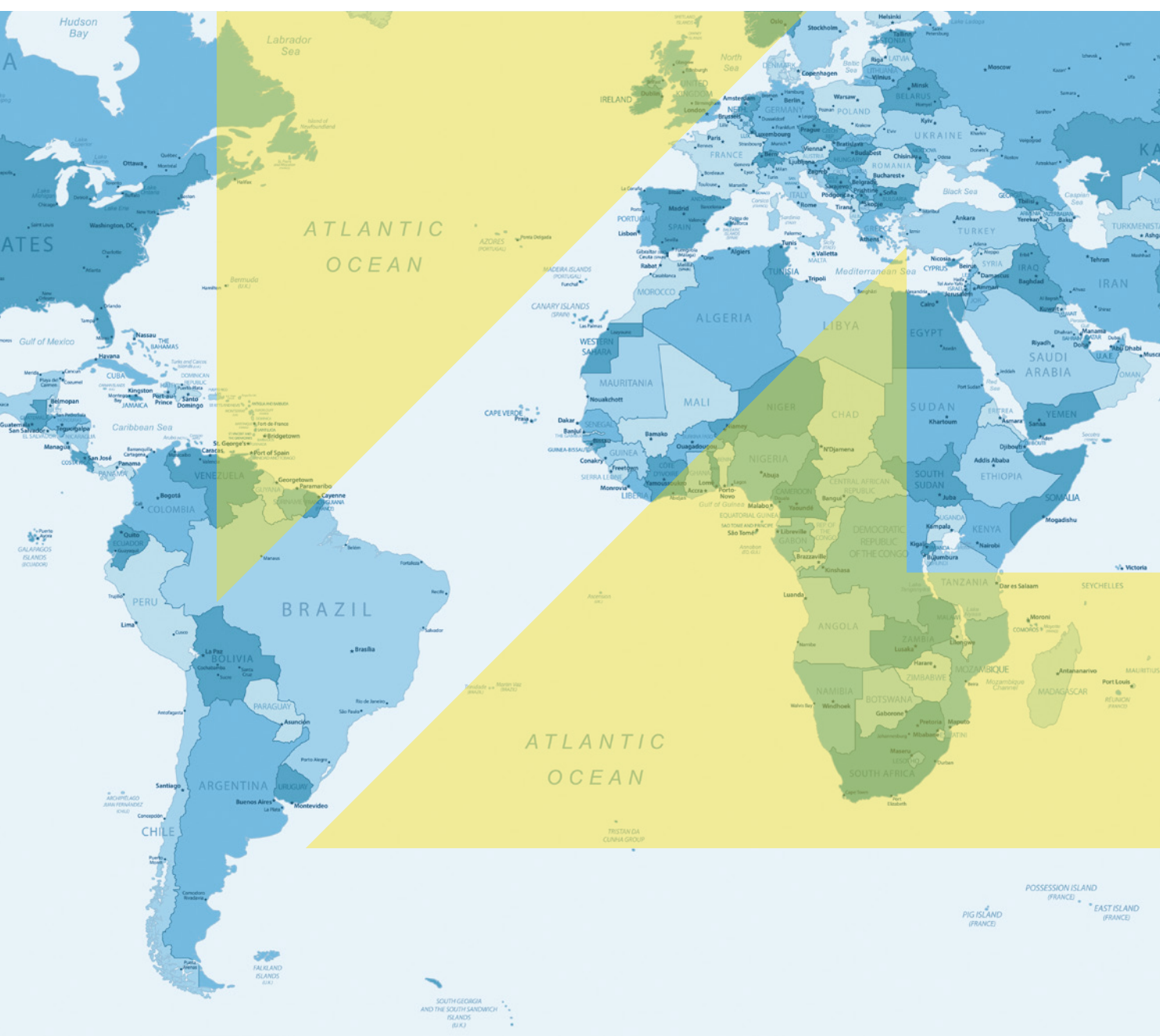
Cu titlu general, într-o lume extrem de interconectată, este esențială dezvoltarea relațiilor cu statele din Asia-Pacific, Orientul Mijlociu, Africa și America Latină, cu accent pe dimensiunile politico-diplomatică, de securitate, economică, inclusiv dezvoltarea lanțurilor valorice și educație.

În ceea ce privește Asia de Sud-Est, prezintă importanță în special relațiile cu statele cu care România deține parteneriate strategice, precum Japonia și Coreea de Sud

– având în vedere potențialul economic substanțial al acestora, dar și faptul că aceștia împărtășesc valori și interese de securitate similare. De asemenea, una dintre prioritățile la nivelul NATO o reprezintă consolidarea cooperării cu acești parteneri, având în vedere că securitatea euro-atlantică și securitatea din regiunea Indo-Pacific se află în strânsă legătură.

În același timp, continentul african are un rol tot mai important în modelarea tendințelor globale, având în vedere aspecte precum demografia, resursele semnificative, dar și a impactului asupra securității, prin fenomene precum migrația sau terorismul. Din această perspectivă, stabilizarea, dezvoltarea și integrarea economică a continentului african este importantă pentru Uniunea Europeană și comunitatea euro-atlantică. De asemenea, este o regiune de interes major pentru principalii actori internaționali, care acționează pentru a-și consolida prezența și mecanismele de cooperare politică, economică sau la nivel societal în raport cu continentul african.

În acest sens, România a considerat necesară relansarea dialogului cu statele africane și a intensificat contactele politico-diplomatice, odată cu adoptarea în 2023 a Strategiei Naționale privind relațiile României cu Africa, denumită „România - Africa: Parteneriat pentru viitor prin pace, dezvoltare și educație”, fiind necesară în perioada următoare implementarea acesteia și identificarea de modalități de aprofundare a relațiilor.

7. CONSOLIDAREA REZILIENȚEI ORGANIZAȚIILOR INTERNAȚIONALE DIN CARE ROMÂNIA FACE PARTE: ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII DE COMBATERE A ACȚIUNILOR OSTILE DE TIP HIBRID ȘI A CELOR DE DEZINFORMARE

Promovarea multilateralismului.

Este prioritară în primul rând pentru că în plan global suntem din ce în ce mai conectați, astfel încât oportunitățile și provocările nu mai pot fi valorificate/gestionate în mod izolat, ci sunt rezultatul unor eforturi concertate.

Totodată, promovarea dreptului internațional și a valorilor democratice devine din ce în ce mai stringentă pe fondul amplificării formelor de agresiune la nivel internațional (războiul Rusiei împotriva Ucrainei, 7 octombrie) și al declinului democrației în plan global, cu încălcări ale drepturilor omului în numeroase regiuni.

Continuăm, de asemenea, să fim vizibili și activi în cadrul comunității internaționale, inclusiv prin asumarea unor candidaturi în organizații internaționale, pentru a fi parte la

tendențele care se conturează în plan global și care vor avea un impact inevitabil asupra noastră, precum abordarea noilor tehnologii și a inteligenței artificiale.

Nu în ultimul rând, implicarea României este necesară și în domeniul schimbărilor climatice, atât pentru că reprezintă o problemă critică cu implicații în sfera securității, cât și pentru a sprijini acei parteneri care se confruntă deja cu efectele schimbărilor climatice, prin expertiza și capacitățile proprii în domeniul protecției civile și răspunsului la situații de urgență.

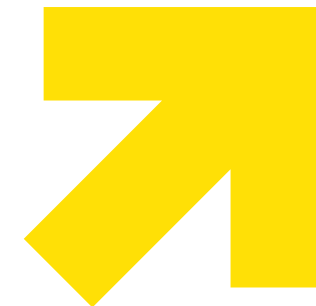
8. CONSOLIDAREA DIMENSIUNII ECONOMICE PENTRU CREAREA DE NOI OPORTUNITĂȚI DE COLABORARE, DE EXTINDERE A RELAȚIILOR COMERCIALE ȘI DE STIMULARE A INVESTIȚIILOR

Diplomația economică are un rol sporit în actualul context internațional, marcat de multiple provocări și crize, pe fondul interdependențelor tot mai pregnante dintre sfera geopolitică și cea economică. În contextul actual este esențială identificarea și maximizarea oportunităților economice pentru România în dialogul cu partenerii externi, concomitent cu utilizarea eficientă în acest scop a politicilor și instrumentelor disponibile la nivelul Uniunii Europene și al altor organizații la care România este parte.

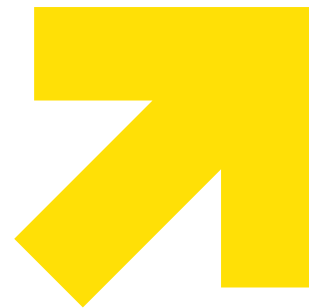
Sunt avute în vedere atât creșterea investițiilor străine în România, cât și extinderea prezenței românești pe piețe externe.

Consolidarea dimensiunii economice va rămâne o constantă a acțiunii diplomatice. Demersurile întreprinse la nivelul misiunilor diplomatice vor urmări crearea de noi oportunități de colaborare, de extindere a relațiilor comerciale și de stimulare a investițiilor. Pentru fructificarea acestor oportunități este nevoie de acțiuni concrete ulterioare din partea instituțiilor interesate și a mediului de afaceri.

Prioritatea majoră la acest moment este menținerea ritmului susținut în procesul de aderare a României la OCDE, astfel încât România să finalizeze cu succes Foaia de parcurs și să atingă obiectivul aderării efective în anul 2026. În cooperare cu Agenția Română pentru Investiții și Comerț Exterior (ARICE), Ministerul Afacerilor Externe a demarat procesul de reconfigurare a rețelei externe de consilieri economici în străinătate, în conformitate cu prioritățile economice ale României pe plan extern.

9. SPRIJINIREA COMUNITĂȚILOR DE ROMÂNI DIN AFARA ȚĂRII: CONSOLIDAREA REȚELEI CONSULARE, MODERNIZAREA SI DIGITALIZAREA ACESTEIA

În contextul globalizării, a creșterii mobilității la nivel mondial, cu precădere după intrarea României în UE, numărul cetățenilor români cu domiciliul sau reședința în străinătate a crescut semnificativ.

Românii trebuie să aibă oportunitatea să prospere și să își îndeplinească potențialul, în pace și libertate, oriunde s-ar găsi ei, ca identitatea, tradițiile și cultura românească să se poată manifesta și înflori atât în comunitățile istorice, dar și în cele noi, iar toți cetățeni români din Diaspora, inclusiv cei din a doua sau a treia generație să aibă opțiunea de a reveni și a se reintegra pe teritoriul României.

Ca urmare, având în vedere importanța promovării culturii și limbii române în diaspora, cooperăm activ (și creativ) cu ministerele competente (Ministerul Educației și Ministerul Culturii) pentru acțiuni de diplomatie culturală și educațională dedicate românilor.

Astfel, răspundem obiectivului general major de a sprijini românii din afara țării, cu accent special pe promovarea și protejarea drepturilor persoanelor aparținând minorităților române din statele vecine în toate domeniile.

Ne asigurăm, totodată, că avem consulate eficiente astfel încât cetățenii români din străinătate să se bucure de acces la

servicii administrative moderne și rapide. Digitalizarea serviciilor consulare este cel mai bun instrument pentru a gestiona creșterea solicitărilor de servicii consulare și mobilitatea cetățenilor români.

În egală măsură, asigurarea infrastructurii adecvate și a resurselor umane este esențială pentru a oferi servicii cât mai rapid, cât mai accesibil și la standarde înalte, inclusiv cu respectarea standardelor specifice Schengen. În context, trebuie continuate acțiunile pentru finalizarea procesului de digitalizare, pentru extinderea rețelei consulare și operaționalizarea de oficii consulare noi, pentru a răspunde nevoilor cetățenilor români.

Avem nevoie de consulate eficiente și pe fondul situațiilor de criză, din ce în ce mai multe și mai complexe, pentru a sprijini persoanele aflate în situații de vulnerabilitate, mai ales dacă ne referim la situațiile ce impun reacții rapide pentru facilitarea revenirii în țară/ evacuare (exemple recente evacuări din Liban, Israel, Gaza).

Investim astfel în capacitatea noastră de a veni în sprijinul cetățenilor, fie că este vorba de crize de amploare și vizibile, fie că este vorba de cazuri sensibile, individuale (spre exemplu care implică minori cetățeni români).

10. CONSOLIDAREA MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE PE TOATE PALIERELE (RESURSE UMANE, BUGET, CLADIRI, DIGITALIZARE)

Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a condus la o deteriorare gravă a situației de securitate în zona noastră și în lume. În plus, ne confruntăm cu apariția sau agravarea altor focare de conflict, în diferite regiuni, cu deosebire cel din Orientul Mijlociu, care accentuează pericolul unor evoluții nefavorabile. În acest context internațional instabil, rolul Ministerului Afacerilor Externe s-a extins, devenind o instituție-cheie de securitate națională, care trebuie să pregătească și operaționalizeze în mod temeinic interacțiunea statului român cu partenerii externi și să dezvolte acțiuni și instrumente concrete prin care obiectivele politicii externe să fie implementate într-un mod mai eficient și să fie adaptate la noile realități și evoluții în plan internațional.

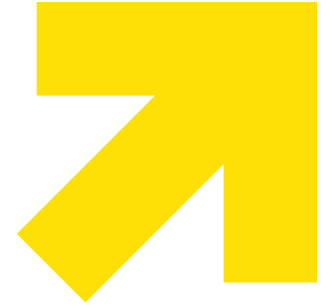
În acest sens, este nevoie de asigurarea resurselor necesare pentru o funcționare pe criterii de eficiență a MAE, inclusiv prin identificarea unui sediu adecvat pentru buna desfășurare a activității instituției și construirea unui mediu de lucru optim.

De asemenea, este necesară continuarea și extinderea programului de reabilitare a clădirilor proprietate a statului român în străinătate, în care își desfășoară activitatea o parte din misiunile diplomatice, oficiile consulare și institutele culturale române, dat fiind că multe dintre acestea nu mai asigură o reprezentare corespunzătoare. În vederea atingerii obiectivelor majore de politică externă, a gestionării unor situații de urgență, precum și pentru realizarea investițiilor amintite, va fi nevoie de asigurarea unor resurse corespunzătoare.

11. DEZVOLTAREA UNEI CULTURI INSTITUȚIONALE CENTRATĂ PE INOVAȚIE: PROGRAMUL ARMATA ROMÂNIEI 2040 ȘI A PLANUL MULTIANUAL DE ÎNZESTRARE A ARMATEI ROMÂNIEI

România va continua eforturile de consolidare a securității naționale prin armonizarea și actualizarea legislației naționale, vizând eficientizarea activității instituțiilor de securitate în domenii esențiale precum managementul crizelor, securitatea cibernetică și reziliența. Printre obiectivele strategice se numără dezvoltarea unui Centru Național de Excelență în Apărarea Cibernetică, crearea unui sistem integrat de comunicații militare și extinderea măsurilor de securitate informațională. În acest context, implementarea unor tehnologii eficiente și nepoluante, atât pentru echipamentele militare, cât și pentru infrastructura militară, va contribui la reducerea costurilor operaționale, inclusiv prin diminuarea consumului de energie.

12. CONTINUAREA LUPTEI ANTI-DROG ȘI RIDICAREA EI LA NIVEL DE EFORT NAȚIONAL, **COMBATEREA CRIMEI ORGANIZATE ȘI A CLANURILOR DE INTERLOPI**

Pentru a sprijini dezvoltarea industriei de apărare naționale, România va include transferul de tehnologie în toate achizițiile militare importante, oferind totodată sprijin companiilor locale, atât celor existente cât și celor noi, pentru a accesa aceste tehnologii și a contribui la comenzile de stat. În paralel, România va implementa un sistem robust de protecție a infrastructurii critice, axat pe identificarea și gestionarea riscurilor și vulnerabilităților printr-un proces sistematic de management al riscului. Acest sistem va permite o evaluare standardizată a protecției și rezilienței infrastructurilor critice, cu specificații adaptate fiecărei tipologii de infrastructură, inclusiv prin măsuri de back-up și întărirea capacității de reacție în fața amenințărilor cibernetice și hibride.

În domeniul sănătății militare, se va dezvolta o abordare integrată, care să sprijine eficientizarea și modernizarea acestui sistem în cadrul apărării naționale, adaptându-l la noile cerințe strategice NATO și UE, inclusiv în contextul gestionării pandemiilor. Dezvoltarea rezervei operaționale a Armatei Române va pune accent pe rezerva voluntară și serviciul militar voluntar, precum și pe crearea unui sistem de pregătire continuă a rezerviștilor, pentru a asigura o capacitate de mobilizare și regenerare eficientă a forțelor armate. Acest obiectiv implică revizuirea cadrului legislativ, pentru a facilita o planificare multianuală optimizată, astfel încât să fie asigurate nivelurile necesare de resurse umane și materiale.

Pentru asigurarea unei protecții adecvate pentru personalul militar și civil, veteranilor și familiilor acestora, România va adopta

măsuri specifice, inclusiv revizuirea cadrului normativ și crearea unui centru național dedicat sprijinirii veteranilor și familiilor acestora. În vederea îmbunătățirii prestigiului și imaginii Armatei Române, se vor elabora strategii de comunicare interne și externe, iar ofițerii în rezervă și retragere vor fi implicați în diverse inițiative din domeniul apărării. De asemenea, va fi dezvoltat un program special pentru retenția, motivarea și recompensarea personalului, în conformitate cu standardele NATO și practicile internaționale.

Planul Armata României 2040 și Planul Multianual de Înzestrare vor ghida implementarea de capabilități esențiale pentru apărare. Investițiile strategice se vor concentra pe achiziționarea și modernizarea de echipamente precum sistemul HIMARS, tancurile de luptă, sistemele Patriot, aeronavele F-16 și F-35, precum și echipamente CBRN și vehicule multifuncționale. Totodată, revitalizarea flotei de transport și implementarea unor soluții avansate de detectare și avertizare pentru diverse riscuri vor asigura o capacitate de apărare robustă și rezilientă. România își va consolida prezența în cadrul operațiilor UE și NATO, aliniindu-se la standardele și angajamentele comune în vederea întăririi securității regionale și europene, cu o atenție deosebită pentru stabilitatea zonei Mării Negre și a flancului de Est. Aceste inițiative vor contribui la dezvoltarea unei structuri de apărare integrate și moderne, capabilă să răspundă prompt și eficient provocărilor de securitate contemporane.

Lupta împotriva drogurilor și combaterea crimei organizate va continua să fie o prioritate a MAI. Traficul și consumul de droguri, în special în rândul tinerilor, reprezintă o amenințare majoră la adresa sănătății publice, iar grupările de crimă organizată, inclusiv clanurile interlope, dezvoltă metode tot mai sofisticate de distribuție, subminând ordinea publică și afectând economia prin activități ilegale, precum traficul de droguri și spălarea de bani. Ministerul Afacerilor Interne (MAI) va continua campania de combatere a drogurilor, în cadrul căreia au fost inițiate în lunile precedente 981 de operațiuni antidrog. Aceste acțiuni au dus la destructurarea a 217 grupuri de crimă organizată, aducerea în fața justiției a 1.521 de persoane, confiscarea a 2 tone de droguri și peste 24 de milioane de comprimate de substanțe interzise, precum și eliminarea mai multor culturi de plante folosite în producția de droguri.

Lupta împotriva drogurilor necesită resurse umane și tehnologice continue, cu o atenție specială asupra zonelor critice, precum porturile maritime. Măsurile includ creșterea capacității operative, dezvoltarea logistică și tehnologică, intensificarea colaborării internaționale și derularea de campanii de prevenire. PNL va aloca suportul financiar necesar din fonduri naționale și externe, inclusiv fonduri europene. Pe termen lung, aceste măsuri vor contribui la reducerea consumului de droguri, destructurarea clanurilor de crimă organizată și la creșterea siguranței publice, asigurând o Românie mai sigură și mai stabilă, prin Foaia de parcurs a UE pentru combaterea traficului de droguri și a criminalității organizate.

MAI va continua să lovească puternic în traficanți și crima organizată prin menținerea următoarelor măsuri:

- Creșterea capacității operative prin suplimentarea personalului specializat în structurile de combatere a drogurilor și a crimei organizate;
- Dezvoltarea capacităților tehnice și logistice necesare pentru a intercepta și anihila grupurile infracționale care operează pe teritoriul României;
- Intensificarea colaborării internaționale, în special în cadrul structurilor europene, pentru combaterea traficului de droguri transfrontalier;
- Campanii de prevenire și conștientizare la nivel național, cu un accent special pe tineri și pe prevenirea consumului de droguri în școli.

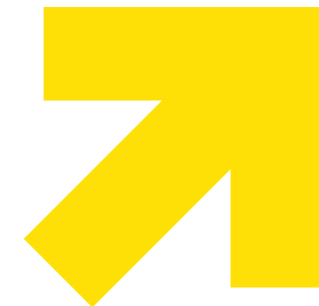

Succesul deplin al luptei antidrog depinde însă de un efort național multi-instituțional și multi-direcțional, de la educație, prevenție și până la combatere, în cadrul căruia, MAI, Poliția Română, își vor continua planul de operațiuni lansat.

Scopul acestui efort național este de a reduce drastic traficul și consumul de droguri și de a destructura rețelele de crimă organizată care amenință siguranța publică, de a educa preventiv cetățenii. Pe termen lung, efectele pozitive ale acestor măsuri vor include:

- O scădere semnificativă a consumului de droguri, în special în rândul tinerilor;
- Stoparea influenței clanurilor interlope asupra vieții comunităților;
- Creșterea siguranței publice și a încrederii cetățenilor în instituțiile statului;
- Reducerea impactului economic negativ al criminalității organizate asupra economiei naționale.

Astfel, acest efort se va traduce într-o Românie mai sigură, mai stabilă și mai protejată împotriva amenințărilor interne și externe.

13. CONTINUAREA PLANULUI NAȚIONAL DE **COMBATERE A VIOLENȚEI ȘCOLARE, PREVENIREA ȘI COMBATEREA TRAFICULUI ȘI CONSUMULUI DE DROGURI ÎN ȘCOLI**

Combaterea violenței în școli și prevenirea consumului de droguri sunt priorități ale MAI, din perspectiva aportului său la asigurarea siguranței în școli. Studiile recente arată că vârsta de la care începe consumul de droguri a scăzut semnificativ, chiar și până la 9 ani, ceea ce impune măsuri urgente. Expunerea elevilor la riscuri precum violența și drogurile afectează grav sănătatea, siguranța și dezvoltarea lor personală, având un impact negativ și asupra climatului educațional general. Ministerul Afacerilor Interne (MAI) a inițiat în septembrie 2023 un program național de combatere a violenței școlare și a consumului de droguri, pe care îl aplică în colaborare cu Ministerul Educației. În ultimele 12 luni, au fost înregistrate peste 180.000 de misiuni de patrulare în jurul școlilor, iar măsurile de siguranță au fost aplicate în 18.066 unități de învățământ. În aceeași perioadă, au fost comise 3.918 infracțiuni în

incinta școlilor și s-au realizat 29.693 de acțiuni de prevenire pe teme de bullying și consum de droguri. Campania națională "Vocea ta e soluția", lansată de Poliția Română, a implicat peste 200.000 de beneficiari în activități de prevenție. De asemenea, s-au făcut 1.766 de analize de caz și au fost identificați 10.726 elevi în situații de risc, dintre care peste 4.000 au fost consiliați. MAI a confiscat peste 500 de grame de droguri de risc și mare risc, iar 250 de persoane implicate în rețele de trafic de droguri care vizau elevii au fost trimise în fața justiției. Guvernul va continua să prioritizeze consolidarea parteneriatelor dintre școli, autorități și familii, precum și creșterea numărului de campanii de prevenire. Programele de consiliere psihologică vor fi extinse pentru a susține elevii vulnerabili și a reduce riscurile asociate violenței și consumului de droguri.

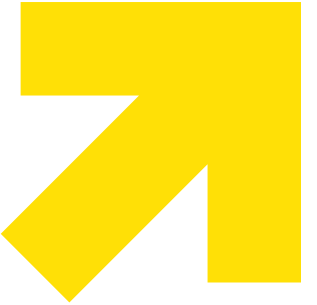
Măsurile viitoare includ:

- Crearea echipelor de intervenție rapidă în școlile cu grad ridicat de risc;
- Suplimentarea prezenței polițiștilor de proximitate și a agenților de securitate în unitățile școlare;
- Dezvoltarea programelor educaționale interactive pentru prevenirea consumului de droguri și bullying, atât în școli, cât și online;
- Extinderea rețelelor de consiliere și recuperare pentru tinerii afectați de consumul de droguri.

Guvernul PNL va aloca resurse financiare considerabile din bugetul de stat și fonduri externe nerambursabile pentru a susține aceste măsuri. Resursele vor fi direcționate către modernizarea infrastructurii de securitate, formarea personalului și derularea programelor de educare și conștientizare a elevilor și părinților. Scopul acestor măsuri este de a reduce semnificativ numărul incidentelor de violență și consum de droguri în școli. Se urmărește creșterea gradului de conștientizare a riscurilor și îmbunătățirea climatului educațional, astfel încât elevii să se dezvolte într-un mediu sigur și sănătos. Aceste măsuri vor contribui la protejarea viitorului tinerilor și la crearea unui sistem educațional stabil și sigur.

14. SIGURANȚA FRONTIERELOR ȘI COMBATEREA MIGRAȚIEI IREGULARE ȘI A TRAFICULUI DE PERSOANE

România, ca poartă de intrare în Uniunea Europeană, are un rol esențial în gestionarea migrației ilegale și combaterea traficului de persoane, aspecte critice pentru securitatea națională și europeană. În contextul migrației globale crescute și al conflictelor regionale, presiunile asupra frontierelor României sunt în creștere. Asigurarea unui control eficient la granițe este vitală pentru stabilitatea internă și protejarea intereselor cetățenilor. Traficul de persoane reprezintă o infracțiune gravă care afectează victimele și subminează economia și ordinea publică. Ministerul Afacerilor Interne (MAI) a intensificat măsurile de securizare a frontierelor, reușind să reducă migrația iregulară și să o mențină la un nivel minim.

Printre realizările majore se numără:

- Reducerea migrației ilegale cu 70%, prin proiecte pilot cu toate țările vecine, dar și cu Austria. Proiectul pilot implementat la granița cu Serbia a redus migrația ilegală spre zero. România este un model de bune practici la nivel european.
- Investiții majore în infrastructura de securitate la frontiere, pentru combaterea traficului de persoane, droguri și arme.
- Gestionarea eficientă a fluxurilor de migranți, menținând România în topul statelor UE în privința controlului migrației ilegale.

România va rămâne un bastion de securitate în estul Europei, urmărind continuarea eforturilor pentru aderarea deplină la Spațiul Schengen. Începând cu 31 martie 2024, România a aderat la Schengen cu frontierele aeroportuare și maritime. Un exemplu este aplicația eDAC, care a identificat aproape 5.000 de alerte și aproape 1.400 de persoane urmărite. România va continua să intensifice cooperarea cu Frontex și Europol pentru a asigura securitatea transfrontalieră.

Măsurile planificate includ:

- Aderarea completă la Schengen, cu frontierele terestre;
- Consolidarea sistemului de supraveghere, prin echipamente moderne de detecție;
- Destructurarea rețelilor de trafic de persoane, în cooperare cu agenții naționale și internaționale;
- Digitalizarea serviciilor IGI între 2025-2028, pentru gestionarea fluxurilor de m igranți și lucrători străini.

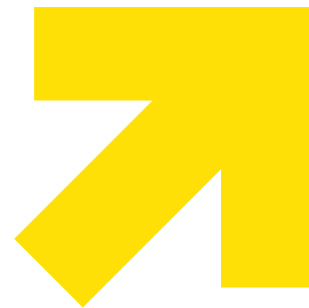
Investițiile necesare vor fi susținute prin fonduri naționale și europene, inclusiv pentru modernizarea echipamentelor de supraveghere la frontieră și îmbunătățirea capacității operative a Poliției de Frontieră. Fondurile europene vor sprijini interoperabilitatea bazelor de date naționale și europene, precum SIS și ETIAS. Scopul acestor măsuri este protecția eficientă a frontierelor, reducerea migrației ilegale și destructurarea rețelilor de trafic de persoane.

Efectele preconizate includ:

- Menținerea migrației ilegale aproape de zero;
- Îmbunătățirea siguranței cetățenilor români și europeni;
- Consolidarea poziției României ca pilon de securitate în UE în combaterea criminalității transfrontaliere.

15. SIGURANȚA STRĂZII, A ȘCOLII ȘI A CARTIERELOR. POLIȚIȘTII DE PROXIMITATE

Pentru a menține siguranța publică, MAI a dezvoltat un plan strategic care prevede:

- Creșterea numărului de polițiști de proximitate în zonele vulnerabile;
- Campanii educaționale în școli, axate pe prevenirea violenței și a consumului de droguri;
- Consolidarea colaborării cu comunitatea locală pentru identificarea problemelor și dezvoltarea soluțiilor adecvate.

Măsurile includ:

- Extinderea prezenței polițiștilor de proximitate în cartiere și școli;
- Dotarea polițiștilor cu echipamente moderne pentru intervenții rapide;
- Patrulări regulate în zonele cu risc ridicat de infracționalitate, pentru a preveni actele de violență.

PNL va asigura bugetul necesar pentru aplicarea acestor măsuri. Resursele necesare vor fi alocate pentru dotarea polițiștilor de proximitate cu echipamente moderne și pentru asigurarea logisticii necesare intervențiilor rapide. Investițiile în formarea profesională continuă a polițiștilor sunt esențiale pentru a răspunde noilor provocări în domeniul infracționalității. Scopul acestor măsuri este de a crea un mediu sigur în cartiere, școli și pe străzi, reducând infracționalitatea și sporind încrederea cetățenilor în forțele de ordine.

Siguranța publică este un element fundamental pentru menținerea ordinii și protecția cetățenilor și a proprietății. Aceasta nu mai este un bun garantat, ci un rezultat al investițiilor și eforturilor din partea administrației și societății. Măsurile proactive sunt necesare pentru asigurarea unui mediu sigur în cartierele urbane și în școli, iar prezența poliției de proximitate joacă un rol esențial în reducerea infracționalității și prevenirea comportamentelor antisociale. În mediul școlar, prevenirea violenței și combaterea consumului de droguri sunt priorități, întrucât tinerii sunt vulnerabili la riscuri ce le pot afecta dezvoltarea.

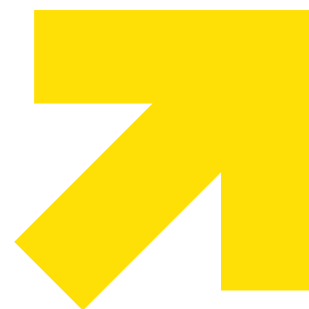
Ministerul Afacerilor Interne (MAI) a acordat o atenție sporită poliției de proximitate, care contribuie la menținerea siguranței în comunități. În ultimele 12 luni, Poliția Română a înregistrat 1.138.831 intervenții, cu o medie zilnică de 4.667 intervenții, iar 80% dintre acestea au fost realizate în mai puțin de 10 minute, un timp de reacție de top la nivel european. Campaniile de securizare a spațiilor publice și parteneriatele cu instituțiile de învățământ au redus semnificativ numărul infracțiunilor stradale și actelor de violență în școli, contribuind la crearea unui mediu sigur pentru toți cetățenii.

Printre efectele anticipate se numără:

- Reducerea infracțiunilor în spațiile publice și în școli;
- Creșterea sentimentului de siguranță în rândul cetățenilor;
- Îmbunătățirea relației dintre comunitate și poliție, prin implicarea activă a polițiștilor în viața comunității.

Aceste măsuri contribuie la crearea unei societăți mai sigure și oferă cetățenilor un sentiment real de protecție.

16. CONTINUAREA DEZVOLTĂRII CAPACITĂȚII DE INTERVENȚIE ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ, PROTECȚIE CIVILĂ ȘI INTERVENȚIE LA DEZASTRE

România se confruntă cu multiple riscuri naturale, inclusiv cutremure, inundații și incendii de vegetație, ceea ce face necesară o capacitate de intervenție robustă și bine coordonată. Dezastrele pot avea efecte devastatoare asupra populației și infrastructurii, astfel încât protecția civilă și intervențiile rapide și eficiente devin esențiale pentru reducerea pagubelor și salvarea de vieți omenești. MAI a dezvoltat unul dintre cele mai coerente și eficiente sisteme naționale integrate de intervenție în situații de urgență din Europa, fapt recunoscut de Comisia Europeană și Statele Membre UE, dar și, mai nou, de NATO.

Ministerul Afacerilor Interne (MAI), prin structurile sale, a consolidat și modernizat capacitățile de intervenție în situații de urgență. Această abordare a inclus îmbunătățirea echipamentelor și creșterea profesionalismului în rândul personalului de intervenție. MAI a implementat proiecte cu finanțare externă pentru achiziționarea de echipamente de urgență și dezvoltarea de noi programe de pregătire pentru personalul implicat în protecția civilă. În plus, s-au derulat exerciții și simulări pentru a testa capacitatea de răspuns la dezastre și situații de urgență de amploare.

Dezvoltarea capacității de intervenție în situații de urgență va continua prin:

- Creșterea pregătirii personalului pentru a face față situațiilor noi și complexe, cum ar fi dezastre naturale de mare amploare sau atacuri cibernetice asupra infrastructurii critice;
- Extinderea cooperării internaționale, prin participarea la exerciții comune și schimburi de bune practici cu alte state din Uniunea Europeană și NATO;
- Modernizarea echipamentelor de intervenție, cu accent pe eficiență și rapiditate în intervențiile de urgență.

Printre măsurile concrete planificate se numără:

- Implementarea unui sistem național de alertare și avertizare timpurie a populației, inclusiv extinderea platformei FIIPREGĂTIT.RO și a aplicațiilor mobile pentru informarea cetățenilor;
- Dezvoltarea sistemului de gestionare integrată a riscurilor, care să permită o reacție rapidă la multiple tipuri de dezastre, inclusiv dezvoltarea capacităților de intervenție în situații de criză în criză;
- Consolidarea programelor de pregătire a populației prin caravane și centre mobile de instruire, cum ar fi programul "Fii pregătit!".

Pentru dezvoltarea acestor capacități, PNL, prin Guvern, va alocă fonduri semnificative atât din bugetul de stat, cât și din surse externe, inclusiv fonduri europene nerambursabile.

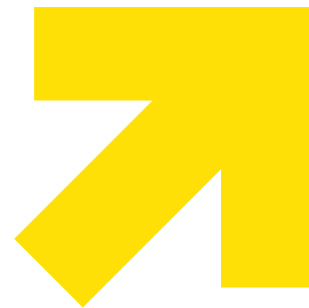
Proiecte precum Viziune 2020 și programele RescEU au contribuit la achiziționarea de echipamente moderne și la dezvoltarea de noi soluții tehnologice pentru gestionarea situațiilor de urgență. Totodată, se asigură investiții continue în instruirea și dotarea personalului operativ. Scopul principal al acestor măsuri este de a crește reziliența României în fața dezastrelor și de a minimiza impactul acestora asupra populației și infrastructurii.

Efectele preconizate includ:

- Reducerea timpului de răspuns la situații de urgență;
- Îmbunătățirea coordonării între structurile de intervenție și comunități;
- Creșterea capacității de prevenire și gestionare a riscurilor de către autoritățile locale și naționale.

Prin aceste măsuri, România va fi mai bine pregătită să răspundă eficient și rapid în situații de urgență, reducând astfel efectele dezastrelor asupra populației și economiei.

17. REDEFINIREA IDENTITĂȚII NAȚIONALE PRIN PROIECTE CULTURALE: PROIECTE STRATEGICE PENTRU O ROMÂNIE UNITĂ ȘI REZILIENTĂ

Domeniul cultural are un rol fundamental în dezvoltarea identității naționale și în asigurarea unei legături solide între patrimoniul cultural și securitatea națională.

Prin proiecte majore și investiții semnificative, PNL urmărește să îmbunătățească accesul la cultura românească, să conserve și să promoveze patrimoniul național, precum și să contribuie la dezvoltarea conștiinței naționale, element esențial pentru coeziunea socială și reziliența în fața provocărilor externe.

Un domeniu-cheie în care PNL a realizat progrese semnificative este restaurarea și conservarea patrimoniului cultural național material.

Proiectul „Temelii Culturale”, lansat în martie 2024 cu un buget de 262 milioane de euro, vizează reabilitarea unor monumente istorice esențiale. Aceste investiții includ construirea unui nou corp pentru Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” din București, restaurarea Operei Naționale Române din București, restaurarea Muzeului Național „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu, precum și restaurarea Bibliotecii Batthyaneum din Alba Iulia și a altor clădiri emblematiche, cum ar fi Vila Reginei Maria de la Mamaia. Astfel de proiecte nu doar conservă monumentele naționale, dar sprijină și identitatea culturală a României, contribuind la conștientizarea valorilor naționale și la promovarea lor pe plan internațional.

Un alt domeniu prioritar este digitalizarea patrimoniului cultural.

Prin proiectul „E-Cultura: Biblioteca Digitală a României”, finalizat în 2023, peste 560.000 de resurse culturale au fost digitalizate și puse la dispoziția publicului pe platforma Culturalia.ro. Acest proiect contribuie la protejarea patrimoniului cultural și la promovarea lui prin parteneriate internaționale, cum ar fi cel cu platforma Europeana.eu. În viitor, proiectul „E-Patrimoniu”, cu o valoare de 45 de milioane de euro, va continua acest demers, creând o platformă digitală unică pentru servicii de patrimoniu cultural și oferind acces digital la aproximativ 20.000 de monumente.

PNL a preluat, în 2023, administrarea schemei de ajutor de stat pentru producțiile cinematografice, cu scopul de a atrage investiții și de a stimula acest sector creativ.

Cu un potențial estimat la 350 de milioane de euro până în 2026, inițiativa va face din România o destinație competitivă pentru producătorii de film internaționali. În iulie 2024, a fost deschisă o nouă sesiune de finanțare, pentru care au fost depuse 12 proiecte în valoare de peste 30 de milioane de euro. Industria cinematografică promovează identitatea națională și susține influența culturală a României pe plan global, fiind un vector important pentru propagarea valorilor și tradițiilor românești.

În 2024, PNL a lansat Programul Național pentru Achiziția de Cărți și Abonamente la Reviste, cu o sumă de 3 milioane de lei destinată achiziției de carte pentru toate bibliotecile publice din România. Programul încurajează accesul la literatură clasică și contemporană, lucrări de referință și titluri importante pentru educația tinerilor. În plus, Ministerul a exercitat dreptul de preemțiune pentru achiziția de bunuri culturale naționale, incluzând manuscrise rare, obiecte de tezaur și tablouri celebre. Aceste achiziții, cum ar fi lucrări de N. Grigorescu sau Sava Henția, contribuie la păstrarea moștenirii culturale și la transmiterea acesteia generațiilor viitoare.

În cadrul eforturilor de conservare a patrimoniului, PNL a lansat programe de restaurare pentru case memoriale, muzee în aer liber și edificii de cult, reflectând angajamentul de a proteja nu doar monumentele istorice, dar și valorile spirituale ale comunităților. În 2024, au fost alocate fonduri de peste 400 de milioane de lei pentru aceste proiecte, o sumă record care reflectă angajamentul de a păstra și valorifica moștenirea culturală a României.

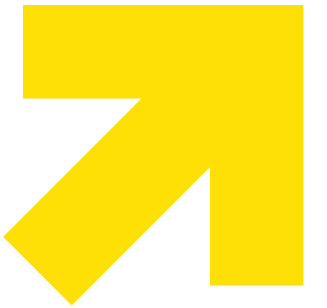
Aceste inițiative susțin identitatea culturală și spirituală a României și încurajează implicarea comunităților locale în conservarea patrimoniului lor.

Pe măsură ce proiectele culturale continuă să crească, PNL va urmări utilizarea fondurilor europene și naționale pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor sale și pentru a dezvolta o cultură națională robustă și rezilientă. Programe precum „Temelii Culturale” și „E-Cultura” nu doar conservă patrimoniul, ci ajută la crearea unei identități culturale naționale puternice, care

protejează România de influențe externe destabilizatoare. De asemenea, investițiile în restaurarea și digitalizarea patrimoniului, alături de sprijinul oferit industriei cinematografice și literare, reflectă eforturile continue ale Ministerului de a îmbunătăți accesul la cultură și de a promova imaginea României pe plan internațional.

Prin aceste eforturi, PNL joacă un rol esențial în protejarea și promovarea identității naționale, contribuind astfel la securitatea culturală a țării și la poziționarea României ca un important centru cultural în regiune și în lume.

18. RECUPERAREA PREJUDICIILOR REZULTATE DIN INFRAȚIUNI PRIN ÎNTĂRIREA ROLULUI AGENȚIEI NAȚIONALE A BUNURILOR INDISPONIBILIZATE (ANABI).

ANABI (Agenția Națională a Bunurilor Indisponibilizate) are un rol esențial în recuperarea prejudiciilor rezultate din infracțiuni, întărindu-și poziția prin identificarea și administrarea activelor sechestrate.

Aceasta gestionează un portofoliu semnificativ de bunuri și conturi, cu obiectivul de a crește cu 50% valoarea bunurilor administrate. În perioada 2023-2024, ANABI a intensificat schimburile de date cu statele membre ale Uniunii Europene și cu alte 19 țări din afara UE, facilitând identificarea unui număr semnificativ de active provenite din infracțiuni. Astfel, au fost identificate aproape 3.950 de bunuri mobile și imobile, 3.508 conturi bancare și 623 de societăți, în valoare totală de aproximativ 28,25 milioane de euro. Aceste active includ atât bunuri de valoare ridicată, cât și conturi bancare, care sunt indisponibilizate în cadrul procedurilor penale și plasate sub administrația ANABI. Pentru a gestiona aceste active, ANABI își menține un portofoliu de bunuri și sume sechestrate, având o valoare estimată la aproximativ un miliard de lei. Agenția se ocupă și de valorificarea anticipată a bunurilor indisponibilizate, care permite ca acestea să fie transformate în fonduri chiar înainte de încheierea proceselor judiciare, în cazurile în care activele riscă să se deprecieze sau să își piardă valoarea.

Aceste eforturi vizează nu doar administrarea bunurilor, dar și îndeplinirea Țintelor din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), care solicită ANABI să crească valoarea bunurilor administrate cu 50%. În plus, agenția colaborează cu parteneri internaționali pentru implementarea Directivei UE privind recuperarea și confiscarea activelor, consolidând cooperarea cu alte state europene și contribuind la eforturile internaționale de combatere a infracțiunilor financiare.

ANABI colaborează cu alte state în cadrul Grupului de lucru pentru cooperare judiciară în materie penală (COPEN) al Uniunii Europene și a fost implicată activ în negocierea Directivei UE privind recuperarea și confiscarea activelor. Aceasta participă la eforturile internaționale de identificare a

bunurilor ascunse în alte țări și de valorificare a acestora, ceea ce ajută România să își îndeplinească angajamentele față de partenerii săi internaționali și să combată infracțiunile financiare. Pe termen lung, ANABI își propune să devină un centru de formare profesională în domeniul recuperării activelor și al administrării bunurilor indisponibilizate. Agenția dorește să dezvolte capacități regionale, esențiale pentru gestionarea eficientă a bunurilor sechestrate și pentru optimizarea costurilor operaționale.

Prin întărirea rolului său, ANABI contribuie la obiectivele României de combatere a corupției, de asigurare a recuperării prejudiciilor și de creștere a transparenței în procesul de justiție.

Prin întărirea rolului său, ANABI contribuie la obiectivele României de combatere a corupției, de asigurare a recuperării prejudiciilor și de creștere a transparenței în procesul de justiție. Aceste măsuri reflectă angajamentul României de a întări statul de drept și de a proteja interesele publice împotriva infracțiunilor financiare.

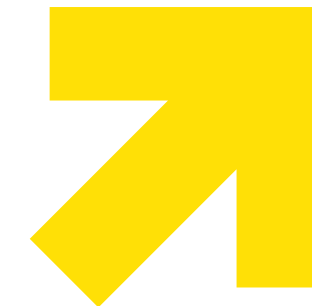
19. CONTINUAREA INVESTIȚIILOR ÎN SEDIILE INSTANȚELOR PENTRU CONDIȚII DE LUCRU OPTIME

În perioada guvernării liberale, Ministerul Justiției a făcut progrese în cadrul proiectului „Cartierul pentru Justiție”, un proiect de amploare care include:

- Studiul de Fezabilitate și Acordul de Împrumut Internațional: Studiul de fezabilitate pentru Cartierul Justiției a fost finalizat, iar Ministerul Justiției a negociat un acord de împrumut internațional cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD). Acest proiect va permite proiectarea completă a Cartierului pentru Justiție și obținerea autorizațiilor necesare pentru construcție.
- Construcția și modernizarea sediiilor: Ministerul Justiției are un calendar de investiții în derulare pentru construirea și modernizarea a șapte sedii de instanțe judecătorești. Investițiile sunt finanțate din bugetul de stat, fonduri din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), precum și alte surse externe. Aceste modernizări includ achiziția de echipamente IT, cum ar fi stații de lucru, laptopuri, sisteme de videoconferință, imprimante, scannere și multifuncționale.
- Digitalizarea și îmbunătățirea infrastructurii IT: Planul de investiții prevede modernizarea infrastructurii IT în instanțe, contribuind astfel la digitalizarea actului de justiție și la accesul mai ușor al justițiabililor la dosare. În acest sens, proiectul PNRR sprijină dotarea instanțelor cu tehnologie de ultimă generație și dezvoltarea unui sistem electronic de dosare, care va permite părților implicate să acceseze în mod securizat documentele litigiilor.

Aceste măsuri sunt menite să optimizeze funcționarea instanțelor, să asigure un mediu de lucru modern și eficient pentru personalul judiciar și să îmbunătățească accesul cetățenilor la justiție.

20. PROMOVAREA MIJLOACELOR ALTERNATIVE DE SOLUȚIONARE A LITIGIILOR (**MEDIERE ȘI ARBITRAJ**)

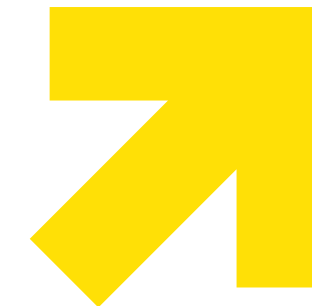

Guvernarea PNL se angajează să îmbunătățească legislația în domeniul medierii și să evalueze impactul actual al prevederilor legale.

În acest scop, se realizează o evaluare ex-post a Legii medierii și a modului de aplicare a acesteia, precum și măsuri pentru promovarea medierii la nivel național. Ministerul își asumă rolul de lider guvernamental în promovarea medierii, luând în considerare recomandările europene pentru a încuraja accesul la această metodă de soluționare a litigiilor. În ceea ce privește arbitrajul, Înalta Curte de Casație și Justiție a clarificat că entitățile care doresc să ofere servicii de arbitraj instituționalizat trebuie să fie autorizate de legiuitor. De asemenea, sunt analizate măsuri legislative și administrative pentru a sprijini utilizarea arbitrajului și pentru a face această procedură mai accesibilă și eficientă.

Ministerul Justiției lucrează și la dezvoltarea unui compartiment dedicat gestionării și promovării mijloacelor alternative de soluționare a litigiilor, care va coordona politicile naționale și va încuraja cetățenii să utilizeze aceste soluții rapide și eficiente.

Aceste eforturi sunt în linie cu tendințele europene și sunt destinate să sprijine modernizarea sistemului judiciar, oferind soluții complementare instanțelor tradiționale.

21. LUPTA ANTICORUPȚIE ȘI SPRIJIN PENTRU INDEPENDENȚA JUSTIȚIEI: CONTINUAREA PROGRESSELOR ÎN CADRUL MECANISMULUI STAT DE DREPT AL COMISIEI EUROPENE

Lupta anticorupție rămâne o prioritate centrală pentru guvernarea PNL, care își propune să sprijine ferm independența justiției și să continue progresul în cadrul Mecanismului Stat de Drept al Comisiei Europene.

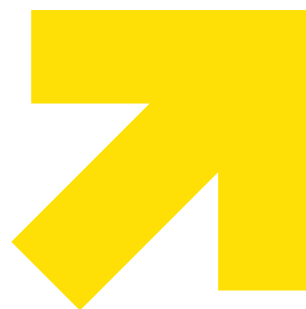

România își menține angajamentul de a implementa Strategia Națională Anticorupție și de a asigura eficiența Direcției Naționale Anticorupție (DNA), în conformitate cu obiectivele din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

Ministerul Justiției a înregistrat progrese în aplicarea Legilor Justiției și asigurarea eficienței controlului jurisdicțional disciplinar efectuat de Înalta Curte de Casație și Justiție (ICCJ). Au fost realizate și eforturi pentru digitalizarea sistemului judiciar și pentru soluționarea inechităților salariale în rândul personalului din justiție, toate acestea contribuind la îmbunătățirea condițiilor de lucru și a funcționării sistemului. România continuă să implementeze Strategia Națională Anticorupție și să mențină numărul de procurori Direcției Naționale Anticorupție (DNA), conform obiectivelor din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR). Au fost adoptate și modificări legislative pentru a sprijini structurile de investigare a infracțiunilor comise de magistrați, inclusiv prin creșterea numărului de posturi de procurori. De asemenea, Guvernul monitorizează implementarea Strategiei Naționale împotriva Criminalității Organizate, pentru a combate fenomene precum traficul de persoane și spălarea banilor. Un accent important a fost pus pe ocuparea posturilor vacante în sistemul judiciar și pe reformarea sistemului de acordare a

ajutorului public judiciar, pentru a facilita accesul cetățenilor la justiție. Ministerul Justiției depune eforturi pentru consolidarea resurselor umane și logistice necesare desfășurării eficiente a activităților judiciare, dar și pentru îmbunătățirea capacităților IT, prin digitalizarea proceselor și promovarea accesului la dosare în format electronic. Prin sprijinirea unei justiții independente și eficiente, România își propune să protejeze drepturile și libertățile cetățenilor, asigurând caracterul ireversibil al reformelor în domeniul justiției. Guvernul a adoptat măsuri pentru consolidarea mecanismelor de sprijin și protecție a victimelor infracțiunilor, inclusiv prin oferirea de vouchere de avans pentru compensații financiare și prin organizarea de reuniuni ale grupurilor de lucru dedicate acestui scop. În ansamblu, aceste măsuri demonstrează angajamentul continuu al României de a respecta valorile statului de drept și de a contribui la un spațiu european al justiției și securității, promovând transparența, eficiența și accesul la o justiție echitabilă pentru toți cetățenii.

22. NECESITATEA ADAPTĂRII LEGISLAȚIEI APLICABILE COMPANIILOR LA NOILE REALITĂȚI ECONOMICE ȘI DIGITALE

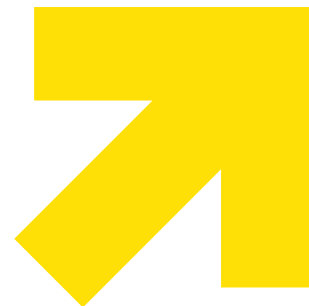

Pentru a se adapta noilor realități economice și digitale, Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale necesită o actualizare substanțială. Modificările recente reflectă o serie de ajustări pentru a simplifica procesele administrative și pentru a face legea mai flexibilă și mai adaptabilă la contextul modern. Legea nr. 31/1990 a fost modificată prin Legea nr. 223/2020, care a eliminat cerințele privind capitalul social minim pentru societățile cu răspundere limitată (SRL-uri), permițând astfel constituirea acestora fără capital social obligatoriu. De asemenea, a simplificat transferul de părți sociale, permițând ca acest transfer să fie realizat într-o singură etapă, fără opoziție din partea creditorilor. În plus, se discută o revizuire de fond a legii, care ar trebui să includă aspecte legate de evoluția economică și digitalizare. Aceasta va avea în vedere, printre altele, integrarea cerințelor pieței de capital din legislația europeană, precum și alinierea la prevederile Codului Civil din 2011, care a abrogat Codul Comercial. Scopul este de a facilita adaptarea companiilor românești la schimbările economice globale și la noile tehnologii digitale, asigurând un cadru legislativ mai transparent și mai eficient pentru mediul de afaceri.

Astfel, viitoarele revizuri ale Legii 31/1990 vor fi esențiale pentru a asigura că normele care reglementează companiile românești sunt în pas cu transformările digitale și cu cerințele pieței moderne.

23. PREGĂTIREA SISTEMULUI INTEGRAT DE URGENȚĂ: “ROMÂNIE PREGĂTITĂ”

PNL își propune să consolideze capacitatea guvernamentală în gestionarea eficientă a urgențelor, printr-o serie de măsuri ce vizează îmbunătățirea coordonării și deciziei centralizate.

O prioritate majoră este întărirea rolului Departamentului pentru Situații de Urgență (DSU) în gestionarea trans-sectorială a situațiilor de urgență și a riscurilor emergente. Aceasta va include dezvoltarea DSU și a structurilor aflate sub coordonare operațională, toate parte a Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență. De asemenea, PNL urmărește optimizarea mecanismelor de sprijin pentru a întări capacitatea de reacție a instituțiilor guvernamentale, asigurând un răspuns rapid și eficient în situații de criză. În plus, se dorește eficientizarea alocării resurselor și îmbunătățirea coordonării interinstituționale, astfel încât protecția populației și a bunurilor să fie garantată în toate circumstanțele de urgență.

24. DEZVOLTAREA IMPLICĂRII NAȚIONALE: “ROMÂNIE SOLIDARĂ”

PNL își propune să dezvolte o cultură solidă orientată spre prevenirea și pregătirea în fața dezastrelor, cu un accent special pe protejarea comunităților vulnerabile.

În acest sens, actualizarea cadrului legislativ va fi esențială pentru a susține și stimula voluntariatul în intervențiile pentru situații de urgență și în pregătirea pentru dezastre. Un alt obiectiv important îl reprezintă implicarea activă a societății civile în activitățile de protecție civilă, asigurând o abordare integrată și bine coordonată. Totodată, PNL se angajează să promoveze conștientizarea și educarea publicului cu privire la importanța rezilienței și măsurilor de siguranță în situații de urgență, astfel încât cetățenii să fie mai bine pregătiți și informați în fața riscurilor.

25. PARTICIPAREA ACTIVĂ ÎN CADRUL MECANISMELOR DE COOPERARE INTERNAȚIONALĂ (NATO, UE, ONU): “ROMÂNIE PARTICIPATIVĂ”

PNL își propune ca România să rămână un partener de încredere la nivelul Uniunii Europene, NATO și ONU, implicându-se activ în inițiativele de reducere a riscurilor de dezastre și în mecanismele de intervenție în situații de urgență.

Susținerea schimbului de experiență și a partajării bunelor practici cu parteneri internaționali va reprezenta o prioritate, contribuind astfel la îmbunătățirea rezilienței globale. În plus, România se angajează să devină un lider în dezvoltarea și implementarea politicilor globale dedicate prevenirii și reducerii riscurilor în fața dezastrelor naturale, precum și a provocărilor de securitate emergente. Această abordare va consolida poziția României pe scena internațională ca stat proactiv și responsabil în gestionarea riscurilor globale.

4

România Verde:
un viitor durabil
prin împădurire,
educație și
inovatie în
protecția mediului

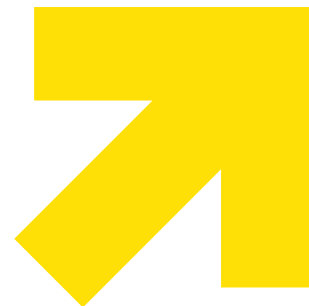
Pornind de la Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, de la obiectivele stabilite prin pachetul de măsuri "Pregătiți pentru 55", respectiv de reducere a emisiilor Uniunii Europene (UE) cu cel puțin 55% până în 2030, asigurând totodată o tranziție justă și echitabilă din punct de vedere social, menținând și consolidând inovarea și competitivitatea industriei UE, România susține ferm poziția UE de lider în lupta globală împotriva schimbărilor climatice.

Pornind de la principiile asumate de Partidul Național Liberal, respectiv de la principiul solidarității responsabile între generații, conform căruia resursele publice trebuie să fie folosite în mod responsabil, astfel încât cheltuielile publice actuale să nu afecteze interesele generațiilor viitoare și de la principiul dezvoltării sustenabile, care statuează că exploatarea resurselor naturale trebuie să se facă în condiții concurențiale cu respectarea principiilor unei dezvoltări durabile, în interesele comunităților locale și ale generațiilor viitoare, PNL așază în centrul politicilor publice naționale din domeniul protecției mediului, economia circulară și dezvoltarea durabilă ca teme centrale pentru asigurarea păcii dintre generații și pentru respectarea art. 35 din Constituția României.

În sprijinul implementării politicii publice asumate, domeniul de mediu beneficiază de o finanțare consistentă prin Planul Național de Redresare și Reziliență, de peste 3,6 miliarde euro. Astfel, PNRR reprezintă, de departe, cel mai ambițios proiect din domeniul protecției mediului, prin intermediul celor trei componente gestionate, aducând bunăstare comunităților locale, generând totodată rezultate concrete în direcția atenuării efectelor schimbărilor climatice, în

special a deșertificării prin investițiile aferente împăduririlor și reîmpăduririlor, reducerii riscului de inundații, stimulării economiei circulare și reducerii disparităților regionale dintre mediul urban și cel rural. Dacă la momentul preluării portofoliului pentru mediu, ape și păduri, implementarea și contractarea PNRR se situa aproape de 0%, azi, contractarea din PNRR se situează la 60%, urmând ca până la sfârșitul anului să depășească 90%.

1. REDUCEREA EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ ȘI CREȘTEREA REZILIENȚEI COMUNITĂȚILOR LOCALE LA EFECTELE SCHIMBĂRI CLIMATICE

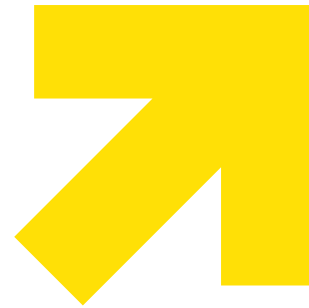

Formularea și implementarea măsurilor necesare pentru atingerea obiectivelor Convenției-cadru a Națiunilor Unite privind Schimbările Climatice, Acordului de la Paris, Agendei 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă în privința obiectivelor de mediu, precum și a altor convenții de profil la nivel internațional, reprezintă obiectivul principal al programului de guvernare pe resortul de mediu.

Politicile și planurile de acțiune naționale pentru reducerea emisiilor de GES reprezintă un element esențial în limitarea efectelor schimbărilor climatice asupra mediului, economiei și societății. Orientarea strategică a PNL în acest domeniu vizează în primul rând implementarea documentelor programatice de la nivel european în domeniul schimbărilor climatice precum și documentele programatice adoptate la nivel național, respectiv reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și stimularea decarbonizării în contextul dezvoltării competitivității economiei.

Asigurarea tranziției juste pentru comunitățile locale, în contextul decarbonizării trebuie să urmărească obiective strategice de mediu precum: creșterea calității aerului și măsurile de reducere a zgomotului, reabilitarea siturilor industriale contaminate, evaluarea vulnerabilităților habitatelor naturale și ale speciilor protejate de floră și faună, menținerea și creșterea rezilienței biodiversității și a ecosistemelor, creșterea capacității biodiversității de adaptare la schimbările climatice prin promovarea managementului adaptativ.

2. ÎMPĂDURIREA ȘI CREȘTEREA REZILIENȚEI LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE

Programul de guvernare include un obiectiv ambițios pentru împădurirea și extinderea zonelor verzi, vizând plantarea a 60.000 de hectare noi până în 2030.

Această măsură se aliniază cu Strategia Națională pentru Păduri și este esențială pentru combaterea schimbărilor climatice, contribuind la creșterea capacității de absorbție a dioxidului de carbon și la reducerea efectelor deșertificării asupra terenurilor agricole. În plus, se pune un accent semnificativ pe dezvoltarea pădurilor urbane și periurbane, care nu doar că protejează zonele urbane de efectele schimbărilor climatice, dar contribuie și la îmbunătățirea calității aerului și la crearea unor spații de recreere pentru cetățeni. Pe lângă aceste inițiative, stimularea dezvoltării pepinierelor silvice este un punct central, asigurând material săditor necesar pentru împădurire și contribuind activ la combaterea fenomenului de deșertificare.

Pentru a preveni tăierile ilegale și a monitoriza pădurile, PNL susține implementarea sistemului SUMAL 3.0, o soluție inovatoare care utilizează cele mai noi tehnologii în materie de Cloud, Inteligență Artificială, imagini satelitare de înaltă rezoluție, drone și camere video. Acest sistem oferă posibilitatea de a urmări și supraveghea, în timp real, toate activitățile de exploatare, transport și prelucrare a lemnului, contribuind astfel la protejarea resurselor forestiere și la reducerea semnificativă a fenomenului de tăiere ilegală. În plus, se dorește înăsprirea sancțiunilor pentru tăierile ilegale și crearea unui mecanism de sancțiuni administrative care să descurajeze conflictele de interese în rândul personalului silvic. Pe lângă aceste măsuri, tehnologia LiDAR va fi integrată în monitorizarea structurii pădurilor, facilitând detectarea rapidă și precisă a tăierilor ilegale și a altor modificări neautorizate din fondul forestier.

În vederea unei gestionări durabile a pădurilor, se va actualiza și implementa un nou Cod Silvic, care să eficientizeze managementul forestier, să permită crearea unui Registru Forestier Național și să elimine treptat utilizarea ciocanului silvic de marcat. De asemenea, pentru a îmbunătăți accesul și pentru a gestiona eficient zonele forestiere, se are în vedere construcția de noi drumuri forestiere și reabilitarea celor existente, astfel încât densitatea drumurilor să ajungă la 12 metri/hectar, conform standardelor europene.

Pentru a crește gradul de conștientizare și implicare a populației în protejarea pădurilor, se vor dezvolta programe de educație forestieră care să sublinieze importanța acestora și să încurajeze comunitățile locale să participe activ la protecția mediului forestier. Campaniile de conștientizare vor viza, de asemenea, copii și tineri, prin intermediul programelor educaționale care să evidențieze necesitatea protejării pădurilor și a combaterii schimbărilor climatice.

În ceea ce privește gestionarea pădurilor și rolul instituțiilor publice, se va optimiza activitatea Gărzii Forestiere Naționale și se vor îmbunătăți controalele privind silvicultura și vânătoarea, asigurând o monitorizare mai riguroasă și un răspuns prompt în cazul intervențiilor necesare. Un alt obiectiv important îl constituie implementarea Inventarului Forestier Național (IFN), un sistem prin care se va asigura colectarea și procesarea datelor legate de păduri, permițând o raportare detaliată și precisă a stării acestora, care va contribui la o gestionare mai eficientă și sustenabilă a resurselor forestiere naționale.

3. ROMÂNIA CURATĂ: SUCCESUL SISTEMULUI GARANȚIE-RETURNARE ÎN COLECTAREA AMBALAJELOR

PNL își propune să intensifice colectarea publică a ambalajelor prin implementarea Sistemului Garanție-Returnare (SGR), contribuind la un mediu mai curat și la stimularea reciclării pentru dezvoltarea unei economii circulare interne solide. Succesul SGR este evident: România devine mai curată, iar gradul de implicare a cetățenilor crește semnificativ. În mai puțin de zece luni de la lansarea sistemului, s-au returnat peste 2 miliarde de ambalaje, iar rata de colectare a crescut de la 0,07% (decembrie 2023) la aproape 80% (în luna august).

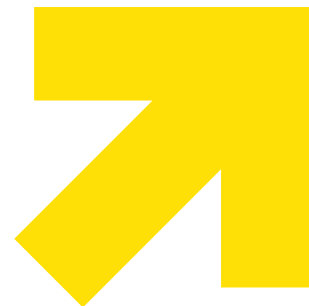

4. UN AER MAI CURAT: ÎNNOIREA PARCULUI AUTO ȘI CONTROLUL POLUĂRII ATMOSFERICE

PNL își propune să reducă poluarea aerului în mediul urban prin modernizarea parcului auto național, care reprezintă una dintre principalele surse de poluare. Prin programele derulate de Administrația Fondului pentru Mediu, asigurăm susținerea acestui demers și actualizăm Programul Național de Control al Poluării Atmosferice. Totodată, alocăm resursele necesare pentru menținerea în parametri optimi a echipamentelor din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA), contribuind astfel la îmbunătățirea calității aerului în orașele României.

5. SOLUȚII DE FINANȚARE VERDE PENTRU CETĂȚENI, INSTITUȚII PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚII LOCALE

Continuăm să finanțăm programele cu impact semnificativ pentru mediu și climă, derulate prin Administrația Fondului pentru Mediu (AFM): Rabla CLASIC, Rabla PLUS, Casa Verde Fotovoltaice, Iluminat public, Eficiență energetică în clădirile publice, Microbuze pentru elevi, Programul de realizare a pistelor pentru biciclete, Stații de reîncărcare, Rabla pentru tractoare, Rabla pentru sobe.

PNL își propune să consolideze rolul Administrației Fondului pentru Mediu (AFM) prin continuarea reformei instituționale pentru a asigura o capacitate instituțională adecvată și eficientă. Scopul principal este ca AFM să devină un actor cheie în finanțarea programelor ce sprijină obiectivele de mediu

și combaterea schimbărilor climatice. Astfel, PNL urmărește dezvoltarea capacității AFM de a susține noi programe din cadrul GES (Gestiunea Energiei și Sustenabilitate), care să contribuie direct la protecția mediului și la adaptarea climatică.

Printre acestea se numără:

- Programul „Casa de lemn,” destinat locuințelor ecologice din materiale regenerabile.
- Inițiative de împăduriri și reîmpăduriri pentru creșterea suprafețelor forestiere și pentru consolidarea biodiversității.
- Proiecte de păduri urbane, menite să îmbunătățească calitatea aerului și să reducă efectele insulelor de căldură în orașe.
- Promovarea sobelor eficiente energetic, care să reducă consumul de resurse și emisiile de carbon.
- Proiecte pentru eficientizarea energetică a locuințelor și clădirilor publice, inclusiv instituții de învățământ și sănătate, contribuind astfel la reducerea consumului energetic și a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Aceste măsuri au ca scop susținerea unei tranziții către o economie mai verde și mai sustenabilă, asigurând, totodată, un mediu mai sănătos și mai sigur pentru cetățeni.

6. SUSȚINEREA EDUCAȚIEI PENTRU MEDIU: SĂPTĂMÂNA VERDE ȘI RANGERII JUNIORI

PNL își propune să intensifice eforturile de educație pentru mediu, recunoscând că aceasta a devenit o preocupare esențială atât pentru decidenții publici, cât și pentru societatea civilă.

Pornind de la premisa că sistemul educațional poate și trebuie să joace un rol activ în construirea unui viitor sustenabil, PNL dorește ca elevii și cadrele didactice să înțeleagă profund importanța și gravitatea crizei climatice și de mediu.

Prin inițiative precum Programul „Săptămâna Verde” și „Rangerii Juniori,” se desfășoară activități educaționale ce contribuie la conștientizarea schimbărilor climatice și la protejarea mediului. PNL sprijină orientarea politicii publice a Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) de a transmite tinerei generații informații esențiale despre legislația de mediu și rolul diferiților actori - autorități, companii, ONG-uri - în combaterea schimbărilor climatice și protejarea mediului. Obiectivele vizează ca tinerii să înțeleagă

schimbările climatice într-un context global și sistemic, conectându-le cu probleme precum exploatarea nesustenabilă a resurselor, poluarea, risipa alimentară, managementul deșeurilor, biodiversitatea, pădurile, apele, catastrofele naturale, energia verde și justiția socială. De asemenea, se dorește ca aceștia să fie implicați activ în elaborarea viitoarelor politici publice și dezvoltarea de tehnologii noi, capabile să contribuie la combaterea schimbărilor climatice și la protejarea mediului înconjurător.

7. PROTEJAREA ȘI DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ A BIODIVERSITĂȚII ȘI A DELTEI DUNĂRII

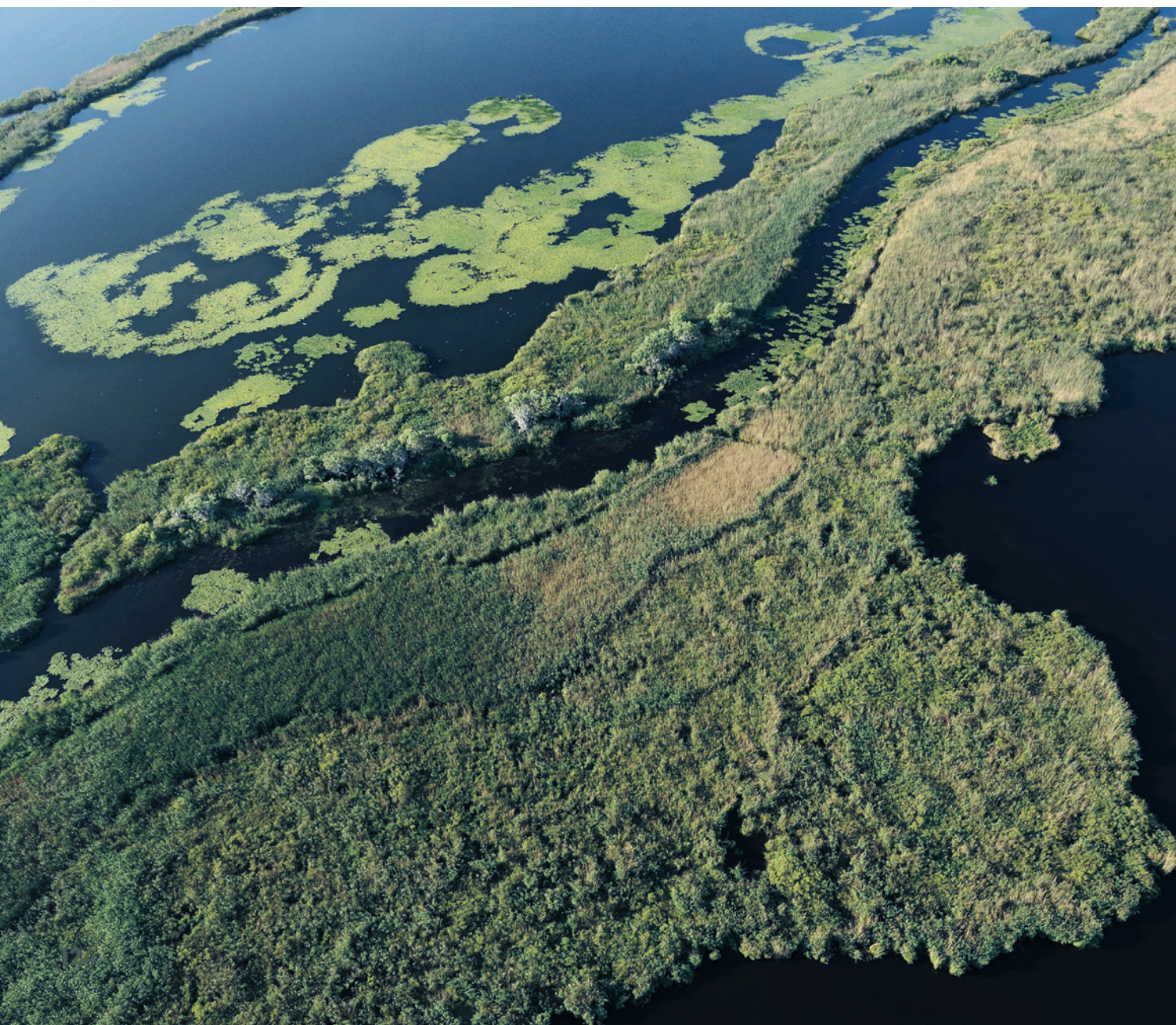

Protejarea biodiversității și realizarea Strategiei Naționale și a Planului de Acțiune privind Biodiversitatea 2030 reprezintă o orientare strategică în elaborarea politicilor de mediu.

Totodată, elaborarea adecvată și actualizarea reală a planurilor de management aprobate trebuie să reprezinte o prioritate pentru a nu bloca marile proiecte de infrastructură. Astfel, MMA acordă o finanțare de 108 Milioane de euro cu destinația de cercetare în domeniul mediului, creându-se astfel peste 1000 de posturi de experți din mediul public și mediul privat care vor identifica măsuri adecvate de conservare a biodiversității. Creștem astfel capacitatea și expertiza sistemului de cercetare public și privat pentru a produce planuri de management elaborate corect, evitând astfel blocarea marilor proiecte de infrastructură națională, așa cum, din păcate s-a întâmplat în trecut.

Dezvoltarea unui model integrat de turism sustenabil este importantă pentru a conserva și revitaliza biodiversitatea unică a Deltei Dunării și a menține reziliența acestui ecosistem valoros. PNL își propune să îmbine tradiția locale cu practicile inovatoare și prietenoase cu mediul pentru a transforma Delta Dunării într-un reper național și internațional pentru turismul sustenabil.

Acesta va servi drept exemplu în implementarea Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030, facilitând astfel reconectarea oamenilor cu natura și creând o legătură inter-generațională pentru protecția pe termen lung a patrimoniului natural.

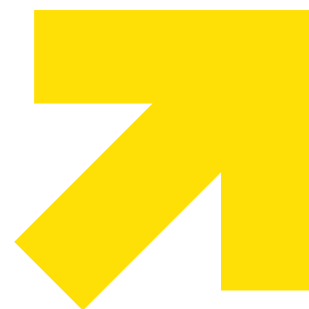
În vederea protejării și gestionării eficiente a Deltei Dunării, un prim pas este consolidarea Administrației Rezervației Biosferei Delta Dunării, care are rolul de a supraveghea și reglementa activitățile din această zonă de interes natural. Prin această măsură, vom asigura o administrare mai eficientă a ariilor protejate și o coordonare mai bună a proiectelor de conservare. Totodată, vom implementa o serie de proiecte ecologice de restaurare a habitatelor, susținute atât prin fonduri europene, cât și naționale, pentru a îmbunătăți sănătatea și reziliența ecosistemelor acvatice și terestre din Delta Dunării, contribuind astfel la protecția și restaurarea biodiversității locale.

De asemenea, infrastructura pentru turismul sustenabil va fi dezvoltată pentru a permite vizitatorilor să exploreze Delta Dunării într-un mod responsabil și prietenos cu mediul. Aceasta va include crearea de trasee ecoturistice și de centre de vizitare care să ofere informații și experiențe educative, în același timp asigurând transport ecologic în Delta Dunării, pentru a reduce amprenta de carbon și a minimiza impactul asupra mediului.

Un alt element important este revitalizarea activităților tradiționale locale în Delta și în toată țara, cum ar fi meșteșugurile și gastronomia, integrându-le într-un model de economie circulară care susține comunitățile locale. Prin această inițiativă, vom sprijini locuitorii din Delta Dunării să devină parteneri activi în conservarea și dezvoltarea durabilă a zonei, în timp ce beneficiile economice generate rămân în comunitate și contribuie la îmbunătățirea calității vieții.

Educația pentru mediu și colaborarea interinstituțională sunt esențiale pentru promovarea și protejarea biodiversității din Delta Dunării. În acest sens, vom iniția și susține programe de conștientizare și voluntariat, care să încurajeze implicarea cetățenilor și a vizitatorilor în activități de conservare și să promoveze importanța biodiversității. Colaborarea cu instituțiile educaționale și organizațiile non-guvernamentale va facilita diseminarea de cunoștințe și va sprijini implicarea tinerilor în protejarea acestei arii naturale unice, contribuind astfel la o mai bună înțelegere și apreciere a valorii ecosistemului Deltei Dunării.

8. PROTECȚIA MEDIULUI ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII DURABILE

Schimbările climatice nu doar că amplifică provocările de mediu existente, dar generează și noi amenințări inerente, în ansamblul componentelor sale, fie ele naturale sau antropice. Pe măsură ce clima se schimbă din cauza creșterii emisiilor de gaze cu efect de seră, echilibrul ecologic suferă, iar necesitatea de a proteja populația devine prioritară. Astfel, în domeniul protecției mediului, PNL își propune să sprijine prin măsuri proactive procesele de atenuare și adaptare necesare pentru a reduce degradarea calității mediului înconjurător sub acțiunea schimbărilor climatice, creșterea calității aerului, reducerea riscului de producere a inundațiilor, combaterea poluării, cu efecte deja resimțite la nivelul populației.

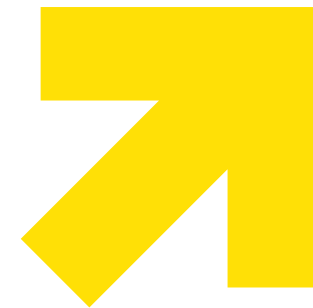
5

Pactul pentru satul românesc și agricultură

1. DEZVOLTAREA DE REȚELE DE UTILITĂȚI ȘI TRANSPORT DESTINATE MARILOR ZONE AGRICOLE PENTRU EXPLOATAREA POTENȚIALULUI AGRICOL ȘI PROCESARE

Pentru a îmbunătăți sustenabilitatea și competitivitatea agriculturii românești, este esențială modernizarea infrastructurii în zonele agricole.

În fața provocărilor aduse de schimbările climatice, competitivitatea pe piețele internaționale și nevoia de a optimiza resursele, dezvoltarea unei rețele solide de transport, energie, apă, logistică și digitalizare este crucială. Aceste elemente infrastructurale nu doar că vor facilita accesul mai rapid la piețe, dar vor contribui și la reducerea costurilor de producție, sprijinind astfel fermierii în adoptarea tehnologiilor moderne și sustenabile. Odată cu implementarea acestor inițiative, România va putea valorifica mai eficient potențialul agricol național, sprijinind atât economia rurală, cât și mediul înconjurător, în vederea atingerii obiectivelor de dezvoltare durabilă.

Infrastructura de transport pentru zonele agricole: În contextul unei piețe tot mai competitive și globalizate, dezvoltarea unei infrastructuri rutiere și feroviare eficiente este esențială pentru marile zone agricole din România. Conectarea acestor zone cu centrele de procesare și cu principalele piețe interne și externe va permite un transport rapid și eficient al produselor agricole, reducând semnificativ costurile logistice. Prin crearea unor trasee de transport optimizate, pierderile post-recoltare vor fi minimizate, iar competitivitatea producției agricole românești va crește. În plus, modernizarea infrastructurii de transport va facilita accesul la piețe mai extinse și va contribui la stimularea exporturilor, crescând astfel veniturile fermierilor și influențând pozitiv economia rurală.

Rețele de energie și apă: O producție agricolă eficientă necesită acces la surse de energie și apă fiabile și sustenabile. Extinderea rețelilor de energie electrică și de apă în zonele rurale va crește reziliența fermelor și va facilita adoptarea tehnologiilor moderne de irigații. Investițiile în acest sector pot fi realizate prin parteneriate public-private, iar inițiativele de sustenabilitate vor include proiecte de energie regenerabilă, cum ar fi instalarea de panouri solare și instalații de biogaz. Aceste soluții nu doar că vor asigura independența energetică a fermelor, dar vor contribui și la protejarea mediului, aliniind România la tendințele globale de sustenabilitate și combatere a schimbărilor climatice.

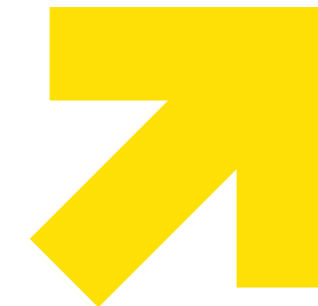
Centre logistice și unități de procesare:

Dezvoltarea de centre regionale de colectare, depozitare și procesare a produselor agricole va reprezenta o investiție esențială pentru creșterea valorii adăugate a producției agricole. Amplasarea acestor centre în proximitatea marilor zone agricole va permite fermierilor să își depoziteze și să își proceseze produsele la standarde ridicate, prevenind astfel pierderile și asigurând o calitate superioară a produselor destinate piețelor de consum și exportului. Aceste unități de procesare vor susține economia locală, creând locuri de muncă și consolidând lanțul valoric al producției agricole.

Digitalizarea Rețelelor Agricole: Tehnologia digitală este un factor cheie în tranziția către o agricultură modernă, inteligentă și sustenabilă. Implementarea unor platforme de management agricol, senzori de monitorizare și sisteme de analiză în timp real va optimiza procesele de producție și distribuție. Prin colectarea și analiza datelor, fermierii pot lua decizii mai informate, reducând utilizarea resurselor și îmbunătățind productivitatea. Digitalizarea nu doar că va aduce beneficii economice, ci va contribui și la o agricultură mai prietenoasă cu mediul, oferind un sprijin important în realizarea obiectivelor de reducere a emisiilor și de conservare a resurselor naturale.

Aceste măsuri contribuie la crearea unui mediu agricol mai competitiv și sustenabil, oferind fermierilor resursele și infrastructura necesare pentru a prospera într-un sector agricol modern, adaptat cerințelor pieței și provocărilor climatice actuale.

2. MICRO-INDUSTRIALIZAREA PRIORITARĂ A ZONELOR RURALE AFLATE DE-A LUNGUL CORIDOARELOR MARI DE TRANSPORT

Micro-industrializarea zonelor rurale situate de-a lungul coridoarelor mari de transport este un pilon strategic pentru dezvoltarea economică regională a României. Prin mobilizarea fondurilor europene și naționale, acest program vizează crearea și modernizarea unor mici centre industriale în zonele rurale, cu scopul de a genera locuri de muncă, de a îmbunătăți condițiile de trai și de a stimula independența economică a comunităților locale. Acest obiectiv este susținut, în special, prin investiții în IMM-uri din sectoarele industriei alimentare și al construcțiilor, precum și prin măsuri dedicate eficienței energetice și utilizării resurselor regenerabile.

Prin Măsura 4.1.1 BIS, s-au alocat 300 de milioane de euro pentru re tehnologizarea IMM-urilor din domeniile alimentației și construcțiilor. Aceste investiții permit companiilor mici și mijlocii să își modernizeze echipamentele și să-și optimizeze procesele, crescând competitivitatea produselor locale și promovând dezvoltarea sustenabilă. În plus, re tehnologizarea contribuie la crearea de oportunități de angajare pentru populația locală, menținând astfel locuitorii în zona rurală și reducând fenomenul de migrare către zonele urbane sau către alte țări.

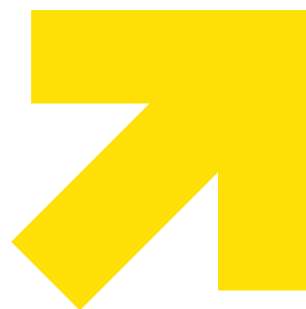
În paralel, pentru a sprijini independența energetică și tranziția către surse de energie regenerabilă, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) a lansat în

toamna anului 2022 un pachet de 500 de milioane de euro prin Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM). Această măsură, dedicată eficienței energetice în sectorul antreprenorial, acoperă investiții atât în clădiri și construcții industriale, cât și în procese tehnologice. Prin platforma IMMRECOVER, au fost depuse un număr impresionant de 718 proiecte, cu o valoare totală de peste 221,72 milioane de euro, din care 171,82 milioane de euro reprezintă valoare eligibilă. Aceste proiecte vizează atât economisirea energiei, cât și producerea de energie verde pentru consum propriu, sprijinind astfel comunitățile rurale să devină mai autosuficiente energetic.

Programul de micro-industrializare a zonelor rurale situate de-a lungul coridoarelor mari de transport contribuie la reducerea disparităților economice regionale, oferind sprijin direct întreprinderilor din zonele rurale pentru a deveni competitive pe piață.

Prin acest demers, România își propune să valorifice potențialul economic al regiunilor rurale, promovând în același timp o economie verde și sustenabilă.

3. CREȘTEREA INCLUZIUNII SOCIALE ȘI REDUCEREA SĂRĂCIEI ÎN 2.000 DE COMUNITĂȚI RURALE MARGINALIZATE

PNL își propune să sprijine creșterea incluziunii sociale și reducerea sărăciei prin dezvoltarea de servicii comunitare integrate – incluzând asistență socială, servicii de sănătate și educație – în 2.000 de comunități marginalizate din mediul rural. Această inițiativă vizează 450.000 de persoane din grupuri vulnerabile, cum ar fi vârstnici, persoane de etnie romă, copii și tineri, precum și persoane cu dizabilități. Prin această abordare, PNL își dorește să asigure un acces mai facil și de calitate la servicii de bază pentru persoanele vulnerabile, contribuind astfel la o dezvoltare economico-socială sustenabilă.

4. PROGRAMUL PENTRU GESTIONAREA APEI POTABILE: TOATE GOSPODĂRIILE CU ACCES LA APĂ PÂNĂ ÎN 2028

În contextul declarării stării de urgență climatică și de mediu, generată de frecvența și intensitatea valurilor de temperaturi extreme, asigurarea accesului la resurse de apă într-o calitate și cantitate sigure pentru consumul populației și funcționarea societății, reprezintă o prioritate a programului de guvernare PNL. Apa este o resursă naturală vitală pentru viață, indispensabilă pentru societate, agricultură, industrie și echilibrul ecologic. Există un grad redus de acces al populației la servicii publice de apă și canalizare comparativ cu celelalte țări europene, respectiv rata de conectare a populației 75% la servicii de apă și 59% la servicii de canalizare. De subliniat sunt discrepanțele majore între mediile urban și rural: în mediul rural, 59% din cetățeni nu au acces la sistemul public de apă, iar 84% nu au acces la canalizare.

Alături de gestionarea Programului european de finanțare privind alimentarea cu apă și canalizare și epurare a apelor uzate, PNL își propune să implementeze Strategia Națională pentru Gospodărirea Apelor 2023 – 2035. Strategia vizează dezvoltarea unui management intersectorial coordonat al apei în vederea atingerii și conservării stării optime a apelor de suprafață și a celor subterane, și prevenirii deteriorării acestora.

Per total, un management integrat al gestionării apei potabile monitorizat atât prin fondurile europene disponibile, dar și prin strategia națională va furniza:

- Îndeplinirea măsurilor de Planurile de Management ale Bazinelor hidrografice pentru atingerea stării bune a apelor privitor la presiunile hidromorfologice care vor conduce la optimizarea activităților de gospodărire și utilizare a resurselor de apă.
- Continuarea proiectelor de reabilitare și modernizare, cu fonduri europene, a barajelor și acumulărilor din categoriile de importanță A și B (excepțională și deosebită).
- Protejarea albiilor râurilor și combaterea furtului de material mineral cu ajutorul soluțiilor digitale inteligente, respectiv implementarea unei soluții de tip Radarul balastierelor;
- Prevenirea efectelor secetei - Stocarea apei din perioadele cu exces de umiditate în vederea utilizării în perioadele secetoase, prin creșterea capacității de reținere a apei în sol, lărgirea zonelor inundabile ale râurilor și/sau realizarea de acumulări/poldere temporare, restaurarea galeriilor de luncă și a brațelor moarte/zonelor umede, precum și regândirea sistemelor de desecare din zonele de câmpie.
- Finalizarea programului privind reducerea eroziunii costiere.

PNL a redactat un set de măsuri pentru conservarea apei, reutilizarea apei uzate și protejarea surselor de apă, dar și proiecte de infrastructură pentru a asigura aprovizionare constantă cu apă inclusiv din canale și acumulări locale.

Inițiativa PNL include în egală măsură implementarea tehnologiilor moderne, cum ar fi monitorizarea prin satelit și senzori de umiditate care ajută la optimizarea utilizării apei și la îmbunătățirea gestionării irigațiilor. Pentru monitorizarea investițiilor din PNRR, MMAP coordonează principala componentă referitoare la Managementul Apei.

În cadrul acestei componente, prin reformele și investițiile implementate sau în curs de implementare, vor fi atinse, până la jumătatea anului 2026 următoarele rezultate:

- 1.282 km rețele de distribuție a apei și cel puțin 2.003 km rețele de canalizare în aglomerări cu peste 2.000 locuitori echivalenți;
- Cel puțin 12.900 sisteme individuale sau alte sisteme corespunzătoare și cel puțin 320 km rețele de canalizare în aglomerări mai mici de 2.000 locuitori echivalenți;
- 70.851 gospodării conectate la apă și canalizare prin intermediul programului național „Prima conectare la apă și canalizare”;
- 408 km de diguri reabilitate;
- 13 baraje și 13 poldere reabilitate;
- Mecanism economic al ANAR optimizat și reconfigurat
- 11 administrații bazinele dotate cu utilaje pentru acces și intervenție în teren accidentat, cu drone, tehnologii geoelectrorezistive/georadar, infrastructură hardware și software, pentru a sprijini și a îmbunătăți prevenirea inundațiilor și răspunsul la situații de urgență;
- Elaborarea și operaționalizarea cadastrului apelor;
- Extinderea rețelei naționale de observații din cadrul Sistemului Meteorologic Integrat Național (SIMIN), cu 300 stații meteorologice și 100 stații agrometeorologice, sporind astfel capacitatea de a prognoza fenomenele de vreme severă imediată (de tip nowcasting).

PNL își propune, de asemenea, monitorizarea implementării Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030) care vizează ca până în anul 2030, 90% din gospodăriile din orașe, comune și sate compacte să fie conectate la rețeaua de apă potabilă și canalizare.

SNDDR 2030 are următoarele obiective strategice:

- Furnizarea de servicii privind apa accesibile tuturor;
- Adaptarea sectorului Sisteme urbane și sisteme rurale la schimbările climatice;
- Realizarea securității apei în România prin asigurarea utilizării durabile a resurselor de apă și reducerea riscurilor legate de apă în contextul schimbărilor climatice.

5. SPRIJINIREA FERMIERILOR: PROGRAMUL DE IRIGAȚII ȘI AMENAJĂRI HIDROGRAFICE – 1 MILION DE HECTARE NOI IRIGATE ÎN URMĂTORII 4 ANI

România dispune de un potențial agricol vast, însă lipsa unei infrastructuri moderne de irigații limitează capacitatea fermierilor de a face față efectelor climatice.

Sistemul național de irigații existent este subdimensionat și acoperă doar o mică parte din terenurile agricole ale țării, ceea ce contribuie la vulnerabilitatea sectorului în fața secetei și caniculei. În 2024, deficitul de apă și incapacitatea infrastructurii de a gestiona eficient resursele hidrologice au avut un impact negativ asupra culturilor de rapiță, orz și grâu. Investițiile guvernamentale

în modernizarea și extinderea sistemului de irigații sunt esențiale pentru a asigura stabilitatea și competitivitatea agriculturii pe termen lung. În acest sens, obiectivul guvernului este de a crește suprafața irigată cu 1 milion de hectare până în 2028, prin construirea și modernizarea canalelor de irigații, instalarea unor sisteme de irigare eficiente și promovarea soluțiilor inovative,

precum irigarea prin picurare sau utilizarea apei epurate. Prognozele pentru culturile agricole din România în 2024 indică o producție mixtă, cu scăderi semnificative pentru porumb, floarea-soarelui și rapiță, dar cu o relativă stabilitate pentru grâu și orz. Producția de grâu, de exemplu, este estimată la aproximativ 4,52 tone la hectar, o valoare relativ stabilă față de media ultimilor ani. Totuși, alte culturi, precum soia și rapiță, sunt așteptate să înregistreze scăderi semnificative din cauza lipsei precipitațiilor și a deteriorării condițiilor solului. Pe lângă impactul climatic, scăderea producției agricole va avea consecințe economice importante. Costurile de producție vor crește, iar veniturile fermierilor vor fi afectate, ceea ce va duce la o presiune suplimentară asupra economiei rurale. În acest context, guvernul va prioritiza sprijinul direct pentru fermieri, prin subvenții și măsuri de protecție împotriva riscurilor climatice.

Dezvoltarea sistemului de irigații este complexă și se concentrează pe mai multe aspecte esențiale pentru a răspunde nevoilor actuale și provocărilor legate de lipsa apei. România investește în modernizarea sistemelor de irigații existente de mai bine de 15 ani. În luna septembrie 2024 suprafața pregătită pentru irigații fiind de 1.606.848ha din care 1.047.301ha fiind contractată și doar

815.438ha putând fi deservite ca urmare a umplerii celor 2.827km de canale.

PNL susține menținerea unui ritm alert de realizare a investițiilor în sistemul principal și secundar de irigații astfel încât până în anul 2030 să se poată dubla suprafața irigată de la 815.000ha la peste 1.600.000ha și menținerea liniilor de finanțare prin PNS, DR 25 și 26. Obiectivele liberale includ de asemenea susținerea trecerii de la irigațiile tradiționale la sisteme de irigație prin picurare și aspersie, care reduc pierderile de apă. De asemenea, există un interes major pentru gestionarea sustenabilă a resurselor de apă având în vedere faptul că apa reprezintă o resursă epuizabilă, iar gestionarea ei într-un mod sustenabil este crucială pentru următoarele decenii.

Partidul Național Liberal a redactat un set de măsuri pentru conservarea apei, reutilizarea apei uzate și protejarea surselor de apă, dar și proiecte de infrastructură pentru a asigura aprovizionare constantă cu apă inclusiv din canale și acumulări locale. Inițiativa PNL include în egală măsură implementarea tehnologiilor moderne, cum ar fi monitorizarea prin satelit și senzori de umiditate care ajută la optimizarea utilizării apei și la îmbunătățirea gestionării irigațiilor.

Irigarea unei suprafețe de 1,6 milioane ha necesită un debit mediu pe sezon de peste 1.000mc/secundă, iar Partidul Național Liberal înțelege că doar printr-o colaborare inter-ministerială se poate asigura, în momentele de maximă necesitate, cantitatea de apă necesară.

Având în vedere dezechilibrul balanței comerciale pentru categoria Legume, plante, rădăcini și tuberculi a înregistrat un deficit de 474,6 mil. euro, principalele produse cu cel mai mare deficit fiind Tomatele, în stare proaspătă sau refrigerate (123,6 mil. euro), Partidul Național Liberal susține în strânsă legătură cu dezvoltarea sistemului de irigații un set de măsuri care să transforme legumicultura în câmp practicată pe suprafețe irigate într-un motor de dezvoltare.

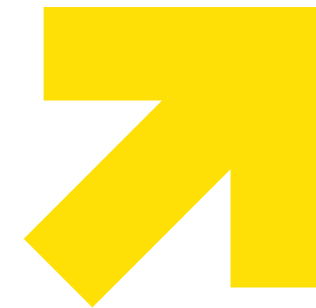
1. Schemă de ajutor de stat pentru susținerea fermierilor prin compensarea integrală a costurilor cu apa utilizată în irigații

2. Schemă de ajutor de stat pentru compensarea parțială a costurilor cu energia electrică utilizată de OUA-uri și fermierii persoane juridice și creșterea plafonului pentru motorina utilizată pomparea apei pentru irigații.

3. Schemă de ajutor de stat pentru diversificarea producției agricole și susținerea producerii legumelor în câmp, pentru consum și procesare, pentru fermierii care dețin echipamente de irigații.

4. Schema de ajutor de stat pentru stimularea depozitării legumelor în spații cu temperatură controlată pentru o perioadă mai mare de 4 luni.

6. CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII LA EXPORT: PROMOVAREA AGRICULTURII ECOLOGICE ȘI A PRACTICILOR DURABILE

Creșterea competitivității României la export și modificarea balanței comerciale prin promovarea agriculturii ecologice și a practicilor durabile reprezintă o prioritate în contextul actual, iar în acest sens, sunt propuse mai multe măsuri și inițiative. Un aspect central este promovarea agriculturii ecologice, prin facilitarea accesului fermierilor la subvenții și fonduri europene dedicate. Aceste fonduri vor fi folosite pentru a încuraja adoptarea unor practici prietenoase cu mediul, care să răspundă cerințelor în creștere ale pieței internaționale pentru produse bio. Totodată, fermierii care doresc să producă ecologic vor beneficia de sprijin în obținerea certificărilor necesare și de suport pentru a-și aduce produsele pe piețele de nișă, unde cererea pentru produse sustenabile și sănătoase este în continuă expansiune.

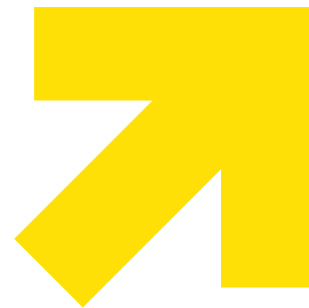
În vederea creării unui sector agricol sustenabil, fermierii sunt încurajați să reducă utilizarea pesticidelor și îngrășămintelor chimice, apelând în schimb la fertilizanți organici și la practici agricole durabile, cum ar fi rotația culturilor și utilizarea eficientă a resurselor naturale, precum apa și solul. Acest lucru va contribui la îmbunătățirea calității mediului și la protejarea biodiversității.

De asemenea, în sprijinul practicilor sustenabile, fermierii români vor avea acces la tehnologii moderne care să le permită să își eficientizeze resursele și să își reducă emisiile de gaze cu efect de seră. Astfel, utilizarea energiei regenerabile devine o direcție importantă, prin instalarea de panouri solare și turbine eoliene la ferme. Mai mult, promovarea agriculturii de precizie va permite fermierilor să monitorizeze și să gestioneze mai eficient apa, îngrășămintele și alte resurse, optimizând astfel randamentul agricol și reducând impactul asupra mediului. Pe lângă aceste măsuri, România își propune să își consolideze poziția pe piețele internaționale de produse ecologice. În acest scop, va fi dezvoltat un brand agricol național, bazat pe calitatea, autenticitatea

și sustenabilitatea produselor, pentru a face produsele românești cunoscute și apreciate la nivel global. De asemenea, se vor dezvolta parteneriate cu mari lanțuri de retail din Europa și din alte piețe internaționale, pentru a asigura o prezență constantă a produselor ecologice românești în aceste rețele comerciale. Toate aceste măsuri contribuie la reducerea amprente de carbon și la alinierea sectorului agricol la obiectivele de mediu ale Uniunii Europene, având în vedere, în special, Pactul Verde European. Astfel, agricultura românească nu numai că devine mai competitivă pe piața internațională, dar contribuie și la tranziția către o economie sustenabilă, cu un impact redus asupra mediului.

7. MĂSURI PENTRU REVITALIZAREA SECTORULUI ZOOTEHNIC ȘI A INDUSTRIEI AGROALIMENTARE DIN ROMÂNIA

PNL își propune o serie de măsuri concrete pentru a răspunde provocărilor actuale din sectorul agroalimentar din România, cu accent pe sprijinirea sectoarelor Zootehnie, Irigații și Industria alimentară.

Aceste măsuri urmăresc sustenabilitatea, modernizarea și creșterea competitivității fermelor din aceste domenii. În sectorul zootehnic, PNL propune acordarea de credite fiscale pentru investiții în modernizarea fermelor, precum și o schemă de ajutor de stat pentru integrarea Punctelor Gastronomice Locale alături de micile exploatații de suine, ovine și vite de carne, ca parte a unei strategii de dezvoltare economică locală. Totodată, PNL susține o schemă de sprijin pentru producerea și vânzarea de purcei către fermele de îngrășare, prin acoperirea ratelor dobânzilor și garantarea creditelor pe termen mediu și lung. De asemenea, se propune o schemă de ajutor de stat pentru construcția de adăposturi pentru suine, cu o capacitate de până la 200 de capete, respectând normele de sănătate publică și biosecuritate, pentru a reduce impactul peștii porcine africane. Fermierii care au trecut prin focare de pestă porcină și doresc să repopuleze sunt sprijiniți prin garanții de stat, iar sectorul laptelui beneficiază de deductibilitate parțială a obligațiilor fiscale pentru a stimula producția.

Pentru a asigura independența energetică în fermele din România, PNL promovează investițiile în instalarea de panouri fotovoltaice și în producția de biogaz, reducând astfel costurile cu energia. În ceea ce privește sectorul bovin, PNL propune o schemă de sprijin pentru acordarea unei prime de comercializare în funcție de calitatea carcaselor, susținând astfel fermierii care livrează animale la abatoarele autorizate de pe teritoriul României. De asemenea, subvenționarea dobânzilor pentru creditele de capital de lucru este menită să sprijine fermierii să facă față presiunii financiare în perioada dintre achiziția animalelor și vânzarea lor. Pentru a promova standardele de calitate, PNL încurajează reducerea impactului produselor etichetate incorect sau înșelător. Prin aceste măsuri, PNL își propune să contribuie la dezvoltarea unui sector agroalimentar mai sustenabil și competitiv, sprijinind fermierii prin programe de finanțare și subvenții care să faciliteze creșterea economică durabilă în comunitățile rurale din România.

8. CREȘTEREA CAPACITĂȚII DE PRODUCȚIE ȘI STOCARE A PRODUSELOR AGRICOLE PRIN CREAREA UNEI REȚELE NAȚIONALE DE DEPOZITE

Unul dintre obiectivele centrale ale viziunii PNL este crearea unei Rețele Naționale de Depozite Agricole, o infrastructură critică menită să sprijine fermierii în gestionarea eficientă a recoltelor și a stocurilor. În România, pierderile post-recoltare reprezintă o problemă majoră, cauzată în principal de lipsa unor facilități adecvate de depozitare. O rețea națională de depozite ar permite fermierilor să își stocheze producția în condiții optime, evitând pierderile și asigurând astfel o continuitate în aprovizionarea pieței interne și externe. Această inițiativă va contribui și la stabilizarea prețurilor pe piața internă, prin eliminarea fluctuațiilor sezoniere cauzate de lipsa stocurilor. Prin depozitarea eficientă, fermierii vor putea vinde produsele lor în momente mai favorabile, reducând astfel presiunea asupra prețurilor în perioadele de supraproducție. Investițiile în această rețea vor veni atât din fonduri naționale, cât și europene, inclusiv din cadrul Planului Național Strategic (PNS). În plus, aceste depozite vor fi dotate cu tehnologie modernă de monitorizare a condițiilor de stocare, asigurând astfel o conservare optimă a produselor și minimizarea pierderilor de calitate. Aceste măsuri sunt esențiale pentru menținerea competitivității României pe piețele internaționale, având în vedere că stocarea eficientă și siguranța alimentară sunt criterii importante în exporturile agricole.

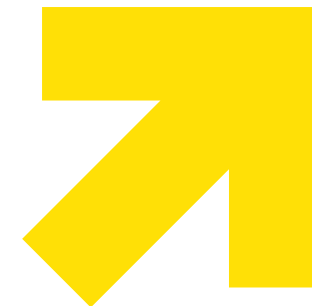
9. PROMOVAREA AGRICULTURII ECOLOGICE

Un alt obiectiv major al PNL este promovarea agriculturii ecologice, ca parte integrantă a strategiei de dezvoltare sustenabilă a agriculturii românești.

Agricultura ecologică nu doar că răspunde cererii crescute de produse sănătoase și nepoluante, dar oferă și o soluție viabilă pentru protejarea mediului în fața efectelor negative ale schimbărilor climatice. PNL își propune să susțină fermierii care doresc să adopte practici ecologice, prin facilitarea accesului la subvenții și fonduri europene destinate agriculturii durabile. Aceasta va include măsuri pentru reducerea utilizării pesticidelor și îngrășămintelor chimice, promovarea rotației culturilor și utilizarea eficientă a resurselor naturale, cum ar fi apa și solul. În plus, fermierii care optează pentru agricultura ecologică vor beneficia de sprijin în ceea ce privește certificarea și accesul pe piețele internaționale de nișă, unde cererea pentru produse bio este în continuă creștere. În acest sens, PNL va colabora cu asociațiile de fermieri și cu instituțiile europene pentru a simplifica procedurile de certificare și a facilita intrarea produselor ecologice pe piețele externe. De asemenea, politica de dezvoltare a agriculturii ecologice va include și investiții în educația și formarea profesională a fermierilor, pentru a le oferi competențele necesare în gestionarea fermelor ecologice și adoptarea tehnologiilor prietenoase cu mediul.

10. REDUCEREA EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ DIN SECTORUL AGRICOL

În contextul angajamentelor României privind schimbările climatice, PNL își asumă un rol activ în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din sectorul agricol.

Agricultura este una dintre sursele majore de emisii de CO₂, în special din cauza utilizării intensive a îngrășămintelor și a emisiilor provenite din fermele zootehnice. Pentru a aborda această problemă, PNL va promova un set de măsuri care să contribuie la reducerea emisiilor și la creșterea sustenabilității sectorului agricol.

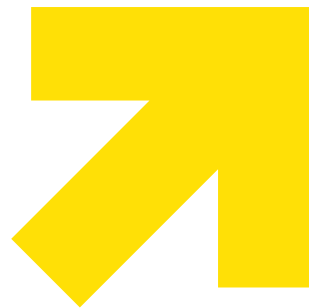
Acestea vor include:

- Promovarea utilizării energiei regenerabile în ferme, prin investiții în panouri solare, turbine eoliene și alte surse de energie verde.
- Încurajarea utilizării biogazului produs din deșeuri agricole, pentru a reduce emisiile și a valorifica resursele locale.
- Promovarea practicilor agricole conservatoare, cum ar fi agricultura de precizie și utilizarea îngrășămintelor naturale, care să reducă amprenta de carbon a fermelor.

De asemenea, PNL va sprijini fermierii în accesarea fondurilor europene dedicate tranziției ecologice, asigurându-se că aceștia pot beneficia de tehnologiile necesare pentru reducerea emisiilor. Implementarea acestor măsuri va contribui la obiectivul României de a deveni o economie cu emisii scăzute de carbon și va alinia sectorul agricol la obiectivele europene privind combaterea schimbărilor climatice.

Aceste obiective reprezintă o componentă esențială a viziunii PNL pentru transformarea agriculturii românești într-un sector competitiv, sustenabil și rezilient la provocările viitorului.

11. DEZVOLTAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL DE INVESTIȚII „ANGHEL SALIGNY PLUS” PENTRU **CONTINUAREA MODERNIZĂRII SATULUI ROMÂNESC**

PNL propune dezvoltarea Programului Național de Investiții „Anghel Saligny Plus”, un program multianual care vizează modernizarea satului românesc. Principalele obiective includ:

- **Extinderea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare.** În cadrul Programului Național de Investiții „Anghel Saligny Plus”, rețelele de apă și canalizare vor fi extinse cu cel puțin 24.000 de kilometri, asigurând accesul la infrastructura de bază pentru un număr mai mare de localități. De asemenea, se urmărește creșterea numărului de gospodării conectate la sistemele de alimentare cu apă și canalizare prin instalarea a cel puțin 700.000 de branșamente și racorduri individuale. Totodată, vor fi finalizate 800 de obiective de investiții aflate în prezent în derulare, în cadrul celor două etape ale Programului Național de Dezvoltare Locală, continuând astfel procesul de modernizare început, cu 1.600 de proiecte deja recepționate. Aceste investiții sunt esențiale pentru îmbunătățirea condițiilor de trai și asigurarea accesului la servicii publice de calitate.

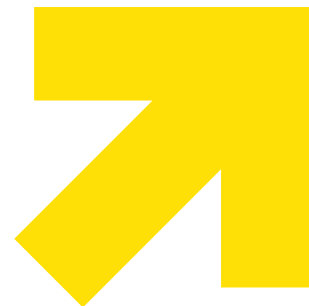
- **Modernizarea drumurilor de interes local.** Prin Programul Național de Investiții „Anghel Saligny Plus”, se urmărește extinderea și modernizarea infrastructurii rutiere prin construirea, reabilitarea și modernizarea a 20.000 de kilometri de drumuri comunale, județene, variante ocolitoare și drumuri de interes local sau drumuri publice din interiorul localităților. Acest efort are ca scop îmbunătățirea accesului și mobilității pentru comunitățile locale. În paralel, vor fi finalizate 700 de obiective de investiții aflate în diverse stadii de execuție, ca parte a Programului Național de Dezvoltare Locală, în contextul în care până în prezent au fost recepționate 3.000 de proiecte. Aceste măsuri sunt esențiale pentru creșterea conectivității la nivel național și dezvoltarea durabilă a zonelor rurale și urbane.

- **Reabilitarea și construirea de poduri, podețe și punți pietonale.** Prin Programul Național de Investiții „Anghel Saligny Plus”, se va crește numărul de proiecte de construire și modernizare a podurilor, podețelor, pasajelor și punților pietonale cu cel puțin 400 de noi investiții. În prezent, sunt deja contractate 187 de proiecte dedicate exclusiv podurilor și 167

de investiții care integrează atât drumuri, cât și poduri. De asemenea, vor fi finalizate 100 de obiective de investiții aflate în diverse stadii de execuție, în cadrul Programului Național de Dezvoltare Locală, adăugându-se celor 500 de proiecte deja recepționate. Aceste investiții sunt esențiale pentru îmbunătățirea siguranței și accesibilității infrastructurii rutiere și pietonale din întreaga țară.

- **Investiții Strategice în modernizarea infrastructurii educaționale, sanitare și sportive.** Modernizarea infrastructurii de învățământ, sanitare și sportive reprezintă priorități esențiale pentru dezvoltarea durabilă a României, iar aceste obiective sunt susținute prin programe naționale de investiții. În ceea ce privește infrastructura de învățământ, finalizarea celor 900 de obiective aflate în diverse stadii de execuție este esențială pentru crearea unui mediu educațional modern și performant. Aceste obiective fac parte din Programul Național de Dezvoltare Locală, care, până în prezent, a recepționat 2.400 de proiecte. În plus, circa 200 de unități de învățământ, inclusiv creșe și campusuri universitare, sunt în proces de realizare sau modernizare sub coordonarea Companiei Naționale de Investiții. Modernizarea infrastructurii sanitare este, de asemenea, o componentă vitală, cu finalizarea celor 200 de obiective în diverse stadii de execuție prin același Program Național de Dezvoltare Locală, la care se adaugă 400 de proiecte deja recepționate. Se vor realiza sau moderniza circa 110 unități sanitare, menite să îmbunătățească accesul la servicii medicale de calitate și să adreseze nevoile actuale ale sistemului de sănătate. Infrastructura sportivă joacă un rol cheie în promovarea unui stil de viață sănătos și în susținerea sportului de performanță. În acest sens, Compania Națională de Investiții are în derulare aproximativ 400 de proiecte pentru realizarea și modernizarea sălilor de sport, bazinelor de înot, patinoarelor și complexurilor sportive.

12. CONSOLIDAREA ȘI EXTINDEREA ACTIVITĂȚII COMPANIEI NAȚIONALE DE INVESTIȚII

Compania Națională de Investiții realizează programe de investiții în interes public și social.

Consolidarea și extinderea Companiei Naționale de Investiții (CNI) se poate realiza printr-o serie de măsuri strategice menite să îmbunătățească capacitatea de implementare a proiectelor și să atragă investiții noi:

- **Diversificarea domeniilor de investiții** – Extinderea proiectelor CNI dincolo de infrastructura publică și socială, pentru a include noi sectoare strategice, precum energia verde, tehnologiile digitale și sustenabilitatea urbană.
- **Creșterea capacității de finanțare** – Obținerea de noi surse de finanțare prin fonduri europene și investiții private, diversificând astfel bugetul alocat programelor de construcții și modernizare.
- **Parteneriate public-privat (PPP)** – Promovarea proiectelor în regim de parteneriat public-privat pentru a accelera ritmul investițiilor în infrastructura locală și pentru a reduce presiunea financiară asupra bugetului de stat.
- **Digitalizarea și eficientizarea proceselor** – Integrarea soluțiilor digitale pentru gestionarea proiectelor, de la procedurile de achiziții publice la monitorizarea implementării și transparentizarea cheltuielilor, îmbunătățind astfel eficiența operațională a CNI.

13. RENOVAREA ENERGETICĂ A GOSPODĂRIILOR INDIVIDUALE PENTRU SPRIJINUL PERSOANELOR VULNERABILE ȘI ACCES LA SERVICII MEDICO-SOCIALE

PNL propune o serie de investiții de renovare energetică a gospodăriilor individuale, destinate sprijinirii persoanelor vulnerabile, cu scopul de a reduce sărăcia energetică și de a asigura un acces mai bun la servicii medico-sociale.

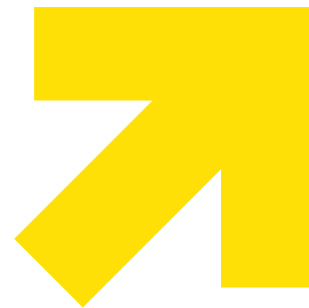
Măsurile vizează eficientizarea utilizării fondurilor disponibile pentru renovarea locuințelor din mediul rural:

- **Subvenții pentru renovarea locuințelor** – Acordarea de subvenții pentru modernizarea și izolarea termică a gospodăriilor individuale. Aceste lucrări vor include izolarea pereților, înlocuirea ferestrelor și modernizarea sistemelor de încălzire pentru a reduce pierderile de energie și a diminua facturile la utilități.
- **Finanțare accelerată și facilă din fonduri europene și naționale** – Utilizarea eficientă a fondurilor europene și a fondurilor naționale pentru instalarea panourilor solare și a pompelor de căldură în locuințele

persoanelor vulnerabile. Accesul la finanțare verde și la credite cu dobândă redusă va fi facilitat pentru a susține renovările și îmbunătățirile energetice.

- **Acces îmbunătățit la servicii medico-sociale** – Crearea unor facilități și rețele de servicii medico-sociale integrate, care să ofere suport persoanelor vulnerabile, inclusiv asistență medicală la domiciliu și consiliere socială, pentru a răspunde nevoilor celor mai expuse categorii de populație.

14. SATUL ROMÂNESC MODERN: REABILITAREA CASELOR TRADIȚIONALE ȘI DEZVOLTAREA CENTRELOR MEDICO-SOCIALE

PNL propune următoarele măsuri pentru modernizarea satului românesc:

- **Reabilitarea caselor tradiționale.** Sprijinirea renovării și conservării arhitecturii tradiționale românești, păstrând identitatea culturală și stimulând agroturismul.
- **Înființarea de centre medico-sociale.** Crearea de centre integrate de servicii de sănătate și asistență socială la nivel local, care să ofere sprijin pentru populația vulnerabilă, inclusiv pentru vârstnici.
- **Digitalizarea școlilor din mediul rural.** Dotarea unităților de învățământ cu echipamente digitale și acces la internet de mare viteză pentru facilitarea educației online și modernizarea procesului educațional.
- **Renovarea și construirea de școli și grădinițe.** Asigurarea unor spații educaționale moderne și sigure, prin renovarea infrastructurii existente și construirea de noi unități.
- **Modernizarea drumurilor rurale.** Investiții în rețeaua de drumuri comunale și județene, pentru a îmbunătăți mobilitatea și conectarea satelor la centrele urbane.
- **Promovarea turismului rural și ecologic.** Dezvoltarea infrastructurii turistice și promovarea turismului rural pentru a valorifica resursele naturale și culturale, susținând astfel dezvoltarea economică locală.

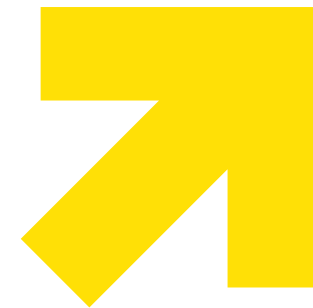
6

**Investiții în
infrastructură:**
fundamentul
creșterii
economice
durabile

1. 1200 KM NOI DE AUTOSTRADĂ ȘI DRUM EXPRES PÂNĂ ÎN 2028 ȘI TOATE JUDEȚELE CU AUTOSTRADĂ/DRUM EXPRES PÂNĂ ÎN 2031

România se situează pe primul loc în rândul celor 27 de țări ale UE în ceea ce privește numărul de decese cauzate de accidente rutiere, raportat la un milion de locuitori. Deși la nivel european rata mortalității rutiere a scăzut constant, în România această scădere s-a produs într-un ritm considerabil mai lent începând cu anul 2001. O analiză detaliată a distribuției acestor decese relevă o pondere ridicată a pietonilor și a accidentelor mortale produse pe drumurile urbane, în comparație cu media europeană. Pe lângă aceste aspecte, ultimii zece ani au marcat o creștere alarmantă a numărului de decese și răni grave pe autostrăzi, ceea ce evidențiază necesitatea unor măsuri urgente de îmbunătățire a siguranței rutiere în România.

România a avut nevoie de un salt de dezvoltare în infrastructura de transport în următorii 10 ani. Finalizarea marilor proiecte de infrastructură rutieră trebuia să fie una din prioritățile strategice ale României, astfel încât anii 2020-2030 să devină o decadă

transformațională pentru România. Pentru atingerea acestui obiectiv a fost și este nevoie de resurse financiare, un management profesionist al proiectelor și un plan coerent executat strategic pe termen lung astfel încât nicio regiune să nu rămână în urmă din punct de vedere al dezvoltării infrastructurii de transport.

Pentru a obține un grad ridicat de complementaritate, PNL a reușit să alinieze obiectivele și resursele financiare pentru mai multe instrumente investiționale, inclusiv Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, Programul Operațional Transport 2021-2027, Componenta 4 din PNRR sau Connecting Europe Facility. Sub coordonarea PNL, Ministerul Transporturilor este autoritate de management și coordonator pentru mai multe programe de investiții și gestionează aproximativ 40 mld. Euro din care 13 mld. Euro reprezintă fonduri europene și 27 mld Euro reprezintă cofinanțare națională, inclusiv mecanismul supracontractării.

Pentru următorii patru ani, PNL își propune continuarea proiectelor în execuție și finalizarea acestora, respectiv:

- A3, Autostrada Transilvania
- A1, Autostrada Pitești-Sibiu
- A0, Autostrada de centură a municipiului București și drumurile radiale
- DX12, Drum expres Pitești-Craiova
- Autostrada A8, Târgu Mureș - Târgu Neamț-Iași-Ungheni
- Autostrada A7, Ploiești-Buzău-Focșani-Bacău-Pășcani-Suceava-Siret
- Autostrada A13, Sibiu – Făgăraș
- Autostrada + DX Craiova – Filiași - Târgu Jiu
- DX Brăila – Focșani
- A4 Alternativa Techirghiol (Autostrada Constanța - Mangalia)
- A9 Autostradă Timișoara-Moravița
- DX Arad-Oradea
- DX Satu Mare - Oar

Mai mult decât atât, se urmărește demararea unor proiecte noi de investiții prin programul de construcție autostrăzi și drumuri expres în baza unor documentații mature și bine fundamentate, care vor stabili traseul optim și valoarea de investiție:

- Autostrada A13, Făgăraș – Brașov – Bacău
- Drumurile expres din zona Dobrogei (Drumuri expres Brăila - Tulcea, Constanța - Tulcea)
- Finalizarea proiectării și licitarea execuției lucrărilor pentru construcția Autostrăzii Ploiești-Brașov
- A6 Autostrada Filiași – Lugoj
- DX Tișița – Albița
- Autostrada București – Alexandria
- A5 Autostradă București – Giurgiu
- A14 Autostrada Nordului
- DX Buzău - Brăila
- DX București - Târgoviște
- DX Găneasa - Râmnicu Vâlcea - Tigveni
- DX Craiova - Calafat
- DX Suceava - Botoșani

2. DEMARAREA ȘI IMPLEMENTAREA UNUI PROGRAM NAȚIONAL DE CONECTARE A REȘEDINȚELOR DE JUDEȚ ȘI A MARILOR AGLOMERĂRI INDUSTRIALE LA AUTOSTRĂZI/DRUM EXPRES

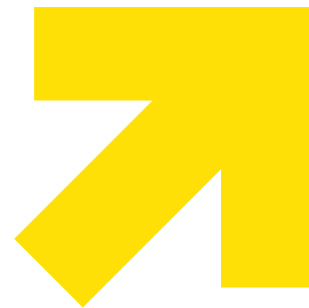
Acest obiectiv a fost stabilit la nivel strategic în Planul Investițional și are două componente majore: finalizarea coridoarelor de conectivitate pentru acele reședințe de județ aflate pe rețeaua TEN-T și pregătirea și lansarea secțiunilor de conectivitate pentru acele reședințe de județ care nu se regăsesc pe rețeaua primară, cum ar fi Botoșani, Reșița, Tulcea, Vaslui.

Infrastructura rutieră este elementul central într-un sistem de transport rutier, iar în România dezvoltarea rețelei rutiere, fie că este vorba despre autostrăzi, drumuri expres, variante ocolitoare sau drumuri naționale, aceasta trebuie să se sprijine pe câteva principii care se referă la asigurarea conectivității și a mobilității cetățenilor și a mărfurilor, cu costuri reduse, cu economie de timp și în condiții de siguranță.

Astfel, cele 42 de orașe reședință de județ sunt/vor fi conectate la rețeaua rutieră rapidă prin construcția de noi noduri sau de noi legături rutiere, pentru accesul rapid la rețeaua de autostrăzi sau drumuri expres. În contextul noii politici de industrializare, vom asigura conexiunile de transport ale zonelor de dezvoltare industrială la rețeaua principală a marilor coridoare de conectivitate în vederea asigurării unui tranzit optim a mărfurilor. Pentru a realiza o sinergie între ramurile de dezvoltare economice naționale, în perioada următoare

vom iniția conectarea marilor zone industriale de rețeaua primară prin investiții punctuale și construirea unor segmente noi. Prioritizarea proiectelor se raportează la populația deservită și la cifra totală de afaceri din bazinul de captare, astfel încât să fie acoperite toate marile zone de dezvoltare industrială. Obiectivul include legături directe ale parcurilor industriale majore la rețeaua de autostrăzi și/sau drumuri expres, inclusiv prin construirea de secțiuni noi/noduri rutiere/drumuri de descărcare.

3. DRAGAREA ȘI **AMENAJAREA DUNĂRII** CAT SI MODERNIZAREA PRINCIPALELOR PORTURILOR DUNĂRENE PÂNĂ ÎN 2028 PENTRU A TRANSFORMA DUNĂREA ÎN PRINCIPALUL CANAL VERDE EUROPEAN DE TRANSPORT FLUVIAL

Proiectul "Fast Danube" este o inițiativă comună a României și Bulgariei, care vizează îmbunătățirea navigabilității pe Dunărea de Jos, în special pe sectorul comun româno-bulgar al fluviului, pe o lungime de 470 km.

Acesta urmărește să asigure condiții optime de navigație pe tot parcursul anului, reducând perioadele în care adâncimea apei scade sub pragul minim necesar pentru trecerea navelor mari. Acest lucru va spori capacitatea de transport și va stimula economia regională, facilitând comerțul pe cale fluvială.

În cadrul proiectului, se propun lucrări de dragare, modernizare a infrastructurii și implementarea unor soluții pentru menținerea unui canal navigabil eficient. În plus, se pune accent pe protecția mediului, având în vedere că Dunărea este un ecosistem fragil. Prin acest proiect, vom îmbunătăți conectivitatea transportului fluvial, vom reduce costurile de transport și vom face Dunărea o arteră principală de transport între Europa Centrală, Europa de Est și piețele globale. Este finanțat

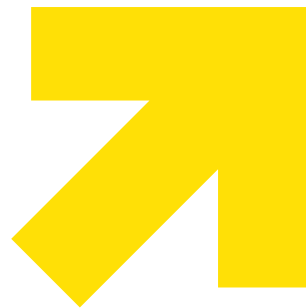
din Mecanismul pentru Interconectarea Europei (CEF - Connecting Europe Facility), iar proiectarea lucrărilor va începe în anul 2025, urmând ca execuția lucrărilor să aibă loc între 2026 - 2028. Este un proiect condus de Administrația Fluvială Dunărea de Jos (AFDJ Galați) și are ca parteneri IAPPD Ruse și Ministerul Transporturilor din Bulgaria.

Strategia de modernizare a porturilor dunărene ale României până în 2028 are ca obiectiv principal creșterea competitivității economice a infrastructurii portuare de pe Dunăre, transformând aceste porturi într-o componentă cheie a transportului european și global. Modernizarea porturilor este esențială pentru valorificarea potențialului economic al Dunării ca importantă cale navigabilă transeuropeană, conform strategiei UE pentru regiunea Dunării.

Implementarea proiectului Fast Danube până în anul 2029 pentru asigurarea condițiilor de navigație pe Dunăre 365 zile/an, dar și investiții în porturile dunărene, astfel încât potențialul de navigație pe Dunăre să fie fructificat la maximum.

4. INTRODUCEREA SISTEMULUI DE **TREN METROPOLITAN** ÎN TOATE MARILE AGLOMERĂRI URBANE DIN ROMÂNIA

La nivel european, politica de mediu operaționalizată prin Pactul Ecologic European aduce în prim plan importanța atingerii unei neutralități climatice până în 2050. Printre măsurile care corespund acestui obiectiv, se numără introducerea sistemelor de trenuri metropolitane.

Deși sub media UE, România înregistrează o utilizare ridicată a autoturismelor de pasageri, care a reprezentat 80% din kilometrii-pasageri călătoriți în 2021. Utilizarea autobuzelor și autocarelor, precum și a tramvaielor și metroului, este mai mare decât media UE, în timp ce transportul feroviar de pasageri este sub media UE. Mai mult, întârzierea în orele de vârf pentru un șofer de vehicul rutier în 2023 a fost de 33,2 ore (media UE: 28,6 ore). Introducerea trenurilor metropolitane va facilita reducerea congestiei traficului urban, va contribui la scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră și va oferi o alternativă eficientă și sustenabilă pentru transportul de pasageri. Aceasta va sprijini dezvoltarea unor rețele de transport integrate, conectând centrele urbane cu zonele peri-urbane și regiunile adiacente.

Având în vedere tendințele globale de concentrare a populației în orașe, mobilitatea urbană și metropolitană, logistica integrată și inter-modalitatea, PNL va urmări realizarea unor investiții majore și susținute prin corelarea Master Planului General de Transport al României cu strategiile locale și regionale. Pentru Municipiul București, se urmărește implementarea Planului de Mobilitate Urbană Durabilă prin dezvoltarea infrastructurii feroviare în zona metropolitană, modernizarea Inelului Feroviar București, a Complexului Feroviar București (inclusiv Gara de Nord și stația de cale ferată) și crearea de conexiuni eficiente cu modurile de transport urban și periurban, realizând astfel integrarea nodurilor urbane în rețeaua feroviară.

În baza parteneriatului de investiții și exploatare a infrastructurii feroviare, precum și a bunurilor feroviare subutilizate, dintre companiile feroviare naționale și autoritățile locale și structurile asociative ale acestora, toate marile aglomerări urbane din România vor beneficia de sisteme moderne de efectuare a navetei și a deplasărilor pentru alte activități socio-economice prin introducerea sistemelor de tren metropolitan.

Pe de o parte, vom avea servicii de tren în cadența ridicată și predictibilă (30 / 60 minute între trenuri pe direcție), iar pe de altă parte, infrastructuri de deservire a călătoriilor la standardele secolului 21 (peroane cu acces în tren fără treaptă, acces facil la stația de tren, mici piațete ale garilor cu punte de atracție pentru călători și comunitate, treceri ale căii ferate facile și fără obstacole, etc.). În plus, sistemele feroviare de tren metropolitan vor asigura integrarea tarifară feroviară, indiferent de operatorii care deservesc serviciile zonei metropolitane, dar și cu transportul public local (autobuze, troleibuze, tramvaie, metrou, sisteme de Park&Ride și Bike&Ride) pentru o deplasare cât mai eficientă financiar și prietenoasă cu mediul.

5. CREȘTEREA CAPACITĂȚII DE OPERARE PORTUARĂ DIN CONSTANȚA PRIN ALOCAREA A 1 MLD EURO PÂNĂ 2028 ȘI MODERNIZAREA CORIDOARELOR DE TRANSPORT FERVIAR CONSTANȚA – CURTICI ȘI CONSTANȚA – SIRET/UNGHENI.

Portul Constanța va trebui să își dubleze volumul mărfurilor procesate (incluzând transportul RO-RO și containerizat) ajungând la peste 180 milioane tone marfă operate în 2030. Pentru aceasta, se vor realiza investițiile necesare dezvoltării capacității de operare, precum și măsuri de capacitate administrativă pentru atragerea a noi fluxuri de marfă. Porturile Midia și Mangalia rămân secundare și se vor dezvolta în corelare cu Portul Constanța (nu vor concura, ci se vor completa). Portul Constanța împreună cu legăturile pe Dunăre, pe căi ferate și rutiere, trebuie să devină punctul central al strategiei de transport naval a României în scopul poziționării ca un hub de transport între Europa și Asia.

Proiectele concrete includ atât optimizarea capacității existente, cum ar fi modernizarea rețelelor de utilități, rutiere și feroviare din port, dar și creșterea acestor capacități prin proiecte noi de dezvoltare de tipul molurilor III și IV.

Legăturile feroviare cu centrul Europei, respectiv cu Ucraina și Rep. Moldova, trebuie să fie modernizate integral la standarde europene de 160 km/h pentru a asigura un flux rapid de marfă pe teritoriul României. De asemenea, acest obiectiv include și infrastructuri de tipul platformelor sau terminalelor multi-modale. Astfel, dezvoltarea unor platforme logistice conectate direct rutier – feroviar – aerian/naval va contribui la creșterea atractivității modurilor de transport sustenabile, în strânsă legătură cu politicile actuale ale Comisiei Europene.

6. DESCENTRALIZAREA PROIECTELOR DE INFRASTRUCTURĂ DE TRANSPORT CĂTRE AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE

Continuarea și accelerarea modelului de descentralizare a proiectelor către autoritățile publice locale pentru toate domeniile de transport, un model liberal demarat din 2020 la nivelul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii în scopul continuării creșterii capacității administrative de implementare a proiectelor majore de infrastructură.

În prezent, avem peste 100 parteneriate între Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și autorități publice locale pe domeniul rutier.

7. UN NOU TERMINAL AL AEROPORTUL HENRI COANDĂ OTOPENI PÂNĂ ÎN 2028

În anul 2025, PNL va demara licitația pentru execuția lucrărilor aferente noului terminal al Aeroportului Internațional Henri Coandă Otopeni (Terminal T2), cu ținta finalizării lucrărilor până la sfârșitul anului 2028.

Construirea unui nou terminal la Aeroportul Otopeni până în 2028 este extrem de utilă pentru București din mai multe motive. Acesta va crește capacitatea de transport aerian, permițând gestionarea unui număr mai mare de pasageri și reducând aglomerația, îmbunătățind astfel experiența călătorilor. Extinderea aeroportului va facilita o conectivitate internațională mai bună, atrăgând mai multe companii aeriene și deschizând noi rute, transformând Bucureștiul într-un nod regional de transport aerian. De asemenea, construcția noului terminal va stimula economia locală prin crearea de locuri de muncă atât pe perioada lucrărilor, cât și după finalizare, în domeniul aviației și al serviciilor conexe. Totodată, acest proiect va sprijini turismul și afacerile, atrăgând mai mulți turiști și investitori în capitală, contribuind astfel la creșterea economică a orașului și a regiunii.

8. EXTINDEREA ȘI MODERNIZAREA TRANSPORTULUI PUBLIC CU METROUL

Dezvoltarea rețelei de transport public cu metroul este esențială pentru îmbunătățirea mobilității urbane în București și în alte orașe mari din România. Extinderea și modernizarea magistrelor de metrou va contribui la reducerea aglomerației rutiere, la creșterea eficienței transportului public și la diminuarea poluării în zonele urbane.

PNL își propune să dezvolte mai multe magistrale de metrou:

- Magistrala M6 București - Otopeni Lot 1 și Lot 2
- Magistrala M5 Eroilor - Pantelimon
- Magistrala M4 Gara de Nord - Progresul
- Extensii ale magistrelor în zona metropolitană
- Demararea primei etape de proiectare pentru Magistrala M7
- Continuarea construirii magistralei de metrou la Cluj-Napoca

9. RECONECTAREA REPUBLICII MOLDOVA: DUBLAREA PODURILOR RUTIERE PESTE PRUT

Având în vedere că în prezent există doar 6 poduri rutiere din cele 27 care erau funcționale în 1940, ne propunem să dublăm numărul acestora peste râul Prut.

Scopul este ca fiecare dintre cele 11 raioane ale Rep. Moldova, limitrofe Prutului, să fie dotat cu cel puțin un pod rutier, facilitând astfel conectivitatea și cooperarea între cele două maluri ale râului.

10. TRENURI NOI PENTRU TOATE REȘEDINȚELE DE JUDEȚ

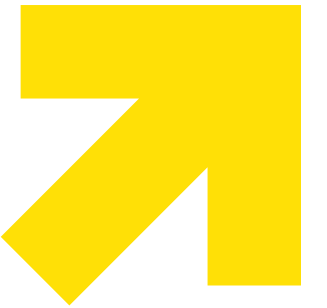
Până în anul 2028, toate reședințele de județ din România care dispun de infrastructură feroviară electrificată vor beneficia de trenuri noi și moderne.

Aceste trenuri vor contribui la îmbunătățirea confortului, la creșterea vitezei de deplasare și la reducerea timpului petrecut pe drum. În cazul reședințelor de județ care nu au încă o rețea feroviară electrificată, se preconizează introducerea de trenuri noi până în 2030, ceea ce va asigura o modernizare a transportului feroviar la nivel național.

Aceste măsuri urmăresc atât creșterea eficienței transportului public, cât și reducerea impactului asupra mediului prin promovarea unor mijloace de transport mai ecologice și sustenabile, sprijinind astfel tranziția către un sistem de transport verde și conectat.

7

Dezvoltare urbană
și locuire pentru un
viitor sustenabil:
**soluții pentru
tineret**

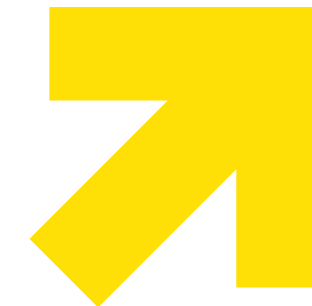
1. DEMARAREA UNUI PROGRAM NAȚIONAL PENTRU **DEZVOLTAREA TRANSPORTULUI LOCAL INTER-MODAL DE TIP TRAMVAI-TREN SAU AUTOBUZE ELECTRICE**

Programul Național de Transport Inter-modal este un plan ambițios dedicat dezvoltării rețelor de transport inter-modal din România, punând accent pe utilizarea tramvaielor, trenurilor și autobuzelor electrice.

Obiectivul acestui program este de a construi o infrastructură modernă și ecologică, care să sprijine mobilitatea urbană și regională prin soluții de transport eficiente și prietenoase cu mediul. Se urmărește implementarea unor sisteme de transport care să combine eficient tramvaiele cu trenurile sau autobuzele electrice, oferind astfel o alternativă viabilă la transportul individual. Această abordare contribuie nu doar la reducerea emisiilor de carbon, ci și la decongestionarea traficului, îmbunătățind mobilitatea pentru cetățeni. Un element central al acestui program este dezvoltarea stațiilor intermodale și a terminalelor de transfer, care facilitează conexiuni directe între tramvaie și alte mijloace de transport public. Aceste puncte de transfer permit o tranziție rapidă și comodă între diverse forme de transport, asigurând o rețea de mobilitate bine integrată și ușor accesibilă.

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (MTI) are un rol esențial în acest proces, fiind responsabil de coordonarea implementării și finanțării programului. MTI asigură, de asemenea, compatibilitatea infrastructurii cu standardele europene în materie de transport ecologic și digitalizat, consolidând astfel poziția României în cadrul politicilor de transport durabil la nivel european.

Tramvaiele sunt o componentă esențială a acestui transport inter-modal ecologic, contribuind în mod direct la reducerea emisiilor de carbon și la atingerea obiectivelor naționale și europene de mediu. Programul național subliniază extinderea utilizării tramvaielor și integrarea acestora în rețele intermodale bine dezvoltate, sprijinind astfel tranziția către o mobilitate sustenabilă în România.

2. FINANȚAREA MODERNIZĂRII SISTEMELOR CENTRALIZATE DE TERMIFICARE ATÂT PE PARTEA DE PRODUCȚIE DE ENERGIE CÂT ȘI DE DISTRIBUȚIE A AGENTULUI TERMIC

Avem dovada clară că se poate realiza un sistem de termoficare modern, eficient și cu un preț corect al gigacaloriei în facturile oamenilor. Modelul de administrație liberală de la Oradea a dat rezultate.

La Oradea se folosește o resursă naturală cu care Dumnezeu ne-a binecuvântat - energia geotermală. Este o sursă de energie regenerabilă locală și ecologică, eficientă din punct de vedere economic, oferind un potențial considerabil de a produce energie electrică și termică, distribuită apoi în rețele. Următorul proiect similar la care am început să lucrăm este cel din București. La începutul lunii februarie 2024, am făcut un pas important pentru modernizarea sistemului de încălzire centralizată din București. În urma unei vizite de lucru la Washington, ELCEN a semnat un acord pentru realizarea studiului de fezabilitate privind exploatarea energiei geotermale în București.

Prin guvernarea liberală la ministerul energiei, am pus bazele primului CET nou din București din ultimii 15 ani – CET Titan. În data de 3 iunie 2024, au început lucrările pentru CET Titan, o centrală complet automatizată care va fi echipată cu cinci grupuri motor-generator (Hydrogen Ready) având o putere electrică instalată de până la 50 MWe respectiv o putere termică instalată de până la 40MWt (34,4 Gcal/h). Poate utiliza atât gaz metan cât și amestec cu hidrogen, configurând în Titan cea mai modernă și flexibilă soluție pentru o instalație automatizată integrată în sistemul de termoficare și energetic din estul capitalei. Locuitorii capitalei României vor avea acces la apă caldă și căldură într-un mod mai predictibil. Va deservi 10.000 de apartamente cu apă și căldură și peste 20.000 de puncte de consum cu energie electrică.

Construcția CET Titan este estimată a fi finalizată la finalul anului 2026. Nu ne-am concentrat doar pe capitală. Modernizăm CET-urile vechi, poluante și ineficiente din Craiova, Arad, Constanța, Rm. Vâlcea. Ministerul Energiei, condus de PNL, a semnat contracte de 709 milioane euro pentru 842 MW (486.2 MW electrici și 355.8 MW termici) în noi capacități de producție pe gaz, flexibile, pentru producerea de energie electrică și termică în cogenerare de înaltă eficiență (CHP) în termoficarea urbană (CHP). Iar alte 189 milioane de euro sunt investite în modernizarea rețelelor de termoficare din Municipiile Suceava, Constanța și Cluj Napoca și Craiova.

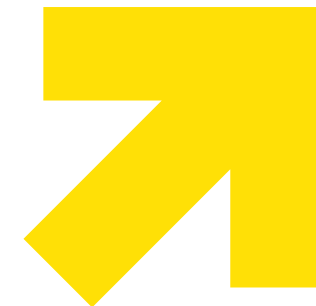
3. PROGRAM NAȚIONAL DE SUSTINERE A MODERNIZĂRII SPAȚIILOR VERZI DIN MEDIUL URBAN

Programul național pentru modernizarea spațiilor verzi urbane, gestionat de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA), vizează dezvoltarea infrastructurii verzi în orașele României prin transformarea terenurilor degradate și neutilizate în parcuri, grădini, și păduri urbane. Acest program include măsuri precum reamenajarea parcurilor existente, dezvoltarea pădurilor-parc și instalarea de elemente eco-friendly, cum ar fi bănci, coșuri de gunoi, puncte de informare și toalete ecologice. De asemenea, în cadrul proiectelor, se promovează utilizarea soluțiilor bazate pe natură (Nature-based solutions), cum ar fi sistemele de irigații și trasee de biciclete, pentru a încuraja utilizarea durabilă a acestor spații. Proiectele realizate sub această inițiativă sunt concepute pentru a îmbunătăți calitatea aerului, a reduce poluarea și a încuraja biodiversitatea în mediul urban. MMA sprijină investițiile necesare pentru crearea de habitate ecologice, asigurând și implicarea comunității locale prin acțiuni de conștientizare și activități culturale desfășurate în noile spații verzi. Programul beneficiază de finanțare din fonduri naționale și europene, iar perioada de implementare se întinde până la sfârșitul anului 2029.

În contextul strategiilor de mediu, MMA include programe de împădurire și reîmpădurire, precum și extinderea suprafețelor de arbori și arbuști în zonele urbane și periurbane pentru a îmbunătăți calitatea aerului și a atenua efectele schimbărilor climatice. Totodată, există inițiative care promovează dezvoltarea de păduri urbane ca măsură de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de sprijinire a biodiversității.

4. DEZVOLTARE DE INFRASTRUCTURĂ ȘCOLARĂ PREUNIVERSITARĂ ÎN CARTIERELE NOI DIN MEDIUL URBAN

Creșterea populației în zonele urbane și dezvoltarea noilor ansambluri rezidențiale conduc la o cerere sporită de infrastructură școlară. Conform Legii învățământului preuniversitar, începând cu anul școlar 2025-2026, activitatea didactică în școli va trebui să se desfășoare în maximum două schimburi. Cu toate acestea, la începutul anului școlar 2024-2025, 19 școli încă funcționează în trei schimburi, reflectând supraaglomerarea școlilor, în special în municipiile reședință de județ și în zonele metropolitane.

O soluție identificată pentru rezolvarea supraaglomerării școlilor este constituirea consorțiilor școlare, care permit utilizarea în comun a infrastructurii.

Aceasta poate optimiza utilizarea bazei materiale între mai multe unități de învățământ, eficientizând spațiile disponibile. Cu toate acestea, în zonele periurbane sau metropolitane din jurul capitalei și a orașelor mari, infrastructura școlară existentă nu permite dezvoltarea acestor consorții, din cauza lipsei unor facilități educaționale suficiente în aceste zone în creștere rapidă. În acest sens, propunem ca dezvoltatorii imobiliari care construiesc ansambluri rezidențiale de minimum 100/200 de unități locative sunt obligați să aloce spații pentru construcția unor unități de învățământ (antepreșcolar, preșcolar, școlar)/să construiască unități de învățământ (antepreșcolar, preșcolar, școlar) în funcție de dimensiunea și capacitatea ansamblului. Suprafața dedicată unităților de învățământ va fi determinată de autoritățile locale, proporțional cu numărul de unități locative, și va respecta normativele privind proiectarea, realizarea și exploatarea construcțiilor pentru creșe, școli și licee, precum și reglementările educaționale în vigoare. Facilitățile educaționale vor trebui să fie finalizate înainte de ocuparea integrală a unităților rezidențiale. Dezvoltatorii imobiliari vor beneficia de facilități fiscale pentru implementarea acestor proiecte.

5. ASIGURAREA UNEI LOCUINȚE SUSTENABILE, DECENTE ȘI ACCESIBILE PRIN CONTINUAREA PROGRAMELOR PRIMA CASĂ/ NOUA CASĂ

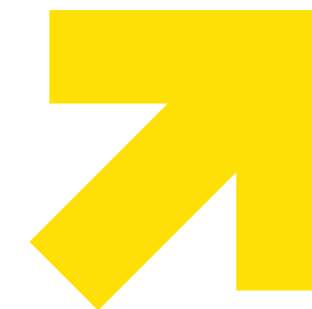

Asigurarea accesului la locuințe sustenabile și accesibile este esențială pentru a combate criza actuală a costului vieții și pentru a face față provocărilor legate de accesibilitatea locuințelor.

Costurile ridicate de construcție și creșterea chiriilor pun presiune pe multe gospodării din România, în special în orașe. Programul Prima Casă, precum și programul Noua Casă, au ca scop facilitarea accesului persoanelor fizice la achiziția unei locuințe prin credite garantate de stat. Obiectivul principal al programului este să sprijine persoanele fizice în contractarea de credite ipotecare pentru locuințe noi sau existente. De la lansarea programului în 2009 și până la 31 august 2024, au fost acordate aproximativ 289.000 de garanții, în valoare totală de circa 26,3 miliarde lei. Pentru anul 2024, plafonul de garanții este de 1 miliard lei, iar până în 2024 au fost emise aproximativ 560 de garanții, în valoare totală de 73 milioane lei. PNL propune continuarea programului pentru a sprijini accesul la locuințe accesibile și sustenabile, în contextul creșterii costurilor de construcție și a chiriilor, care afectează gospodăriile din România. PNL urmărește să asigure un cadru financiar favorabil pentru tineri și familii.

Aceasta contribuie la reducerea presiunii asupra pieței imobiliare și la îmbunătățirea condițiilor de locuire pentru persoanele vulnerabile și pentru cei aflați la început de drum.

6. PUNEREA ÎN APLICARE A CONCEPTULUI BAUKULTUR – DEZVOLTARE URBANĂ CU GRIJĂ FAȚĂ DE PATRIMONIU

Începând cu 2023, România a făcut un pas important în direcția modernizării și integrării principiilor europene în cultură prin operaționalizarea conceptului de Baukultur, devenind membră a Alianței internaționale Baukultur.

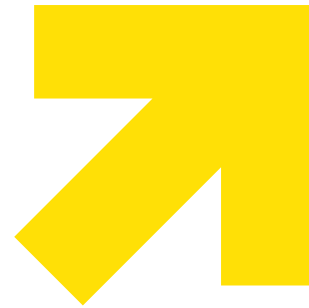
Vom realiza implementarea conceptului de Baukultur, o politică integrată europeană care pune accent pe calitatea mediului construit și pe respectul față de patrimoniul cultural. Măsurile vor include protejarea patrimoniului, dezvoltarea urbană sustenabilă și implicarea comunităților locale în procesele de planificare urbană.

7. PROIECTUL „BIBLIOTECA DE LA METROU”

În toate stațiile de metrou din București se vor crea spații pentru promovarea educației, culturii și accesului la resurse culturale de calitate.

Prin instalarea de mini-biblioteci în stațiile de metrou din București se oferă călătorilor șansa de a împrumuta cărți, fără bariere financiare sau logistice.

8. TINERETUL ROMÂNIEI: LEGISLAȚIE MODERNIZATĂ, OPORTUNITĂȚI PENTRU TINERI

Un obiectiv esențial pentru tineret în cadrul programului de guvernare vizează crearea unui cadru legislativ organizat, simplificat și adaptat nevoilor actuale ale tinerilor din România. În acest sens, se va urmări definitivarea procesului de modernizare a Legii Tinerilor (350/2006) și a Legii pentru înființarea centrelor de informare și consiliere pentru tineret (333/2006), utilizând rezultatele consultărilor publice anterioare. Aceste modificări vor permite alinierea cadrului legislativ la realitățile actuale, în beneficiul tinerilor și al comunităților din care fac parte. În plus, este necesară actualizarea normelor de cheltuieli pentru realizarea programelor de tineret, prin modificarea HG 259/2006, astfel încât alocațiile financiare să fie corelate cu rata inflației.

Operaționalizarea Consiliului Interministerial pentru Tineret va facilita o colaborare mai strânsă între diferitele ministere, asigurând o abordare unitară și eficientă a politicilor de tineret. Totodată, este prevăzută revizuirea HG 801/2004 pentru ca activitățile caselor de cultură ale studenților să fie mai bine orientate către nevoile și aspirațiile tinerilor beneficiari. De asemenea, ne propunem elaborarea unei Legi a taberelor, care va reglementa organizarea, monitorizarea și controlul activităților de acest tip, asigurând astfel condiții optime pentru dezvoltarea tinerilor în cadrul programelor recreative și educative.

Reglementarea cadrului juridic al Fundațiilor Județene pentru Tineret și al Fundației Naționale pentru Tineret reprezintă un alt pas necesar pentru crearea unui ecosistem legislativ coerent. În acest context, clarificarea situației juridice și cadastrale a patrimoniului din domeniul tineretului și sportului, atât la nivel național, cât și local, va contribui la gestionarea mai eficientă a resurselor și la punerea lor în slujba tinerilor.

Tinerii reprezintă viitorul oricărei țări, iar pentru România, investițiile în tineri înseamnă investiții în viitorul economic și social al țării. Deși tinerii sunt considerați o prioritate la nivel declarativ, acțiunile concrete pentru îmbunătățirea vieții lor lipsesc adesea. Programele existente nu reușesc mereu să răspundă nevoilor reale ale tinerilor, iar rezultatele sunt adesea sub așteptări. Este imperativ să regândim aceste programe și să creăm un cadru legislativ și politici de tineret care să fie bine adaptate la cerințele actuale.

În acest scop, ne propunem crearea și implementarea unui cadru strategic generalizat pentru tineret la nivel național, aliniat cu Strategia Europeană de Tineret, Obiectivele Europene de Tineret și Obiectivele de Dezvoltare Sustenabilă 2030.

Un astfel de cadru strategic va permite o monitorizare integrată a progresului, o mai bună înțelegere a nevoilor ecosistemului de tineret și va favoriza aplicarea unor soluții adaptate și eficiente la nivel regional și local. Astfel, vom sprijini o Românie în care tinerii sunt încurajați și sprijiniți să-și îndeplinească aspirațiile aici, contribuind activ la dezvoltarea societății și la construirea unei economii puternice.

9. SOLUȚII PENTRU TINERET: INCLUZIUNE, SPRIJIN ȘI OPORTUNITĂȚI DE DEZVOLTARE

Obiectivul de incluziune socială și stare de bine pentru tineri vizează integrarea acestora în societate și asigurarea unui sprijin sustenabil pentru diversele nevoi ale tinerilor, inclusiv pentru cei din medii vulnerabile sau cu posibilități reduse. În acest sens, se prevede dezvoltarea de programe dedicate integrării sociale, axate pe asigurarea accesului la locuințe pe termen lung, inclusiv lansarea unui program special de construire de locuințe destinate tinerilor căsătoriți. Acest program va oferi stabilitate și sprijin pentru cei care se află la începutul vieții de familie și care au nevoie de un punct de pornire stabil. În plus, vor fi create oportunități de sprijin financiar și social pentru tinerii cu venituri reduse și pentru tinerii părinți, permițându-le să își construiască o viață echilibrată și să beneficieze de acces la servicii de calitate.

Un alt aspect esențial este sprijinirea incluziunii sociale a tinerilor aflați în situații vulnerabile. Aceste măsuri includ integrarea minorităților etnice, sexuale, confesionale și alte grupuri defavorizate, promovând astfel o societate inclusivă și tolerantă. Totodată, este necesară o abordare strategică, adaptată specificului tinerilor din mediul rural. Politicile de tineret vor fi modelate astfel încât să răspundă provocărilor și nevoilor de dezvoltare ale comunităților rurale, asigurând o participare activă a tinerilor din aceste zone la viața comunității. Prin încurajarea unui dialog constant și responsabil între tinerii din mediul rural și autoritățile publice, tinerii vor putea să se implice în procesul de luare a deciziilor și să își consolideze rolul în viața comunității.

1. Schemă de ajutor pentru dezvoltarea industriei cinematografice și atragerea investițiilor

2. Un obiectiv strategic important pentru perioada 2024-2028 este sprijinirea industriei cinematografice. PNL va continua să consolideze cadrul legislativ și să extindă schemele de ajutor de stat destinate producțiilor cinematografice. Schema de sprijin pentru cinematografie, reluată în 2023, va fi extinsă și adaptată în funcție de cerințele industriei.

Obiectivele pentru această perioadă includ:

- **Atragerea de investiții internaționale** în producția cinematografică, estimate la peste **350 de milioane de euro până în 2028**, consolidând astfel România ca destinație preferată pentru producătorii de film internaționali.
- **Susținerea producătorilor locali**, atât prin accesarea fondurilor naționale, cât și prin atragerea fondurilor europene, pentru a încuraja apariția de noi talente și pentru a susține producțiile românești de calitate.
- **Digitalizarea completă a proceselor administrative și financiare** pentru accesarea fondurilor, prin intermediul platformei app.ofic.ro, un instrument care

va eficientiza procedurile și va accelera dezvoltarea proiectelor.

Investițiile în cinematografie vor contribui la poziționarea României ca un centru creativ de producție cinematografică, favorizând atât dezvoltarea economică a industriei, cât și promovarea culturii românești la nivel internațional.

3. Sprijin pentru facilitarea accesului la evenimente culturale

Un obiectiv esențial al PNL este facilitarea accesului universal la cultură, atât în mediul urban cât și în cel rural. Proiectele culturale trebuie să ajungă în toate colțurile țării, iar PNL își propune să susțină evenimente culturale în comunitățile defavorizate sau mai puțin accesibile, prin intermediul unor programe speciale de finanțare. Astfel, arta și cultura nu vor mai fi considerate privilegii ale unei elite, ci resurse de care să beneficieze toți cetățenii, indiferent de locul în care trăiesc. Acest demers este completat de proiectele destinate protejării și promovării diversității culturale, incluzând sprijinul acordat minorităților naționale pentru conservarea și promovarea patrimoniului și tradițiilor proprii.

Consolidarea sectorului de tineret în mediul rural este de asemenea, o prioritate, având în vedere importanța susținerii educatorilor și lucrătorilor de tineret, precum și a structurilor formale și informale care interacționează cu tinerii. Aceasta va include și facilitarea accesului tinerilor la o educație de calitate în limba maternă, oferindu-le în același timp oportunități de dezvoltare personală, profesională și socială. Mai mult decât atât, se vor dezvolta oportunități culturale pentru tinerii din mediul rural, pentru a le permite să își exprime și să își cultive identitatea locală, regională și europeană. Astfel, promovarea diversității culturale și încurajarea consumului cultural vor contribui la crearea unui sentiment de apartenență și la valorizarea patrimoniului local.

Pe lângă măsurile menționate, este necesar să se acorde facilități agenților economici care angajează tineri din medii defavorizate. În acest sens, se vor dezvolta scheme de stimulente financiare pentru angajare, diversificând și extinzând astfel oportunitățile de formare și integrare profesională pentru tinerii absolvenți. De asemenea, se va pune accent pe îmbunătățirea cursurilor de formare profesională a adulților tineri cu vârsta de până la 35 de ani, adaptând aceste cursuri la cerințele pieței și asigurând accesul lor la programe de formare de calitate. O atenție specială va fi acordată sprijinirii Unităților Administrativ Teritoriale (UAT-uri) în integrarea tinerilor instituționalizați, asigurând astfel o tranziție eficientă a acestora către viața de comunitate.

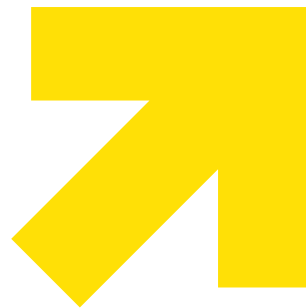
Starea de bine a tinerilor va fi o componentă integrantă a acestei strategii, stabilind clar aspectele care definesc starea de bine printr-o abordare bazată pe cercetare.

Se vor analiza profilurile generațiilor actuale de tineri, cum ar fi generațiile Y (Millennials) și Z, pentru a înțelege mai bine nevoile lor emergente. Dezvoltarea capacității sectorului de tineret va crea un mediu propice pentru interacțiunea directă între tineri, susținându-le reciproc procesul de dezvoltare individuală. În acest sens, rolul lucrătorului de tineret va fi recunoscut și promovat la nivel societal, iar dezvoltarea de instrumente de sprijin pentru activitatea acestora va fi în linie cu recomandările celei de-a treia Convenții Europene a Lucrătorilor de Tineret și ale Procesului de la Bonn.

Pentru a asigura sustenabilitatea și eficacitatea acestor politici, se vor crea mecanisme interministeriale de cooperare

și co-management care să vizeze starea de bine a tinerilor pe termen lung. Politicile de tineret vor fi corelate cu sectoare importante, precum educația – unde se va urmări complementaritatea între învățarea formală și cea nonformală –, munca – prin programe de acces la piața muncii, socialul – prin asigurarea unui trai decent și suport pentru familiile tinere, cultura – sprijinind tinerii artiști și oferindu-le acces la centre culturale multifuncționale, economia – sprijinind antreprenoriatul, sănătatea și sportul – prin promovarea unui stil de viață sănătos, mediul – prin educație ecologică, și turism – prin promovarea de inițiative de turism sustenabil, cum ar fi centre de tineret și de agrement.

10. DEZVOLTAREA SPORTULUI ROMÂNESC: INFRASTRUCTURĂ MODERNĂ PENTRU PERFORMANȚĂ ȘI SĂNĂTATE

În vederea dezvoltării infrastructurii sportive și a creșterii accesului la activități sportive pentru toți cetățenii, România își propune să realizeze investiții semnificative în întreaga țară, urmărind extinderea și modernizarea facilităților sportive pentru a încuraja participarea la sport de masă, dar și performanța la nivel competitiv.

Aceste inițiative includ construirea de terenuri și săli multifuncționale de sport în toate localitățile din România unde există cel puțin o unitate de învățământ preuniversitar, asigurându-se că elevii și tinerii beneficiază de acces la facilități sportive de calitate în proximitatea lor.

Pentru a susține dezvoltarea sporturilor acvatice și a crește accesul la facilități de înot, planul include construirea de bazine de înot olimpice, cu cel puțin un bazin de înot în fiecare județ. Aceste bazine vor oferi condiții ideale atât pentru sportul de performanță, cât și pentru inițierea copiilor în acest sport, contribuind la sănătatea fizică și la dezvoltarea unui stil de viață activ. În plus, trei noi centre de pregătire și competiție vor fi construite în diverse regiuni ale țării, zonele fiind atent selecționate pe baza strategiilor de dezvoltare locală și regională, pentru a deservi un număr cât mai mare de sportivi și pasionați de sport.

Pentru a sprijini sporturile de echipă și competițiile internaționale, o nouă Sală Polivalentă și un patinoar modern vor fi construite în București, conforme normelor internaționale și adaptate pentru organizarea competițiilor majore. Totodată, se va construi o rețea de 12 complexe sportive de mare capacitate, cuprinzând între 3.000 și 30.000 de locuri, dedicate unor sporturi variate, care să ofere spectatorilor o experiență completă. Alte infrastructuri importante includ opt bazine olimpice, cinci săli polivalente de mari dimensiuni și cinci patinoare artificiale, toate proiectate pentru a sprijini sporturile de performanță.

Pentru a susține tineretul și sportul școlar, se vor construi 250 de săli de sport și 45 de bazine didactice în diverse localități, contribuind la accesibilitatea activităților fizice și încurajând o bază sportivă solidă încă din școală. În același timp, 400 de baze sportive și 10 centre sportive de performanță, care vor include săli de antrenament, internat, cantină, școală de antrenori și un centru medical, vor asigura un mediu propice pentru dezvoltarea tinerilor sportivi la nivel național. Pentru a susține diversitatea sporturilor, trei velodromuri, centre de bike park, BMX, pumptrack și freestyle, precum și parcuri pentru downhill vor fi construite în colaborare cu infrastructura de schi existentă.

Un element esențial al acestui plan este îmbunătățirea finanțării sportului. Sistemul de finanțare va pune accent pe transparență și prioritizarea resurselor în funcție de obiectivele sportive și rezultatele obținute, asigurând o alocare eficientă a fondurilor. Cadrul legislativ va fi îmbunătățit pentru a facilita atragerea fondurilor private și pentru a simplifica procesul de sponsorizare. De asemenea, administrațiile locale vor avea mai multă libertate în finanțarea cluburilor sportive, sprijinind astfel sportul la nivel de bază. Un accent deosebit va fi pus pe atragerea de fonduri europene pentru obiectivele de infrastructură sportivă dedicate sportului de masă, stimulând astfel dezvoltarea pe termen lung.

Pentru o gestionare eficientă a fondurilor, guvernul va dezvolta un sistem clar și bine definit de alocare a resurselor. Parteneriatele cu sectorul privat și cu ONG-uri, accesarea fondurilor europene și lansarea unui program de granturi vor asigura un flux constant de resurse pentru dezvoltarea infrastructurii. Cluburile sportive vor putea aplica pentru granturi de până la 200.000 de euro fiecare, destinați investițiilor în infrastructură sportivă, tehnologie modernă și medicină sportivă, asigurând astfel condiții de pregătire de înaltă calitate pentru sportivi.

Un alt aspect esențial este dezvoltarea de sisteme informatice integrate, care vor permite o mai bună colaborare între sectorul guvernamental, managerii sportivi și publicul larg. Aceste sisteme vor facilita transparența în alocarea resurselor, monitorizarea investițiilor și evaluarea performanțelor, oferind totodată publicului informații despre facilitățile și evenimentele sportive disponibile în întreaga țară.

11. PROGRAME NAȚIONALE DE DEZVOLTAREA A LOCUINȚELOR PENTRU TINERI: LOCUINȚE DE SERVICIU ȘI SOCIALE

PNL își propune să finalizeze construcția a 5000 de locuințe pentru tineri, destinate închirierii, și a 1000 de locuințe de serviciu, prin intermediul Agenției Naționale pentru Locuințe (ANL).

Aceste locuințe vor sprijini tinerii, specialiștii din sănătate și educație, precum și alte categorii sociale, oferind soluții de locuire accesibile. Până în prezent, ANL a finalizat 38.000 de unități locative, incluzând locuințe pentru tineri, specialiști și comunități dezavantajate, precum cele ale romilor. În plus, PNL își propune să construiască 3.000 de locuințe sociale la nivel național, în cadrul Programului de construcții de locuințe sociale. Aceste inițiative sunt esențiale pentru a răspunde nevoilor de locuire ale categoriilor sociale vulnerabile și pentru a contribui la îmbunătățirea calității vieții în comunitățile din România.

12. REABILITAREA ȘI MODERNIZAREA CENTRELOR ISTORICE ALE LOCALITĂȚILOR URBANE

Pentru reabilitarea și modernizarea centrelor istorice ale localităților urbane, PNL propune:

- **Renovarea clădirilor de patrimoniu** – Restaurarea și consolidarea clădirilor istorice pentru a păstra arhitectura tradițională și a asigura siguranța acestora, inclusiv aplicarea de tehnologii moderne pentru eficiență energetică.
- **Modernizarea infrastructurii urbane** – Refacerea și modernizarea rețelilor de drumuri, trotuare, iluminat public și rețele de utilități (apă, canalizare, electricitate) din centrul istoric, respectând caracterul arhitectural al zonei.
- **Crearea de spații publice moderne** – Amenajarea piețelor, parcurilor și zonelor pietonale din centrele istorice pentru a încuraja turismul și activitățile culturale.
- **Creșterea accesibilității și mobilității urbane** – Crearea unor soluții de transport prietenoase cu mediul, cum ar fi rute pietonale, piste pentru biciclete și mijloace de transport public electrice, pentru a îmbunătăți accesul în centrele istorice și a reduce poluarea.

8

**Creșterea calității
serviciilor publice
de educație**

1. DRUMUL CĂTRE O CARIERĂ DE SUCCES: PÂNĂ ÎN 2028, ÎNVĂȚĂMÂNTUL DUAL VOCAȚIONAL PENTRU TINERI ȘI ADULȚI VA AVEA CEL PUȚIN 100.000 DE ELEVI CARE SE SPECIALIZEAZĂ ÎN DOMENII PRACTICE, RELEVANTE PENTRU DEZVOLTAREA ECONOMIEI

Începând cu anul 2022, PNL a facilitat crearea unei rute duale complete și a unor noi calificări, adaptate cerințelor pieței muncii, având ca scop integrarea mai rapidă a tinerilor în câmpul muncii.

PNL își propune să aducă la un loc formarea în școală și cea în cadrul unei întreprinderi, iar tinerii care urmează învățământul dual la liceu vor putea continua în același sistem la facultate, ajungând, dacă își doresc și dacă au acest potențial, până la nivel de doctorat. În septembrie 2024, au fost operaționalizate 18 programe de învățământ dual în 5 universități din țară, iar începând cu anul școlar 2024-2025, primul liceu pentru învățământ dual și-a deschis porțile la Oradea, ca urmare a unei investiții PNRR. Până în 2030, ne propunem ca învățământul tehnologic să fie exclusiv dual, astfel încât fiecare elev să acumuleze competențe valoroase, aliniate la cerințele pieței muncii. Pentru dezvoltarea învățământului dual, prin apelul de proiecte cu finanțare din PNRR gestionat de Ministerul Educației pentru dezvoltarea consorțiilor regionale

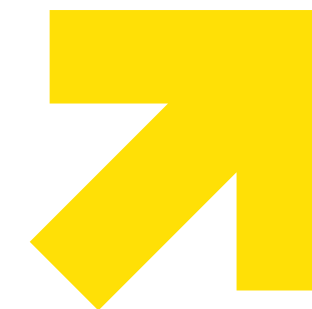
pentru învățământ dual, vor fi construite 29 de campusuri pentru învățământ dual, în toate regiunile de dezvoltare ale țării. Prin parteneriate solide între școli, universități, autorități locale și mediul privat, constituite în consorții, vom crea o ofertă educațională modernă, adaptată meseriilor de viitor. În plus, companiile care sprijină această inițiativă vor beneficia de facilități fiscale și de sprijin pentru formarea angajaților și tutorilor. PNL își propune să ofere tinerilor care nu lucrează și nu studiază (NEETs) oportunități reale de a-și construi un viitor. Vom sprijini revenirea lor în sistemul educațional prin programul „A doua șansă”, care nu doar că le permite să recupereze studiile, dar le deschide și calea către calificări profesionale și locuri de muncă stabile. Fiecare tânăr merită o șansă să-și găsească drumul!

2. SALARII COMPETITIVE PENTRU PROFESORI: CONTINUAREA CREȘTERII SALARIALE ÎN SECTORUL EDUCAȚIONAL, ASTFEL ÎNCÂT SĂ AJUNGĂ LA NIVELUL SALARIAL DIN SĂNĂTATE, PÂNĂ ÎN 2028

România a înregistrat în 2024 o creștere istorică a bugetului Educației, ajungând la 4,3% din PIB (peste 74 de miliarde de lei), cu o creștere de peste 20 miliarde lei față de 2023. Salariile profesorilor au crescut în medie cu 50% între iunie 2023 și iunie 2024, reprezentând cea mai mare creștere salarială din ultimele decenii. În plus, s-au reglat inechitățile salariale în ceea ce privește personalul de conducere din unitățile de învățământ. Astfel, în 2024, pentru directori și directori adjuncți, față de salariul brut din decembrie 2023, creșterea brută medie totală este de peste 36%. Totuși, salariile profesorilor din România sunt printre cele mai mici din Uniunea Europeană și țările OCDE. Profesorii de gimnaziu sunt plătiți în medie cu aprox. 40.000\$/an în România față de 100.000 \$/an în Germania (OCDE, 2024).

Până în 2028, PNL își propune să continue creșterea salariilor în sectorul educațional, astfel încât acestea să fie la nivelul celor din sănătate, consolidând astfel atractivitatea profesiei de cadru didactic și motivând personalul existent.

3. SPRIJINIREA UNUI PROGRAM NAȚIONAL PENTRU INTEGRAREA TEHNOLOGIILOR DE VÂRF, PRECUM INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ, DATA SCIENCE, ROBOTICĂ ȘI AUTOMATIZĂRI, ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

De exemplu:

- Profesorii din învățământul preuniversitar, precum un profesor grad didactic I cu gradația 5, au un salariu de bază de 10.232 lei, în timp ce un medic rezident din anii VI-VII (gradația 1) beneficiază de un salariu de 10.616 lei, subliniind necesitatea alinierii salariilor în educație cu cele din sănătate.
- Salariul unui profesor debutant cu gradația 0 este de 6.446 lei, semnificativ mai mic decât cel al unui medic rezident în primul an, care este de 7.125 lei, demonstrând astfel diferența salarială la nivel de debut în carieră între cele două sectoare.
- Salariul unui profesor universitar cu gradația 5 este aproape egal cu salariul unui medic primar cu gradația 5, fiind de 17.482 lei comparativ cu 17.592 lei, ceea ce sugerează că învățământul superior are un nivel salarial apropiat de cel din sănătate pentru poziții similare.
- Un conferențiar universitar cu gradația 5 are un salariu de bază de 13.189 lei, în timp ce un medic specialist cu gradația 5 câștigă 13.933 lei, indicând o ușoară diferență de remunerare în favoarea domeniului sănătății.

În învățământ avem majorări ale salariului de bază: Gradația de merit (25%); Dirigenție (10%); Învățământ special (15%), precum și spor de suprasolicitare neuropsihică (10%). În sănătate, avem următoarele sporuri: gărzi (până la 75% din tariful orar al salariului de bază); lucrul în ture (15% din salariul de bază aferent timp lucrat în 2/3 ture); pentru condiții periculoase (până la 25% din salariul de bază), precum și indemnizații lunare pentru gărzi începând cu aprilie 2024 (OG 40/2024) în valoare de 500-1000 lei.

Continuarea creșterii salariale în sectorul educațional ar putea permite alinierea salariilor profesorilor la nivelul celor din sănătate până în 2028, asigurând astfel o echitate salarială între aceste două domenii esențiale pentru societate.

PNL își dorește ca România să investească în viitorul educației prin integrarea tehnologiilor avansate precum Inteligența Artificială, Data Science, Robotică și Automatizări în școli și universități.

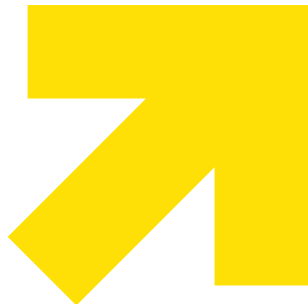
Am făcut deja demersuri concrete în acest sens. Pentru prima dată, în România vor fi formate aproape jumătate dintre cadrele didactice din învățământul preuniversitar, aproximativ 100.000 de persoane, în domeniul pedagogiei digitale. Obiectivul acestui program este dezvoltarea competențelor digitale și de pedagogie digitală pentru a integra eficient tehnologiile în practicile de predare la clasă, indiferent de disciplină.

Datorită fondurilor din PNRR, s-au realizat sau sunt în curs de realizare următoarele:

- Digitalizarea a 61 de universități, pentru a stimula integrarea tehnologiilor avansate și a îmbunătăți accesul la resurse educaționale.
- Dotarea a 1.435 de laboratoare inteligente (SmartLab) în școli, oferind elevilor acces la tehnologii moderne și oportunități de învățare interactive.
- 89.567 de clase echipate cu tehnologie IT, asigurând o experiență de învățare interactivă și adaptată cerințelor actuale.
- Crearea a 4.377 de laboratoare de informatică pentru a sprijini educația digitală.

PNL își propune să operaționalizeze Programul Național de Sprijinire a Învățării Științelor Exacte, Ingineriei și Matematicii, prin care universitățile pot sprijini unitățile de învățământ preuniversitar în dotarea laboratoarelor ȘTIAM și alocarea resurse financiare pentru stimularea cadrelor didactice și a elevilor. Programul Național de Integrare a Tehnologiilor Avansate în educație va fi realizat în complementaritate cu inițiativele din domeniul cercetării și inovării, asigurând un transfer constant de cunoștințe și resurse între învățământul preuniversitar și cel universitar. Prin investițiile în educație, digitalizare și formarea personalului, România construiește un sistem educațional echitabil, modern și pregătit pentru viitor. Strategia Națională în domeniul Inteligenței Artificiale 2024-2027 va transforma AI într-un motor al creșterii economice și al progresului social în România.

4. GENERALIZAREA PROGRAMULUI „MASĂ SĂNĂTOASĂ” ÎN TOATE ȘCOLILE DIN ROMÂNIA ȘI OPERAȚIONALIZAREA REȚELEI DE ȘCOLI VERZI CU PRIORITATE ÎN MEDIUL RURAL

Asigurarea unei mese zilnice pentru elevi contribuie direct la îmbunătățirea sănătății și performanțelor școlare, reducând în același timp inegalitățile sociale și economice din sistemul educațional.

În anul școlar 2024-2025, una din trei școli din România oferă copiilor o masă zilnică în timpul programului școlar. Numărul școlilor care oferă o masă caldă sau pachet alimentar a crescut de la 350 în 2022, la peste 2.200 în prezent, oferind masă pentru aproximativ 650.000 de copii. PNL își propune ca, până în anul școlar 2029-2030, fiecare școală din România să ofere o masă sănătoasă în timpul cursurilor, asigurându-se că toți copiii beneficiază de această facilitate.

	Nr. elevi 2023-2024	Quantum	Număr zile	Impact financiar
Preșcolar	474.582	15	180	1.281.371.400
Primar	856.572	15	180	2.312.744.400
Gimnazial	703.548	15	180	1.899.579.600
Liceu	578.247	15	180	1.561.266.900
				7.054.962.300

5. DUBLAREA ANUALĂ A BUGETULUI PENTRU CERCETARE ȘI INOVARE PÂNĂ CÂND ACESTA VA ATINGE 1% DIN PIB ȘI ALOCAREA A 15% DIN BUGETUL GENERAL CONSOLIDAT PENTRU EDUCAȚIE

În acord cu prevederile Legii învățământului preuniversitar și Legii învățământului superior, ne propunem să alocăm cel puțin 15% din cheltuielile bugetului general consolidat pentru finanțarea sistemului educațional. Această măsură va asigura resursele financiare necesare pentru transpunerea reformelor prevăzute în legile educației: creșterea numărului de locuri la creșe și grădinițe, prin investiții în infrastructură, incluzând deschiderea de noi unități, modernizarea și extinderea celor actuale, precum și sprijinirea mediului privat în înființarea de creșe; generalizarea Programului Național „Masă sănătoasă” la nivelul tuturor unităților de învățământ, până în anul 2029; dezvoltarea și extinderea programelor „Învățare remedială” pentru sprijinirea elevilor cu dificultăți de învățare, inclusiv a copiilor români veniți din afara granițelor țării, și „Școala după școală,” care oferă oportunități de învățare formală și nonformală, consolidarea competențelor și accelerarea învățării prin activități educative, recreative și de timp liber. Vom susține cadrele didactice prin creșterea salariilor, reducerea normei didactice pentru cei cu vechime și stimulente pentru

titularizarea în zone defavorizate. Creștem numărul consilierilor și personalului auxiliar în școli pentru a îmbunătăți mediul educațional, iar persoanele care se pensionează vor primi o primă echivalentă cu două salarii de bază. În învățământul superior, investim în dezvoltarea infrastructurii universitare, accesibilizare pentru studenții cu dizabilități și sprijinim fuzionarea instituțiilor pentru a crește competitivitatea națională și internațională.

Sistemul național de cercetare se află într-un proces amplu de restructurare și, în 2024, a primit cel mai mare buget din istoria sa. Cu toate acestea, raportat la PIB, bugetul trebuie să crească mai repede pentru a ajunge la 1% din PIB, astfel încât să atragă investiții private suplimentare în valoare de încă 1%. Obiectivul este de a atinge o finanțare totală de 2% din PIB, din care jumătate să fie finanțare publică și cealaltă jumătate să provină din mediul privat. În 2023, bugetul pentru cercetare a avut o creștere istorică de 70% față de anul precedent, însă în 2024, creșterea a fost mai mică, ceea ce a dus la o scădere a ponderii acestuia în PIB

Prioritățile de finanțare includ cercetarea aplicativă, inovarea și domeniile cu potențial de creștere economică.

6. OPORTUNITĂȚI EDUCAȚIONALE PENTRU TINERII ȘI CADRELE DIDACTICE ROMÂNI DIN DIASPORA ȘI PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Cu o perspectivă pe termen lung care să permită reîntoarcerea constantă a românilor din diaspora, PNL își propune să înființeze Corpul instructorilor de Limbă, cultură și civilizație românească (LCCR) pentru a promova identitatea culturală și lingvistică.

Planul pe termen lung include actualizarea programelor școlare pentru elevii înscriși la cursurile LCCR, precum și pentru cei reînțorși în țară, care vor fi integrați în grupele de acomodare organizate în școlile din România. În plus, vor fi acordate burse, locuri de cazare în internate și cămine studențești, reduceri la transport și alte facilități pentru elevii și studenții români de pretutindeni, sprijinind astfel integrarea lor în sistemul educațional. Totodată, vor fi organizate stagii de specializare în România pentru cadrele didactice care predau limba română sau predau în limba română în unități de învățământ sau instituții de învățământ superior din străinătate, consolidând legăturile educaționale cu diaspora.

7. REDUCEREA DECALAJELOR EDUCAȚIONALE ȘI ÎMBUNĂȚIREA REZULTATELOR LA EXAMENELE NAȚIONALE ȘI TESTĂRILE PISA

PNL își propune să reducă decalajele educaționale dintre elevi și să optimizeze procesul de predare, învățare și evaluare.

- Implementarea programului „Masă sănătoasă”, acordarea de burse școlare, asigurarea transportului și accesul la resurse educaționale suplimentare.
- Bursele de merit și de reziliență sunt destinate primilor 30% din elevii fiecărei clase, pentru a stimula competiția constructivă și progresul individual în învățare. Prioritatea noastră trebuie să fie să încurajăm și să susținem elevii cu rezultate scăzute să aspire și să obțină rezultate medii, iar pe cei de la nivel mediu să aspire și obțină rezultate ridicate. În fiecare clasă există elevi care depun efort consistent și consecvent de învățare, efortul lor de auto-depășire și progresul lor în relație cu colegii trebuie recunoscut și încurajat. Bursele de merit și reziliență trebuie menținute!
- Toleranță zero la absențe. Elevii care acumulează 10 sau mai multe absențe nemotivate într-o lună nu primesc bursele de excelență, de merit sau sociale pentru luna respectivă. La fiecare 20 de absențe nemotivate, elevilor li se scade un punct din media anuală la purtare.
- Peste 29.000 de profesori vor beneficia de un program național de formare continuă pentru a crește nivelul de alfabetizare funcțională a elevilor, finanțat cu 25 de milioane de euro prin Programul Educație și Ocupare.
- Conform profilului și standardelor profesionale pentru cariera didactică, pus în vara aceasta în consultare publică, toți profesorii ar trebui să aibă capacitatea de a aplica în mod consecvent abordări didactice care să susțină dezvoltarea competențelor de literație, numerație, digitale și civice.
- Programul „Învățare remedială”: Sprijin pentru elevii cu dificultăți de învățare prin suport personalizat și intervenții timpurii. Programul poate fi implementat de unitățile de învățământ în parteneriat cu organizațiile non-guvernamentale și este evaluat periodic de către ARACIP.
- Flexibilizarea normei didactice. Pentru pregătirea remedială sau stimularea excelenței didactice se pot alocă până la 4 ore din norma didactică de predare.
- Începând cu anul școlar 2027-2028, toate evaluările și examenele naționale vor fi integral standardizate și administrate în format digital. Vor fi introduse evaluări periodice pentru monitorizarea continuă a nivelului de competențe al elevilor.
- Actualizarea curriculumului pentru a se alinia noilor realități educaționale și pentru a răspunde nevoilor elevilor din diverse categorii socioeconomice.

8. DIGITALIZAREA SISTEMULUI EDUCAȚIONAL (PREUNIVERSITAR ȘI SUPERIOR)

România a făcut pași înaintea în ceea ce privește debirocratizarea sistemului de învățământ din România. Începând din 2024, diplomele de doctorat din învățământul superior vor include un cod QR, care va oferi acces la informații pentru validarea și verificarea conformității diplomelor direct în baza de date a Ministerului Educației. De asemenea, începând cu anul universitar 2024-2025, toate actele de studii emise absolvenților vor fi redactate în română și engleză, fiind însoțite de suplimentul la diplomă exclusiv în format Europass.

PNL își propune continuarea următoarelor măsuri:

- Înființarea Registrului Unic Național Integrat al Diplomelor și Actelor de Studii (RUNIDAS), ca sistem informatic integrat pentru gestiunea actelor de studii eliberate de unitățile de învățământ preuniversitar, de instituțiile de învățământ superior și Academia Română, precum și a registrelor matricole de la nivelul sistemului de învățământ superior.
- Operaționalizarea Platformei Naționale de Raportare Unică în Învățământul Superior, pentru consolidarea colectării și analizării datelor relevante privind performanța și eficiența instituțiilor de învățământ superior.
- Crearea unui sistem național de monitorizare a inserției absolvenților pe piața muncii, prin interoperabilitatea sistemelor informatice din sectoare diferite de activitate.
- Digitalizarea proceselor de management și administrative.
- Simplificarea și digitalizarea procesului de înscriere pentru studenții internaționali.
- Publicarea extinsă a datelor deschise pentru a asigura transparență și predictibilitate în sistemul de învățământ preuniversitar și universitar, precum și în procesele administrative și investițiile în infrastructura școlară.
- Crearea unei biblioteci de manuale școlare în format digital accesibilă și gratuită pentru elevi.
- Extinderea programelor de formare pentru a pregăti cadrele didactice să utilizeze tehnologiile moderne în vederea formării elevilor pentru oportunitățile viitorului.
- Interoperabilitatea ca standard în orice aplicație destinată sistemului de educație. Utilizând principiul "once only", continuăm îmbunătățirea proceselor digitale utilizate, pentru a câștiga timp și eficiență pentru comunitatea celui mai mare sistem public din România.
- Crearea catalogului electronic național, disponibil gratuit pentru toate școlile. Cu un număr estimat de peste 4,5 milioane de utilizatori (cadre didactice, elevi și părinți).
- Îmbunătățim transparența actelor de studii, limitând posibilitatea falsificării acestora. Simplificăm verificarea actelor de studii emise de către unitățile de învățământ din România prin intermediul unei aplicații conectate la registrele digitale care gestionează aceste informații.
- Standardizarea evaluărilor și examenelor naționale pentru a asigura echitate, obiectivitate și comparabilitate în evaluarea competențelor elevilor.

9. PROGRAM NAȚIONAL PENTRU CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII UNIVERSITĂȚILOR ROMÂNEȘTI

Rezultatele Metarankingului național 2023 arată că universitățile din România au fost incluse în doar șase din cele opt clasamente internaționalizate utilizate pentru exercițiul din anul anterior. Este necesar să centralizăm eforturile actuale ale Ministerului Educației (finanțarea specială cu suma de 1,515 miliarde lei; granturi doctorale cu suma 338 milioane lei; finanțarea cercetării universitare cu suma de 100 milioane lei).

Acest program are ca obiectiv sprijinirea competitivității internaționale a universităților românești, facilitând creșterea lor în clasamentele globale și participarea acestora în consorții internaționale și naționale.

De asemenea, se vor avea în vedere:

- colaborările cu universități și institute de cercetare de top pentru schimburi academice și proiecte comune;
- atragerea cadrelor didactice și cercetătorilor de prestigiu din străinătate;
- dezvoltarea centrelor de inovare în cadrul universităților pentru a sprijini start-up-urile și spin-off-urile.

10. UNIVERSITĂȚILE: PILON AL INOVĂRII ȘI PARTENERIATELOR PUBLIC-PRIVATE

Universitățile vor facilita accesul companiilor la resursele lor de calcul, la expertiză în data science și la laboratoare de testare a soluțiilor digitale, sprijinind astfel adoptarea de noi tehnologii și îmbunătățirea infrastructurii IT naționale. Prin aceste colaborări, universitățile vor deveni un pilon central în dezvoltarea economică și socială a României, transformând rezultatele cercetării academice în soluții practice și inovatoare.

Aceste inițiative vor crea un ecosistem de inovare robust, capabil să dezvolte soluții moderne pentru provocările economiei globale și să sprijine creșterea durabilă și competitivitatea economică a României.

9

**Modernizarea
și digitalizarea
sănătății –**
investiții în
infrastructură și
acces sporit la
servicii medicale

1. FINALIZAREA MODERNIZĂRII A 50 DE SPITALE MARI PRIN PNRR ȘI POS

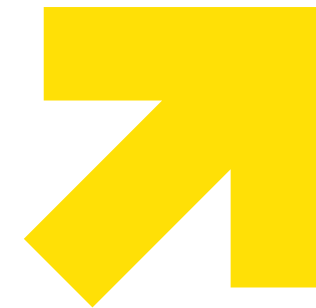

PNL își propune să finalizeze modernizarea a 50 de spitale mari prin intermediul finanțării din Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și Programul Operațional Sănătate (POS). Aceste investiții, care depășesc 24 de miliarde de lei, vizează construirea de noi unități și modernizarea celor existente pentru a îmbunătăți infrastructura spitalicească la nivel național. Prioritatea este acordată spitalelor județene și regionale, unde lucrările includ dotarea cu echipamente medicale moderne, digitalizare și tranziție verde.

Investițiile din PNRR includ construcția de noi pavilioane și modernizarea unităților spitalicești existente, cu accent pe digitalizare și tranziție verde.

Astfel, Ministerul Sănătății alocă fonduri pentru spitale județene, spitale de urgență și spitale municipale din diverse regiuni ale țării. Un exemplu concret este sprijinul pentru extinderea spitalelor prin construirea de noi secții, cum ar fi cele de oncologie, boli infecțioase și neurologie. Printre spitalele care beneficiază de aceste fonduri se numără Spitalul Clinic de Urgență din Constanța și Institutul de Boli Cardiovasculare din București.

2. PRIORITIZAREA BUGETULUI NAȚIONAL CĂTRE MEDICINA PRIMARĂ ȘI DE AMBULATOR PENTRU A ÎMBUNĂȚĂȚI ACCESUL LA SERVICII MEDICALE DE BAZĂ

PNL, prin programul de guvernare, vizează alocarea unei finanțări adecvate pentru medicina primară și ambulatorie, pentru a îmbunătăți accesul la servicii medicale de bază, mai ales în zonele izolate și defavorizate.

Iată câteva puncte cheie referitoare la acest aspect:

- **Finanțare crescută pentru medicina de familie:** Se propune ca cel puțin 8% din Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate să fie alocat pentru medicina de familie, cu o creștere treptată a rolului său pentru a reduce numărul internărilor evitabile prin monitorizare și prevenție a bolilor cronice.
- **Debirocratizare:** Se urmărește simplificarea proceselor administrative între medicii de familie și Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS), pentru a permite medicilor să își concentreze mai mult pe pacienți și pe asigurarea unui acces facil la servicii.
- **Extinderea accesului la servicii în zone izolate:** Programul propune dezvoltarea unui program de acoperire a serviciilor medicale pentru populațiile defavorizate, în special în zonele greu accesibile, inclusiv pentru servicii de medicină generală, stomatologie și alte servicii medicale auxiliare.
- **Reducerea presiunii asupra spitalelor:** Se subliniază necesitatea extinderii serviciilor de medicină primară și ambulatorie pentru a reduce solicitările asupra spitalelor și a unităților de primiri urgențe. Astfel, printr-o mai bună acoperire a nevoilor de bază în sistemul de sănătate, se speră că se va evita suprasolicitarea spitalelor și se va îmbunătăți starea de sănătate generală a populației.

Aceste propuneri reflectă o abordare strategică pentru a crește accesul și calitatea serviciilor de sănătate la nivelul primar, adresând nevoile fundamentale ale cetățenilor, în special ale celor din zonele mai puțin deservite.

3. IMPLEMENTAREA ȘI EXTINDEREA PROGRAMELOR DE PREVENȚIE PRIMARA ȘI SECUNDARA PRECUM ȘI PROGRAMELOR DE SCREENING PENTRU CELE MAI FRECVENTE BOLI ȘI ACCES SPORIT LA TRATAMENT PRIN ASIGURAREA PREDICTIBILITĂȚII ACTUALIZĂRII LISTEI DE MEDICAMENTE RAMBURSATE

PNL își propune să implementeze și să extindă programele de prevenție primară și secundară, precum și cele de screening pentru cele mai frecvente boli, având ca obiectiv principal îmbunătățirea sănătății populației și reducerea incidenței bolilor grave. Aceste programe sunt esențiale pentru o detectare precoce și pentru îmbunătățirea șanselor de tratament eficient, reducând în același timp costurile asociate cu tratarea bolilor în stadii avansate. Prin extinderea acestor programe la scară națională, PNL dorește să ofere acces larg și egal la măsuri de prevenție și diagnosticare timpurie, ceea ce va contribui la îmbunătățirea calității vieții pentru cetățeni.

Un aspect cheie al acestui program este asigurarea accesului sporit la tratamente de ultimă generație. Pentru a răspunde nevoilor de sănătate ale populației, PNL propune actualizarea predictibilă a listei de medicamente rambursate de două ori pe an, ceea ce va permite pacienților acces constant la terapii moderne și inovatoare, adaptate la noile descoperiri din domeniul medical. Acest mecanism de actualizare a listei de medicamente va contribui la reducerea disparităților în accesul la tratamente, oferind o abordare flexibilă și adaptată nevoilor medicale în continuă schimbare.

Finanțarea adecvată a tratamentelor inovatoare și de ultimă generație reprezintă o altă prioritate a programului de guvernare. PNL propune alocarea de fonduri dedicate în cadrul bugetului destinat sănătății, care să susțină accesul la terapii dovedite clinic pentru a îmbunătăți rezultatele tratamentului pentru pacienți. Acest lucru este esențial pentru ca pacienții să beneficieze de cele mai avansate tratamente disponibile pe piață, cum ar fi medicamentele inovatoare pentru bolile cronice sau terapiile personalizate, care pot aduce rezultate semnificative în îmbunătățirea calității vieții. Aceste fonduri dedicate vor permite o mai bună planificare și eficiență în alocarea resurselor către tratamentele de care pacienții au cea mai mare nevoie.

Totodată, PNL dorește să îmbunătățească accesul la medicamente esențiale prin introducerea unor mecanisme de finanțare eficiente și sustenabile. Prin stimularea consumului de medicamente generice și biosimilare, alinierea metodologiei naționale la standardele europene și facilitarea accesului la tratamente pentru boli rare și complexe, se urmărește o echitate mai mare în accesul la tratamente și o eficiență sporită a sistemului de sănătate.

Programul de guvernare al PNL privind sănătatea își propune să creeze un sistem care prioritizează prevenția și inovația în tratamente, prin acces crescut la programe de prevenție și tratamente moderne. În acest fel, PNL dorește să contribuie la construirea unui sistem de sănătate sustenabil, orientat către nevoile pacienților și capabil să ofere soluții de calitate la standarde europene.

4. IMPLEMENTAREA INTEGRALĂ A PROGRAMULUI NAȚIONAL DE COMBATERE A CANCERULUI

PNL își propune implementarea integrală a Programului Național de Combatere a Cancerului, ca parte a unui efort cuprinzător de abordare a uneia dintre cele mai răspândite și devastatoare boli din România.

Programul este conceput pentru a oferi o abordare integrată a luptei împotriva cancerului, cu măsuri care acoperă toate etapele, de la prevenție la îngrijire post-tratament.

Printre obiectivele principale se numără:

- Prevenție și educație pentru sănătate: PNL va dezvolta campanii naționale și programe de informare pentru a educa populația despre factorii de risc pentru cancer și măsurile preventive esențiale. Vor fi promovate activități pentru adoptarea unui stil de viață sănătos, reducerea consumului de tutun și alcool și combaterea factorilor de risc din mediu, cum ar fi poluarea.
- Screening și diagnostic precoce: Se va extinde și consolida accesul la programe de screening pentru detectarea timpurie a cancerului, axate pe tipuri de cancer cu incidență ridicată, cum ar fi cancerul de sân, de col uterin și colorectal. Aceste măsuri sunt esențiale pentru identificarea cancerului în stadii incipiente, ceea ce va crește semnificativ șansele de supraviețuire și eficiența tratamentului.
- Acces rapid la tratament: PNL va asigura accesul pacienților la terapii moderne și eficiente, inclusiv la medicamente inovatoare și terapii personalizate, care pot îmbunătăți calitatea vieții și rata de supraviețuire. De asemenea, vor fi alocate resurse necesare pentru dezvoltarea infrastructurii de tratament oncologic, care să răspundă nevoilor specifice ale pacienților cu cancer.
- Îngrijire post-tratament și suport pentru supraviețuitori: Programul Național de Combatere a Cancerului include servicii de monitorizare și suport pentru pacienții care au învins boala. PNL va dezvolta programe dedicate de recuperare, monitorizare a recidivei și suport emoțional, asigurând sprijin psihologic atât pentru pacienți, cât și pentru familiile acestora.
- Toleranță zero la mită și primirea de foloase necuvenite în exercitarea profesiilor medicale

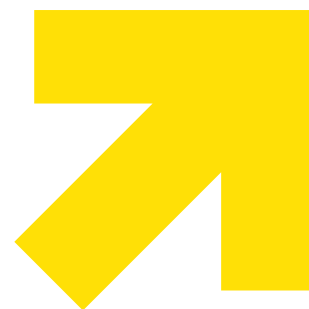
Implementarea integrală a Programului Național de Combatere a Cancerului va permite României să se alinieze la standardele europene de combatere a cancerului, în conformitate cu Planul European de Combatere a Cancerului.

Prin aceste măsuri, PNL își propune să ofere cetățenilor acces la servicii de sănătate de calitate, să îmbunătățească calitatea vieții pentru pacienți și să reducă incidența și mortalitatea cauzate de cancer.

5. REFORMA SPITALELOR: PROFESIONALIZAREA ȘI CREȘTEREA ATRIBUȚIILOR ȘI RESPONSABILITĂȚILOR MANAGERILOR DE SPITALE

Programul de guvernare propune o reformă amplă a spitalelor, cu accent pe profesionalizarea managementului și creșterea atribuțiilor și responsabilităților managerilor de spitale. Această măsură este esențială pentru îmbunătățirea eficienței și calității serviciilor medicale, contribuind la transformarea sistemului de sănătate într-unul modern, bine administrat și orientat către nevoile pacienților.

1. Profesionalizarea managementului spitalelor: Reforma urmărește să asigure că managerii spitalelor sunt profesioniști calificați, cu experiență și competențe specifice în administrarea unităților medicale. Acest lucru va implica recrutarea pe bază de merit și competențe reale în managementul spitalicesc, pentru a garanta o conducere eficientă și orientată către performanță.

2. Creșterea atribuțiilor și responsabilităților managerilor: Se prevede extinderea atribuțiilor managerilor de spitale, pentru a le oferi mai multă autonomie în luarea deciziilor strategice, financiare și operaționale. Aceasta va permite o gestionare mai flexibilă și adaptată la nevoile locale, contribuind la optimizarea resurselor, la îmbunătățirea calității serviciilor și la reducerea birocrăției interne.

3. Responsabilizarea managerilor prin evaluări periodice: Reforma include mecanisme clare de monitorizare și evaluare a performanței managerilor, pentru a asigura îndeplinirea standardelor de calitate și eficiență. Managerii vor fi evaluați pe baza unor criterii clare, legate de satisfacția pacienților, utilizarea eficientă a resurselor, reducerea infecțiilor intra-spitalicești și capacitatea de a implementa măsuri de digitalizare și modernizare a infrastructurii.

4. Investiții în formarea continuă a managerilor: Sunt prevăzute programe de formare continuă pentru managerii de spitale, care să le ofere acces la cele mai noi cunoștințe și bune practici din domeniul sănătății. Aceasta va include și programe de leadership, care să îi sprijine în adoptarea unor strategii inovatoare și eficiente de administrare a spitalelor.

Programul de guvernare propune o reformă amplă a spitalelor, cu accent pe profesionalizarea managementului și creșterea atribuțiilor și responsabilităților managerilor de spitale. Această măsură este esențială pentru îmbunătățirea eficienței și calității serviciilor medicale, contribuind la transformarea sistemului de sănătate într-unul modern, bine administrat și orientat către nevoile pacienților.

6. REFORMAREA SISTEMULUI DE FINANȚARE A SĂNĂTĂȚII PRIN INTRODUCEREA ASIGURĂRILOR MEDICALE FACULTATIVE PENTRU COMPLEMENTARITATEA SURSELOR DE FINANȚARE

PNL propune reformarea sistemului de finanțare a sănătății prin introducerea asigurărilor medicale facultative, pentru a aduce complementaritate în sursele de finanțare.

Implementarea unui sistem de asigurări medicale facultative în România, inspirat din modele internaționale, ar contribui la reducerea presiunii pe bugetul public de sănătate și pe Casa Națională de Asigurări de Sănătate și la atragerea unor fonduri suplimentare din sectorul privat.

Un exemplu este modelul olandez, unde sistemul de sănătate se bazează pe asigurări obligatorii pentru toți cetățenii, dar oferă și posibilitatea asigurărilor complementare facultative. Aceste asigurări suplimentare acoperă servicii care nu sunt incluse în pachetul de bază, cum ar fi anumite tratamente dentare, de recuperare sau alte servicii specializate. Această complementaritate aduce un echilibru între accesibilitatea generală la servicii de sănătate și flexibilitatea opțiunilor pentru cetățeni, oferindu-le posibilitatea de a alege pachete medicale adaptate nevoilor

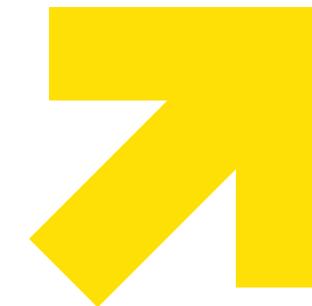
lor. Totodată, acest model permite un control mai eficient al costurilor, asigurând sustenabilitatea financiară a sistemului de sănătate pe termen lung. Franța oferă un alt model cu un sistem puternic de sănătate publică care este completat de asigurările medicale facultative. Acestea acoperă o gamă largă de costuri care nu sunt suportate integral de sistemul public, cum ar fi spitalizarea, consultațiile sau anumite tratamente. Modelul francez asigură o mai mare echitate în accesul la îngrijiri de calitate.

7. ÎMBUNĂTĂȚIREA CADRULUI INSTITUȚIONAL PENTRU SPRIJIN FINANCIAR ACORDAT SPITALELOR CU SCOPUL DE A OFERI TRATAMENTE DE CALITATE

PNL își propune să revizuiască și să ajusteze tariful pe caz ponderat, crescându-l la 1.200 de euro pentru a oferi o susținere financiară mai bună spitalelor. Această măsură este esențială pentru a asigura accesul pacienților la tratamente de calitate și pentru a sprijini modernizarea infrastructurii medicale din România. În contextul în care sistemul de sănătate românesc se confruntă cu o finanțare inadecvată, o ajustare a TCP va contribui la reducerea ratelor de mortalitate și la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor, în special pentru cei afectați de boli cardiovasculare și oncologice.

8. INTRODUCEREA UNUI PROGRAM NAȚIONAL DE ANESTEZIE ȘI TERAPIE INTENSIVĂ PENTRU PACIENȚII ADULȚI ȘI PEDIATRICI PENTRU A COMPENSA DEFICITUL DE ALOCARE DE FONDURI ÎN SISTEM DRG (ȘI PENTRU A PREVENI APARIȚIA DE SITUAȚII PRECUM CEA DE LA SPITALUL SF. PANTELIMON)

Introducerea unui Program Național de Anestezie și Terapie Intensivă pentru pacienții adulți și pediatrici este utilă pentru a compensa deficitul de fonduri din sistemul DRG și pentru a asigura tratamente adecvate pacienților în stare gravă. Acest program va preveni situații critice, precum cele de la Spitalul Sf. Pantelimon, și va contribui la reducerea mortalității evitabile, oferind resursele necesare pentru îngrijiri medicale de calitate în secțiile de terapie intensivă.

9. CREAREA UNUI SISTEM DE RAPORTARE ȘI CONTROL: IMPLEMENTAREA UNUI SISTEM DE MONITORIZARE A FONDURILOR ALOCATE CNAS ȘI A UTILIZĂRII ACESTORA ÎN SPITALE UN MECANISM DE VERIFICARE A DECONTARII ȘI ACORDĂRII CONCEDIIILOR MEDICALE PENTRU A ASIGURA TRANSPARENȚA ȘI RESPONSABILITATEA.

Crearea unui sistem de raportare și control este esențială pentru a monitoriza eficient fondurile alocate de CNAS și utilizarea acestora în spitale. Implementarea unui mecanism de verificare a decontărilor și a acordării concediilor medicale va asigura transparența și responsabilitatea în gestionarea resurselor publice.

Acest sistem va contribui la o mai bună alocare a fondurilor, prevenind abuzurile și îmbunătățind eficiența sistemului de sănătate.

10. INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURĂ ȘI TEHNOLOGIE: SPRIJINIREA SPITALELOR ÎN ACHIZIȚIONAREA ECHIPAMENTELOR MODERNE ȘI ÎN ÎMBUNĂTĂȚIREA FACILITĂȚILOR PENTRU A OFERI PACIENȚILOR CONDIȚII DE ÎNGRIJIRE CORESPUNZĂTOARE.

PNL își propune să sprijine spitalele prin investiții în infrastructură și tehnologie, facilitând achiziționarea echipamentelor moderne și îmbunătățirea condițiilor din unitățile medicale. Aceste măsuri vor contribui la asigurarea unor condiții de îngrijire corespunzătoare pentru pacienți, la creșterea calității serviciilor medicale și la modernizarea sistemului de sănătate din România.

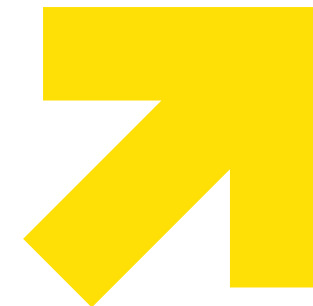
11. PROGRAME DE EDUCAȚIE ȘI PREVENȚIE: IMPLEMENTAREA UNOR CAMPANII DE EDUCARE A POPULAȚIEI PRIVIND SĂNĂTATEA PREVENTIVĂ, ÎMBUNĂTĂȚIND ASTFEL CONȘTIENTIZAREA ȘI PREVENIREA AFECȚIUNILOR GRAVE.

PNL își propune să implementeze programe de educație și prevenție prin campanii de informare a populației privind sănătatea preventivă. Aceste inițiative vor contribui la creșterea conștientizării asupra importanței prevenției și la reducerea incidenței afecțiunilor grave, promovând astfel un stil de viață sănătos și prevenind problemele medicale care ar putea fi evitate.

12. PROGRAM NAȚIONAL PENTRU DEZVOLTAREA CENTRELOR MEDICALE ÎN LOCALITĂȚILE URBANE LIPISTE DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ SPECIALIZATĂ.

PNL propune un Program Național pentru extinderea Centrelor Medicale în localitățile urbane lipsite de asistență medicală specializată, având ca obiectiv îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate pentru toți cetățenii.

Acest program urmărește crearea de centre medicale moderne, echipate corespunzător, care să ofere servicii medicale specializate. PNL propune, în cadrul Programului Național pentru dezvoltarea Centrelor Medicale, măsuri esențiale precum implementarea telemedicinii pentru consultarea pacienților de la distanță, reducând astfel timpii de așteptare și asigurând tratament rapid în cazuri complexe. De asemenea, se vor încheia parteneriate cu spitale regionale și universități medicale pentru formarea continuă a personalului și accesul la tehnologii de ultimă generație. În plus, programul include construcția și dotarea de centre medicale în localitățile fără asistență specializată, pentru a reduce deplasările pacienților și a îmbunătăți accesul la servicii medicale urgente.

10

Modernizarea administrației publice

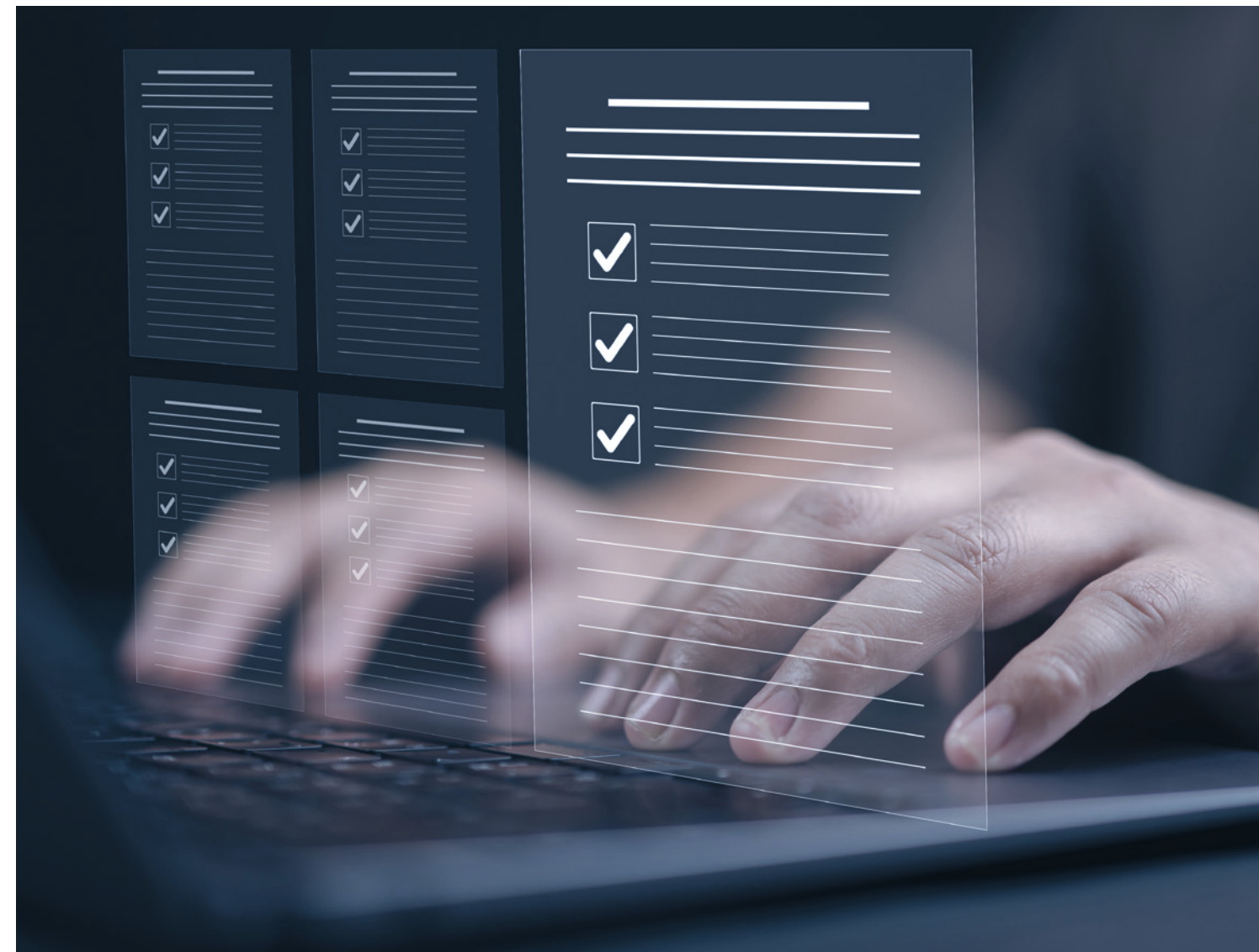
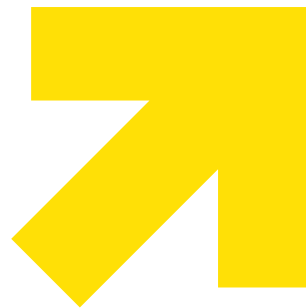
1. DIGITALIZAREA ȘI SIMPLIFICAREA TUTUROR PROCESELOR ADMINISTRATIVE ÎN RELAȚIE CU PERSOANELE FIZICE ȘI JURIDICE

Calitatea administrației publice prin care se exercită autoritatea statului a devenit un atribut al competitivității naționale în economia globală. În fața necesității stringente de a simplifica interacțiunile dintre cetățeni, mediul de afaceri și instituțiile publice, PNL își propune să accelereze procesele de debirocratizare și digitalizare a administrației. Aceste măsuri au drept scop îmbunătățirea accesului la servicii publice, reducerea timpului de răspuns al instituțiilor și promovarea unui cadru de reglementare simplificat și eficient pentru mediul de afaceri.

În această direcție, PNL consideră prioritară dezvoltarea platformelor digitale și implementarea fluxurilor de lucru automatizate pentru a face administrația mai accesibilă și transparentă.

În domeniul debirocratizării, PNL va dezvolta un sistem de monitorizare a sarcinilor administrative impuse de noua legislație asupra cetățenilor și mediului de afaceri și va evalua inițiativele de simplificare administrativă. Pentru a asigura transparența și monitorizarea progresului, va fi publicat anual un raport privind aceste inițiative de debirocratizare, care va include progresele realizate, dificultățile întâmpinate și sugestii pentru măsuri viitoare de simplificare. Totodată, se va coordona metodologia necesară extinderii serviciilor publice online, astfel încât cetățenii și companiile să poată accesa mai ușor aceste servicii. PNL va adopta măsuri care să sprijine automatizarea fluxurilor de documente și proceselor administrative, reducând astfel timpul de răspuns al instituțiilor și numărul de interacțiuni birocratice.

În domeniul digitalizării, PNL va promova o transformare digitală cuprinzătoare, care să meargă dincolo de simpla digitalizare, având ca obiectiv crearea unor servicii publice eficiente, accesibile și moderne, contribuind la reducerea birocrăției. Interoperabilitatea între instituțiile publice va facilita un schimb rapid și sigur de date, sprijinind astfel colaborarea interinstituțională. Totodată, PNL va promova transparența și accesul la informații, astfel încât cetățenii să poată accesa ușor informațiile publice, iar datele generate să poată fundamenta politici și decizii publice. Prin utilizarea noilor tehnologii, precum inteligența artificială, se va încuraja inovația și eficiența în design-ul și furnizarea serviciilor publice, susținând astfel modernizarea administrației și oferind cetățenilor experiențe mai bune în interacțiunea cu instituțiile statului.

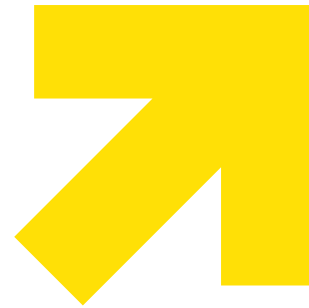

Debirocratizarea și simplificarea administrativă trebuie să înceapă la nivel local, unde autoritățile sunt mai aproape de cetățeni și oferă servicii directe. Astfel, în legătură cu reforma administrativ-teritorială, este esențială o abordare pragmatică, respectând principiul „nimeni nu este lăsat în urmă.”

Pentru a atinge acest obiectiv, sunt propuse următoarele măsuri:

- Infrastructura de date statistice: va analiza impactul transferurilor financiare asupra bugetelor și serviciilor locale, crescând eficiența și transparența bugetelor.
- Sisteme informatice unitare: permit interoperabilitatea între diverse UAT-uri și nivelul central, oferind raportări Open Data prin ghișeul unic digital, ușurând accesul cetățenilor la servicii și reducând birocrăția.
- Atlasul teritorial județean: o platformă pentru date spațiale în timp real, utilizată în analize multisectoriale și fundamentarea deciziilor la nivel local și central.
- Comisia unică de avizare și biroul județean de investiții: unificarea avizatorilor într-un singur punct de contact, reducând timpul de emitere a actelor și susținând dezvoltarea investițiilor prin consiliere și îndrumare.

2. REDUCEREA DOCUMENTAȚIEI PENTRU AUTORIZAȚIILE DE CONSTRUCȚII

Reducerea documentației pentru obținerea autorizațiilor de construcție este o măsură importantă pentru simplificarea procesului birocratic și accelerarea proiectelor de construcții. Aceasta poate fi operaționalizată printr-o serie de inițiative strategice și tehnologice, vizând atât modernizarea fluxurilor de lucru, cât și utilizarea noilor tehnologii pentru a eficientiza procedurile.

Primul pas în operaționalizarea acestei măsuri constă în digitalizarea completă a procesului de solicitare a autorizațiilor. Astfel, solicitanții vor putea transmite documentația exclusiv în format electronic, reducând nevoia de copii fizice și minimizând erorile de procesare. Acest lucru presupune dezvoltarea unei platforme digitale centralizate, care să permită încărcarea, verificarea și evaluarea documentelor într-un singur loc, accesibil atât autorităților locale, cât și solicitanților.

Pentru a simplifica documentația în sine, este esențială standardizarea cerințelor la nivel național, printr-o evaluare a documentelor necesare în funcție de tipul și complexitatea proiectului. Această standardizare va permite eliminarea cerințelor redundante și va asigura claritate în procesul de autorizare, reducând variațiile de la o autoritate locală la alta. De exemplu, cerințele pot fi diferențiate pentru construcții rezidențiale, comerciale sau industriale, iar proiectele mai mici ar putea necesita o documentație simplificată față de cele de mare amploare.

Implementarea unui sistem de pre-verificare automată a documentației va permite autorităților să identifice eventualele lipsuri sau neconformități înainte de evaluarea finală

Această etapă va facilita corectarea rapidă a greșelilor, fără a necesita reluări ale procedurilor care prelungesc în mod semnificativ timpul de procesare. Un astfel de sistem automatizat, bazat pe algoritmi de verificare și validare, va crește eficiența și va reduce timpul necesar obținerii autorizației.

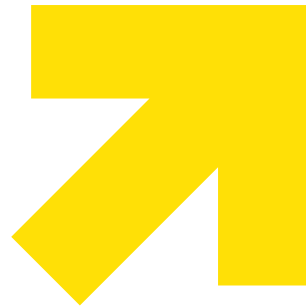
În plus, o parte esențială a operaționalizării reducerii documentației este interoperabilitatea între instituțiile publice implicate.

O platformă integrată, conectată la alte baze de date guvernamentale, va permite accesul rapid la documente deja existente (de exemplu, acte de proprietate, planuri urbanistice sau evaluări de impact), eliminând nevoia ca solicitanții să depună documente pe care instituțiile le dețin deja. Acest lucru va reduce semnificativ numărul de documente solicitate, facilitând obținerea autorizațiilor într-un mod mai rapid și eficient.

Pentru asigurarea succesului acestor măsuri, este importantă și furnizarea unor ghiduri clare și traininguri pentru funcționarii publici, astfel încât aceștia să fie familiarizați cu noile procese digitale și să poată răspunde prompt și eficient la cerințele solicitanților. Totodată, campaniile de informare publică pot contribui la creșterea gradului de conștientizare în rândul cetățenilor și firmelor privind noile cerințe simplificate.

3. VALORIFICAREA PROPRIETĂȚII PUBLICE ȘI PRIVATE PRIN ÎNFIINȚAREA REGISTRULUI NAȚIONAL AL PROPRIETĂȚILOR PUBLICE ȘI PRIVATE

Operaționalizarea valorificării proprietății publice și private prin înființarea Registrului Național al Proprietăților Publice și Private ar aduce o mai bună gestionare a acestor resurse, sprijinind eficiența administrativă și stimulând dezvoltarea economică. În România, necesitatea unui astfel de registru este evidentă datorită lipsei unei evidențe centralizate și actualizate a proprietăților deținute de stat și de sectorul privat, care limitează capacitatea de a planifica strategic utilizarea acestor bunuri și de a stimula investițiile.

Digitalizarea și centralizarea datelor existente presupune colectarea și consolidarea tuturor informațiilor privind proprietățile publice și private deținute de stat într-o platformă unică, accesibilă instituțiilor relevante. Aceasta implică digitalizarea registrelor existente la nivel local și național și integrarea lor într-un registru centralizat, care să conțină informații detaliate despre locație, dimensiune, valoare, statutul juridic și utilizarea curentă a fiecărei proprietăți. În acest mod, autoritățile locale și centrale vor avea acces la informații actualizate, facilitând transparența și simplificând procesul decizional în ceea ce privește valorificarea acestor resurse.

Implementarea unei platforme digitale centralizate va asigura o interfață unică, accesibilă atât instituțiilor publice, cât și unor categorii de utilizatori privați cu drepturi și permisiuni specifice. Această platformă ar trebui să integreze hărți și instrumente de analiză și să ofere acces la informații detaliate despre statutul juridic și potențialul de utilizare al fiecărei proprietăți. În acest fel, monitorizarea și gestionarea proprietăților publice și private la nivel național vor fi facilitate, promovând un management mai eficient și orientat pe rezultate.

Interoperabilitatea cu alte registre naționale este esențială pentru funcționarea optimă a Registrului Național al Proprietăților. Acesta trebuie să fie compatibil cu alte registre și baze de date guvernamentale, precum Registrul Național de Cadastru și Publicitate Imobiliară, registrele fiscale și bazele de date referitoare la urbanism și planificare teritorială. Integrarea acestor surse va permite verificarea automată a informațiilor, eliminând duplicările și erorile și asigurând că datele despre proprietăți sunt corecte și actualizate.

Automatizarea și actualizarea periodică a informațiilor sunt necesare pentru menținerea unui registru precis și eficient. Orice modificare a unei proprietăți, fie că este vorba de transferuri de drepturi sau schimbări în destinația acesteia, ar trebui să fie reflectată automat în registru. De asemenea, instituțiile implicate ar putea implementa notificări automate pentru actualizări periodice, contribuind astfel la menținerea unor date corecte și la optimizarea procesului decizional.

Analiza și evaluarea pentru valorificarea strategică a proprietăților vor deveni posibile prin intermediul unui registru digitalizat și centralizat, permițând o evaluare integrată a proprietăților publice. În acest fel, se vor putea identifica bunurile care ar putea fi valorificate mai eficient, fie prin închiriere, concesiune, vânzare sau parteneriate public-privat.

Aceste evaluări vor oferi o bază solidă pentru luarea unor decizii strategice legate de alocarea resurselor publice și pentru stimularea investițiilor în sectoarele prioritare.

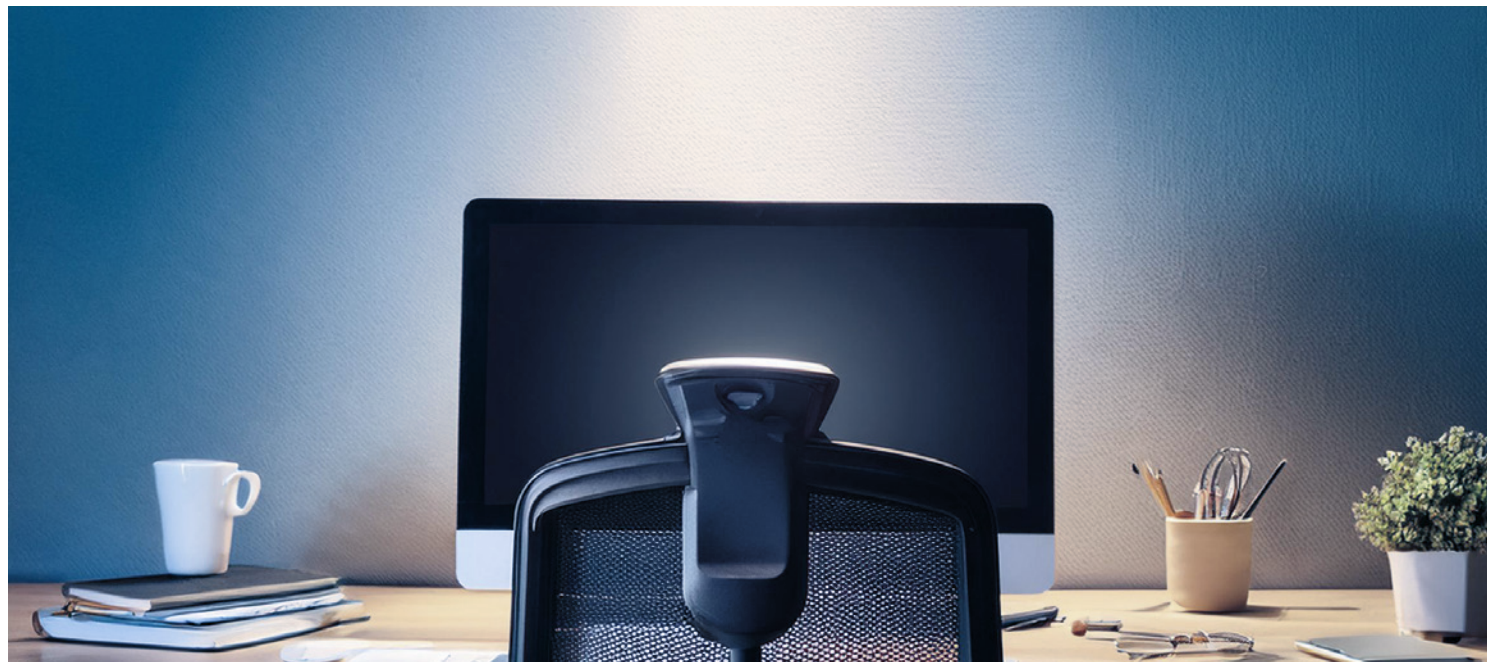
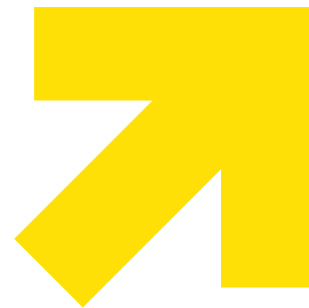
4. DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DIGITALE ȘI EXTINDEREA REȚELELOR DE COMUNICAȚII

România își propune să se alinieze standardelor de conectivitate ale Uniunii Europene pentru a deveni mai competitivă la nivel digital. În acest sens, țara va stimula tranziția către obiectivele de conectivitate ale UE prin investiții semnificative în infrastructura digitală, având ca scop reducerea diferențelor față de alte state membre. În plus, extinderea rețelelor de fibră optică și 5G va oferi acces rapid și stabil la internet de mare viteză pentru întreaga țară, atât pentru mediul urban, cât și pentru cel rural. Rețelele de fibră optică vor asigura o lățime de bandă mare, sprijinind utilizatorii casnici, afacerile și instituțiile publice. Rețelele 5G, pe de altă parte, vor fi extinse pentru a oferi conectivitate mobilă avansată, capabilă să răspundă cerințelor ridicate de viteză și capacitate, necesare pentru aplicații complexe, cum ar fi Internetul Lucrurilor. Astfel, dezvoltarea rețelelor 5G va susține apariția de noi servicii și industrii, precum transportul inteligent și orașele smart.

Pentru a accelera aceste progrese, guvernul va stimula investițiile private în infrastructura digitală, având în vedere că finanțarea acestui tip de infrastructură necesită resurse considerabile. Implicarea investitorilor privați va contribui la facilitarea accesului la tehnologii moderne în toate regiunile țării. De asemenea, un obiectiv principal al extinderii infrastructurii digitale este reducerea decalajelor dintre zonele urbane și cele rurale. Accesul la internet de mare viteză este esențial pentru a asigura oportunități economice, educaționale și sociale egale pentru cetățeni, indiferent de locație. Astfel, dezvoltarea rețelelor de fibră optică și 5G va sprijini coeziunea socială și o dezvoltare economică uniformă.

PNL își propune, de asemenea, să aloce fonduri din bugetul național și european pentru a extinde infrastructura în „zonele albe” – regiuni unde accesul la internet și alte servicii digitale este limitat sau inexistent. Investițiile în aceste regiuni vor crește incluziunea digitală, oferind cetățenilor acces îmbunătățit la educație, sănătate și activități economice. În același timp, dezvoltarea rețelelor de comunicații și transport va consolida poziția României pe piețele europene și globale, stimulând cooperarea transfrontalieră și creând oportunități pentru colaborări economice extinse. Acest lucru va contribui la creșterea competitivității economiei românești și la integrarea în lanțurile valorice internaționale.

5. ACCELERAREA TRANSFORMĂRII DIGITALE A IMM-URILOR DIN ROMÂNIA

Pentru România, valorificarea economiei digitale reprezintă o oportunitate strategică ce poate contribui cu până la 42 de miliarde de euro la PIB-ul național până în 2025. Având în vedere că 99% dintre companiile românești sunt IMM-uri, acestea joacă un rol esențial în creșterea competitivității naționale. Transformarea digitală a IMM-urilor este vitală, nu doar pentru a îmbunătăți eficiența și productivitatea acestora, dar și pentru a sprijini competitivitatea României pe piețele europene și globale. Cu toate acestea, acest proces nu poate fi redus doar la achiziții de echipamente IT, ci trebuie să includă o transformare profundă la nivel de procese, produse și modele de business, astfel încât companiile să poată adopta tehnologii emergente precum Inteligența Artificială, IoT, Blockchain și Cloud Computing.

Pentru a sprijini acest proces, se impune o viziune guvernamentală clară și concertată, capabilă să genereze un ecosistem integrat care să ofere IMM-urilor instrumente și resurse necesare digitalizării. În acest sens, Hub-urile Digitale de Inovare (E-DIH) vor avea un rol central, fiind concepute ca agenții de dezvoltare a digitalizării, sprijinind transformarea digitală în parteneriat public-privat. Aceste hub-uri vor fi susținute financiar prin Programul Europa Digitală și prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională, iar

rolul lor este de a oferi IMM-urilor acces la infrastructură digitală de înaltă calitate, instruire, soluții de testare și resurse care facilitează adoptarea noilor tehnologii. E-DIH-urile vor contribui astfel la crearea unor soluții digitale avansate pentru sectoare esențiale, precum industrie, agricultură, administrație publică și sănătate, oferind IMM-urilor acces la expertiză și resurse de înaltă calitate, necesare pentru implementarea de soluții inovative.

Pe lângă infrastructura oferită de E-DIH-uri, este necesară crearea unor programe de finanțare prin Programele Operaționale Regionale pentru proiecte de smart city în parteneriat cu hub-urile regionale. Orașele din toate regiunile de dezvoltare vor putea beneficia astfel de soluții digitale moderne, crescându-și atractivitatea pentru investiții și îmbunătățind calitatea vieții pentru cetățeni. De asemenea, derularea de traininguri pentru funcționarii publici, cu scopul de a dobândi competențe digitale, va susține obiectivul de a asigura un nivel minim de abilități digitale pentru toți angajații din administrația publică. Pe termen lung, acest demers va contribui la o mai bună interacțiune între cetățeni și instituții și va eficientiza activitatea administrației publice.

În vederea susținerii IMM-urilor inovative, se propune crearea unui fond de investiții dedicat startup-urilor din sectorul tech. Parteneriatul cu investitori privați va permite cofinanțarea proiectelor de înaltă tehnologie, cu un potențial de impact semnificativ asupra economiei. Cu toate acestea, multe IMM-uri românești nu sunt pregătite pentru finanțarea proiectelor digitale, deoarece acestea presupun riscuri ridicate și caracteristici unice care nu sunt adesea evaluate corect de instituțiile financiare. Prin urmare, guvernul poate juca un rol decisiv în stimularea acestor inițiative printr-un parteneriat public-privat, creând condiții favorabile pentru evaluarea și finanțarea corectă a proiectelor cu potențial inovator.

De asemenea, platforma digitală colaborativă Solutii.gov.ro, care va integra date din sectorul public și privat, va crea o punte de comunicare între administrația publică și mediul de afaceri, oferind companiilor posibilitatea de a propune soluții pentru problemele ridicate de administrație

Această platformă va facilita un acces transparent și ușor al companiilor private la proiecte publice și va permite dezvoltarea unor aplicații utile pentru cetățeni, cu acces software bazat pe API-uri. Solutii.gov.ro va deschide astfel noi oportunități pentru companii de a inova în ecosistemul public, contribuind la transparența pieței publice IT&C și la accesul cetățenilor la servicii digitale valoroase.

Prin adoptarea acestor măsuri, România poate accelera tranziția către o economie digitală integrată și competitivă, valorificând avantajele noii revoluții industriale. Implementarea unei strategii concertate pentru digitalizarea IMM-urilor, susținută de hub-urile regionale de inovare, programele de finanțare și o platformă colaborativă, va permite creșterea capacității de inovare a țării și integrarea în ecosistemul european digital. Această abordare holistică va aduce valoare pe termen lung economiei românești și va asigura o dezvoltare sustenabilă, contribuind la prosperitatea societății.

6. CONTINUAREA PROCESULUI DE DESCENTRALIZARE ADMINISTRATIVĂ

În conformitate cu prevederile art. 120 alin. (1) din Constituția României, republicată, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, și ale hotărârii Guvernului nr. 229/2017 privind aprobarea Strategiei generale de descentralizare, este necesară continuarea și consolidarea procesului de descentralizare administrativă și financiară. Descentralizarea este strâns legată de procesul de reformă administrativ-teritorială. Guvernarea și democrația locală au sens numai dacă autoritățile locale pot îndeplini responsabilitățile și funcțiile care le-au fost încredințate deoarece există o capacitate instituțională limitată pentru furnizarea serviciilor publice locale din cauza tendințelor demografice negative în anumite zone, a fragmentării teritoriale excesive și a gradului scăzut de implementare a documentelor de politici publice anterioare din domeniu, precum și distribuirea neclară a responsabilităților între nivelurile administrației publice locale.

Un obiectiv fundamental al descentralizării este creșterea capacității administrative și financiare a localităților și județelor (definită ca fiind suma tuturor resurselor aflate la dispoziția unității administrativ-teritoriale – umane, financiare, materiale), care trebuie să devină mai competitive.

Obiectivul nostru este de a transforma administrația publică centrală și locală într-o administrație eficientă și performantă.

Modernizarea administrației este necesară dacă dorim să valorificăm fondurile europene, mai ales cele pentru actuala perioadă de finanțare. Dacă nu reușim să întărim capacitatea administrativă (lucru pe care ne propunem să-l realizăm prin procesul de descentralizare și reformă administrativ-teritorială, dar și prin celelalte elemente ale reformelor), acest deziderat nu va fi posibil. Reforma de descentralizare este foarte întârziată și ar trebui un ritm ascendent în calendarul acestei reforme.

Descentralizarea trebuie să constituie un obiectiv de interes național în perioada imediat următoare, obiectiv care să fie realizat de întreaga clasă politică a României, prin finalizarea procesului în domeniile tineret, sport și turism.

7. ASIGURAREA SURSELOR DE FINANȚARE PENTRU ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ

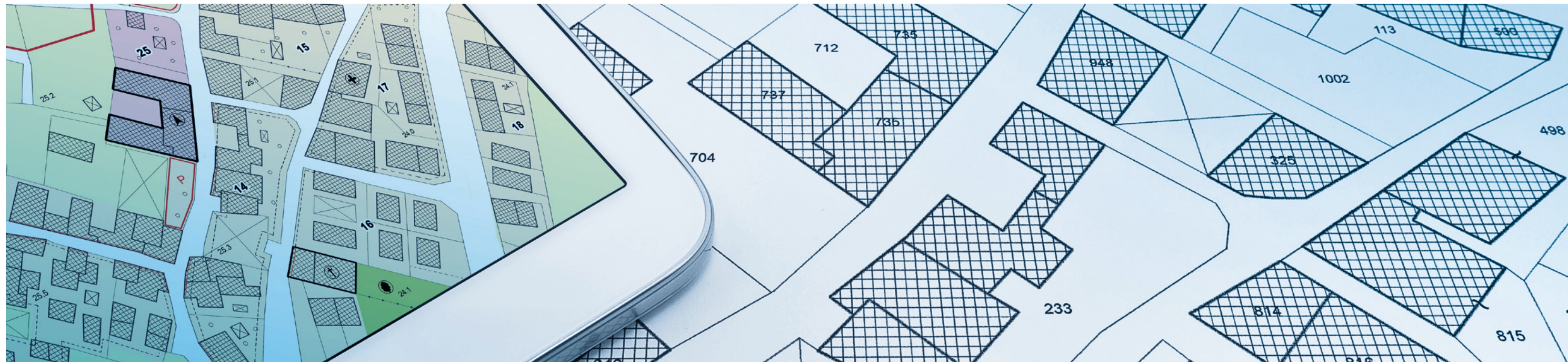

Capacitatea fiscală insuficientă, colectarea redusă a veniturilor proprii și predictibilitatea scăzută a politicilor fiscale la nivel central și local, alături de numeroase responsabilități fără finanțare adecvată, impun o reformă imediată.

Capacitatea financiară a unităților administrativ-teritoriale depinde de reforma administrativ-teritorială, digitalizare și crearea mecanismelor necesare pentru autofinanțare. Obiectivele specifice sunt:

- Întărirea responsabilității fiscal-bugetare prin adoptarea unui Cod al finanțelor publice locale, unificând reglementările privind finanțele locale, criza financiară, insolvența, fiscalitatea și procedurile fiscale locale.
- Consolidarea fiscal-bugetară pentru autoritățile locale, inclusiv prin evaluarea legislației transferurilor financiare dintre bugetul de stat și cele locale, cu reanalizarea cotelor din impozitul pe venit și alocarea mai echilibrată a resurselor, dar și creșterea surselor de finanțare directă pentru a reduce dependența de bugetul de stat.
- Reevaluarea sistemului de echilibrare a bugetelor locale, analizând subvențiile și sumele defalcate din bugetul central, inclusiv prin propuneri de reformă legislativă.
- Analizarea criteriilor de echilibrare a bugetelor locale pentru o distribuie mai justă, luând în considerare factori precum capacitatea financiară, suprafața și numărul elevilor, pe lângă populație.

8. REALIZAREA CADASTRULUI SISTEMATIC

Accelerarea lucrărilor de cadastru sistematic realizate în cadrul Programului Național de Cadastru și Carte Funciară (PNCCF) și utilizarea fondurilor europene pentru cadastru sistematic, respectiv finalizarea înregistrării sistematice în toate cele 660 de comune cuprinse în Proiectul major "Creșterea gradului de acoperire și incluziune a sistemului de înregistrare a proprietăților în zonele rurale din România", finanțat în cadrul Axei prioritare 11 a Programului Operațional Regional 2014-2020 și continuat în cadrul Programului Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027, în contextul în care, în prezent, se derulează lucrări de înregistrare a proprietăților în sistemul integrat de cadastru și carte funciară, pe o suprafață de peste 6,6 milioane de hectare, din 2.072 de UAT-uri.

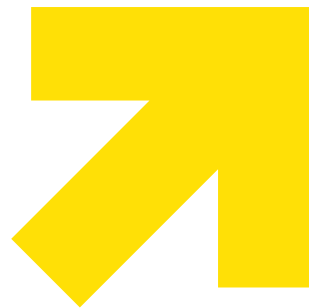
9. PATRIMONIUL PUBLIC LOCAL ȘI CONTINUAREA PROGRAMULUI DE CADASTRU

Gestionarea în mod ineficient a domeniului public, lipsa delimitării și a cadastrului, precum evidențele și administrarea defectuoasă a acestuia afectează atât administrația publică centrală, cât și pe cea locală, conducând la diminuarea investițiilor și lipsa unor proiecte finanțate din fonduri naționale sau europene. De asemenea, s-a constatat că această problemă este un real impediment în procesul de descentralizare. Pentru oferirea de servicii de calitate cetățenilor, pentru o administrație publică

transparentă și eficientă, este necesar a se ține o evidență foarte clară a domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale și a Statului. Aceste evidențe trebuie să fie interconectate și corelate. Astfel, trebuie să existe baze de date informatice unitare la nivel local, care să permită interoperabilitatea sistemelor diverselor UAT-uri cu nivelul central, inclusiv cu sistemul informatic e-Terra al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară.

Obiectivul specific este crearea de sisteme informatice unitare la nivel local, interconectate cu sistemul național, prin crearea cadrului legislativ și asigurarea finanțării necesare în acest sens, împreună cu actorii importanți din domeniu (Ministerul Finanțelor, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării).

10. ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ. REFORMA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ

În România, administrația publică locală este principalul furnizor de servicii publice, având responsabilități largi în ceea ce privește învățământul preuniversitar, serviciile sociale, serviciile de sănătate, instituțiile de cultură, urbanismul, infrastructura rutieră și de utilități publice. Organizarea administrativ-teritorială este decisivă pentru resursele instituționale și financiare aflate la dispoziția administrației locale și, implicit, pentru accesul și calitatea serviciilor publice. Actuala organizare administrativ-teritorială a României datează din anul 1968, când realitățile politice, economice și sociale erau diferite. Între timp, România s-a schimbat radical: economia funcționează după principii de piață, a devenit stat membru al Uniunii Europene, autoritățile publice locale sunt autonome, multe servicii publice au fost descentralizate, iar activitatea instituțiilor a fost transformată cu ajutorul tehnologiilor informației și comunicațiilor. În acest context, așteptările populației și ale operatorilor economici de la administrația publică sunt mult mai complexe, iar unele

forme de organizare nu par a fi capabile de adaptare. De aceea, se impune crearea și implementarea unei noi paradigme a relației stat-cetățean, în care instituțiile să răspundă unor nevoi tot mai diverse, iar resursele limitate să fie utilizate eficient. Prin reorganizarea administrativ-teritorială, se propun soluții pentru reducerea decalajelor de dezvoltare între unitățile administrativ-teritoriale, astfel încât să se ofere cetățenilor României oportunități egale. În acest sens, în mod similar abordării multor țări din Uniunea Europeană pe acest subiect, România a optat pentru susținerea comasării voluntare a UAT-urilor, introducând, încă din anul 2010, prevederile necesare pentru operaționalizarea unor astfel de demersuri validate de voința populară prin referendumuri locale (a se vedea în acest sens prevederile art. 4 din Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități, cu modificările și completările ulterioare.)

Trebuie avut în vedere faptul că procesul de reorganizare administrativ-teritorială este unul complex și care necesită timp, trebuie să fie dezvoltat și operaționalizat transparent, asumat de toți factorii implicați și care să eficientizeze cu adevărat administrația publică, contribuind la acea modernizare și eficientizare a statului pe care ne-o dorim cu toții, atât pentru noi, cât și pentru generațiile viitoare, cu accent pe prestarea de servicii de calitate egală pentru toți cetățenii. Cu toate acestea, România funcționează după o lege de organizare administrativă a teritoriului cu o vechime de peste jumătate de secol (Legea nr.2/1968), act normativ insuficient actualizat în perioada recentă, deși acesta este rezultatul unui regim politic autoritar, ultracentralizat și, prin urmare, un model rigid de organizare a statului, în defavoarea multvehiculatei descentralizări în virtutea principiului autonomiei locale. Prin urmare, actuala lege de organizare administrativ-teritorială este un factor al stagnării, o formă fără fond și o reminiscență a regimului trecut, în plină epocă a digitalizării, implicit a eficientizării funcționării statului și a instituțiilor sale.

Este imperios necesar ca acest proces să înceapă imediat prin următoarele obiective specifice:

- stabilirea cadrului instituțional și strategic pentru derularea procesului de reformă administrativ-teritorială, precum și a calendarului;
- elaborarea Strategiei privind reorganizarea administrativ-teritorială;

Asigurarea cadrului normativ și instituțional necesar procesului de reformă administrativ-teritorială, implicit prin elaborarea unei noi legi de organizare administrativ-teritorială.

Viziune pentru București

Marile proiecte
publice pentru
următorii 10 ani

O VIZIUNE COMUNĂ PENTRU BUCUREȘTI

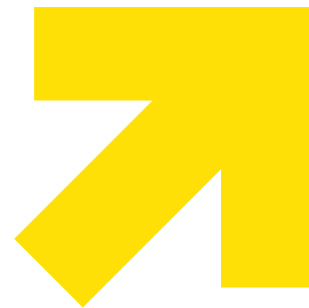
Nicolae Ciucă, candidatul PNL la funcția de Președinte al României și Nicușor Dan, Primarul General al Bucureștiului, își unesc forțele într-o **viziune comună pentru dezvoltarea capitalei**.

Această viziune are drept scop principal **refacerea identității orașului prin relocarea sediilor administrative** ale autorității centrale și **redarea spațiilor publice cetățenilor**.

Planul propus pentru următorii 10 ani urmărește să transforme Bucureștiul într-un oraș modern, deschis cetățenilor, cu o infrastructură eficientă și spații verzi extinse. Prin colaborarea dintre autoritățile centrale și locale, acest proiect va redefini identitatea orașului, răspunzând nevoilor actuale și viitoare ale bucureștenilor.

1. VOM MUTA SEDIUL GUVERNULUI LÂNGĂ „CASA ȘTIINȚEI”

Guvernul va fi relocat în noul Palat al Guvernului, construit între Casa Științei și Palatul Parlamentului. Această schimbare va aduce sinergie între instituțiile guvernamentale și eficiență în administrarea orașului. După consolidare, Palatul Victoria se va transforma în Muzeu Național iar parte din Piața Victoriei va deveni piață publică pentru evenimente, păstrând adiacent conectivitatea pentru traficul auto.

Un nou Cartier Administrativ va fi dezvoltat între viitorul Palat al Guvernului și actualul Palat al Parlamentului, creând un spațiu dedicat tuturor instituțiilor guvernamentale, ministerelor și agențiilor subordonate. Acest ansamblu va include și viitorul Cartier al Justiției, care va fi integrat armonios în structura noului complex.

Obiectivul principal al acestui proiect este să genereze o sinergie instituțională și să sporească eficiența administrativă, reunind în aceeași zonă puterea legislativă (Palatul Parlamentului), executivă (Palatul Guvernului) și judecătorească (Cartierul Justiției). Guvernul și toate ministerele vor fi

relocate în acest nou centru administrativ, care va include atât clădiri noi, cât și Casa Științei, ce va fi reamenajată și transformată în Palatul Guvernului.

Zona Esplanada va fi eliberată de construcțiile existente și transformată în Parcul Central, un nou spațiu verde de 10 hectare dedicat locuitorilor Bucureștiului, care nu dispun de suficiente facilități de agrement în această parte a orașului. Această „inimă verde” a capitalei, va fi amenajat peisagistic și va include o oglindă de apă, creând o conexiune naturală între traseul Dâmboviței și Biblioteca Națională.

2. CLĂDIRILE ADMINISTRATIVE SE TRANSFORMĂ ÎN HUB-URI EDUCATIONALE ȘI CULTURALE

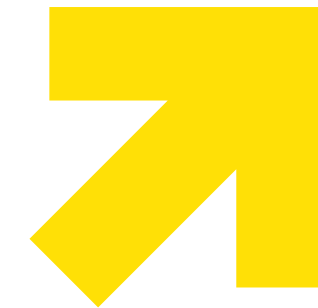

După relocarea tuturor ministerelor și subordonatelor în noul Cartier Administrativ, Guvernul va oferi toate clădirile administrative actuale Universităților Bucureștiului pentru a fi transformate în „hub-uri universitare”.

Aceste spații vor găzdui săli de curs, birouri pentru profesori, incubatoare de afaceri și centre de cercetare. Astfel, clădirile vor dobândi noi funcțiuni educaționale și culturale, devenind deschise publicului larg și putând servi inclusiv ca muzee naționale.

În plus, mutarea Ministerelor de Interne, Sănătate, Muncă și Economie în noua zonă administrativă va permite transformarea piețelor adiacente Căii Victoriei, precum Piața Victoriei și Piața Revoluției, în zone pietonale. Această schimbare va revitaliza una dintre arterele cele mai emblematice ale Bucureștiului, creând spații publice accesibile și prietenoase pentru locuitori.

3. EXTINDEREA PARCULUI IZVOR ȘI CREAREA PARCULUI ARSENALULUI

Parcul Izvor își va dubla suprafața, unindu-se cu zona din spatele Palatului Parlamentului pentru a forma Parcul Arsenalului, un nou parc public cu o suprafață de 30 de hectare. Acest spațiu va fi redat bucureștenilor, integrându-se armonios în peisajul urban și păstrând legătura cu istoria locului. Versantul nordic al dealului Arsenalului va fi reconstituit, iar topografia originală va fi refăcută, marcând străzile dispărute în noua amenajare, dar menținând totodată actuala arteră de circulație.

În plus, va fi creat un nou traseu de promenadă urbană, care va reconecta străzile istorice și va restabili legăturile distruse în urma demolărilor din anii '80. Aceste diagonale pietonale vor uni zonele esențiale ale orașului, cum ar fi Centrul Vechi și Parcul Cișmigiu, de Piața Regina Maria și Parcul Carol I. Reconstruirea podului Mihai Vodă peste Dâmbovița va facilita traversarea Parcului Arsenalului, conectându-l cu Ansamblul Catedralei Naționale și Agora Civică, oferind un acces mai facil către Piața Regina Maria.

4. UN SPAȚIU PENTRU CETĂȚENI ÎN INIMA ORAȘULUI

Între Palatul Parlamentului, Palatul Guvernului și Cartierul Justiției, va fi creată Agora Civică – un spațiu public destinat dezbaterilor și manifestațiilor cetățenești în care poporul român își poate exercita suveranitatea conform Constituției. Acest spațiu va simboliza legătura dintre cetățeni și puterea legislativă, executivă și judecătorească.

5. UN PARLAMENT DESCHIS CETĂȚENILOR

Zidurile din jurul Palatului Parlamentului vor fi demolate pentru a crea o zonă deschisă dedicată evenimentelor în aer liber. Piața Constituției va deveni un spațiu accesibil și activ pentru bucureșteni.

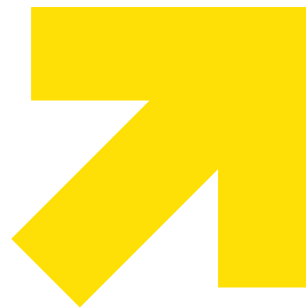
6. TRANSFORMARE SEMNIFICATIVĂ ÎN PEISAJUL URBAN AL BUCUREȘTIULUI.

Revitalizarea Splaiului Dâmboviței între Lacul Morii și Parcul Natural Văcărești și regenerarea urbană a spațiilor adiacente (zona Izvor - Uranus, zona Esplanada)

Se vor transforma spațiile neutilizate sau părăsite în locuri moderne, echipate cu facilități publice esențiale pentru oraș. Traseul verde va oferi locuitorilor oportunități de agrement și recreere, contribuind la îmbunătățirea calității vieții în București.

7. CITY BUCUREȘTI – VIITORUL ECONOMIC AL BUCUREȘTIULUI

City București, o nouă zonă dedicată business-ului va fi studiată în noul Plan Urbanistic General și va deveni o nouă forță economică în capitală, atrăgând companii și investiții, contribuind la dezvoltarea economică sustenabilă a orașului.

PROGRAMUL DE GUVERNARE PNL 2025-2028

Tipărit de Maxim Tipar SRL (RO26690796) la comanda PNL, CMF: 11240002,
Tiraj: 1500 exemplare.